

Biedrības "Darīsim paši!" sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas 2015. - 2020. gadam novērtējums

Latvijas Lauku attīstības programmas 2014. - 2020.gadam pasākums
"Biedrības "Darīsim paši!" sabiedrības virzītas
vietējās attīstības stratēģija 2015. - 2020.gadam"

2022.

Biedrība “Darīsim paši!” ir vietējā rīcības grupa (turpmāk – VRG), kas laika posmā no 2016.-2022. gadam īsteno biedrības “Darīsim paši!” sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju 2015.-2020. gadam (turpmāk – SVVA stratēģija). SVVA stratēģijas ieviešanas teritorija ietver 18 pagastus – Alsungas, Ēdoles, Gudenieku, Īvandes, Kabiles, Kurmāles, Laidu, Nīkrāces, Padures, Pelču, Raņķu, Rendas, Rudbāržu, Rumbas, Skrundas, Snēpeles, Turlavas un Vārmes, kā arī divas pilsētas – Kuldīgu un Skrundu, kas sakrīt ar Kuldīgas novada teritoriju.

SVVA stratēģijas izvērtējuma ziņojumā ir apkopoti stratēģijas īstenošanas izvērtējuma rezultāti, kas ietver analīzi par VRG teritorijā ar LEADER pieeju īstenoto projektu atbilstību izvirzītajiem mērķiem, rīcībām un teritorijas vajadzībām, īpašu uzsvāru liekot uz sabiedriskā labuma projektu un sabiedrisko organizāciju nozīmi VRG teritorijā.

Izvērtējuma ziņojumu veido piecas nodaļas. Pirmajā ir apkopota aktuālā statistiskā informācija par demogrāfisko situāciju un migrāciju VRG teritorijā, ietverot arī datus par notikušajām izmaiņām kopš SVVA stratēģijas izstrādes un aktuālo informāciju par nodarbinātību Kuldīgas novadā. Otrajā nodaļā ir apkopoti izvērtējuma rezultāti par SVVA stratēģijā izvirzīto rādītāju izpildi un teritorijā identificēto vajadzību risināšanu ar ELFLA līdzfinansējuma atbalstu. Nodaļā detalizētāk tiek analizēts LEADER ieguldījums divu SVVA stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanā, kas balstās uz vietējo iniciatīvu (projektu) īstenošanu: (1) vietējās ekonomikas stiprināšana un (2) dzīves vides kvalitātes uzlabošana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana, tostarp personām ar invaliditāti, jauniešiem, senioriem un ģimenēm ar maziem bērniem. Trešajā nodaļā apkopota informācija par nevalstisko sektoru Kuldīgas novadā un analizēta LEADER atbalsta nozīme. Ceturtajā – identificētas aktīvās kopienas Kuldīgas novadā, izzināta to pieredze kopienas izveidē un attīstībā. Ziņojuma noslēgumā ir apkopoti būtiskākie secinājumi un iezīmēti ieteikumi biedrības “Darīsim paši!” turpmākajam darbam.

SVVA stratēģijas īstenošanas izvērtējumā tika izmantotas vairākas datu iegūšanas un analīzes metodes: (a) tiešsaistes aptaujas, lai noskaidrotu Kuldīgas novada nevalstisko organizāciju (NVO) viedokli par LEADER atbalstu teritorijā, NVO sektora situāciju un vajadzībām, aptaujā piedalījās 25 organizācijas; (b) četras fokusgrupas – ar NVO organizāciju pārstāvjiem (14.-15.02.2022.), uzņēmējiem (16.02.2022.) un aktīvo kopienu, viedo ciemu pārstāvjiem (21.02.2022), lai padziļināti izzinātu viedokļus par LEADER īstenotā atbalsta nozīmi teritorijā, projektu iesniedzēju un īstenotāju pieredzi, kā arī aktuālajām vajadzībām teritorijā. Kopskaitā fokusgrupās piedalījās 19 dalībnieki, nodrošinot pārstāvniecību gan no pilsētām, gan pagastiem Kuldīgas novadā. Papildus tika veiktas (c) 32 daļēji strukturētās intervijas gan klātienē ar projektu īstenotājiem projektu īstenošanas vietās, gan arī tiešsaistē un telefonintervijās ar NVO, aktīvo kopienu pārstāvjiem, uzņēmējiem, biedrības “Darīsim paši!” pārstāvjiem, padomes locekļiem, kā arī visu pagastu pārvalžu vadītājiem. Tāpat izvērtējumā tika veikta (d) aktīvo kopienu (gadījumu) izpēte, lai nodrošinātu padziļinātu viedā ciema koncepta īstenošanas un potenciāla izpēti VRG teritorijā. Ziņojumā ietverta arī statistisko datu un īstenoto projektu kartogrāfiskā analīze, kā arī projektu dokumentācijas, plānošanas dokumentu, saistošo normatīvo aktu un citu ar pētījuma tematiku saistīto avotu izpēte.

Pētījumu īstenoja SIA LLF sadarbībā, pētījuma autori: MSc. Kristīne Rolle, Dr.oec. Ināra Stalidzāne, MSc. Zane Siliņa un MSc. Anita Seljicka.

Pētījuma autori izsaka pateicību Ievai Birbelei un Signei Petrēvicai no biedrības “Darīsim paši!”, biedrības padomei, Kuldīgas novada nevalstiskajām organizācijām, uzņēmējiem un pagasta pārvalžu vadītājiem par sadarbību pētījuma izstrādē.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

SATURS

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI	5
1. DEMOGRĀFISKIE RĀDĪTĀJI UN MIGRĀCIJA VRG TERITORIJĀ	6
1.1. Iedzīvotāji	6
1.2. Migrācija	13
1.3. Jaunienācēji	14
1.4. Nodarbinātība	14
2. DARĪSIM PAŠI! SVVA STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANA	19
2.1. ELFLA ieguldījums VRG teritorijā	20
2.2. LEADER ieguldījums vietējās ekonomikas stiprināšanas jomā	28
2.3. LEADER ieguldījums vides kvalitātes uzlabošanas un sabiedrisko aktivitāšu dažādošanas jomā	34
3. SABIEDRISKĀS ORGANIZĀCIJAS KULDĪGAS NOVADĀ	41
3.1. Sabiedrisko organizāciju raksturojums	41
3.2. Finanšu resursi NVO sektorā Kuldīgas novadā	43
3.3. LEADER projektu radītais sociālais kapitāls	46
3.4. LEADER atbalsts sabiedriskajām organizācijām	48
4. VIEDO CIEMU POTENCIĀLS KULDĪGAS NOVADĀ	52
SECINĀJUMI	58
IETEIKUMI	62
PIELIKUMI	65

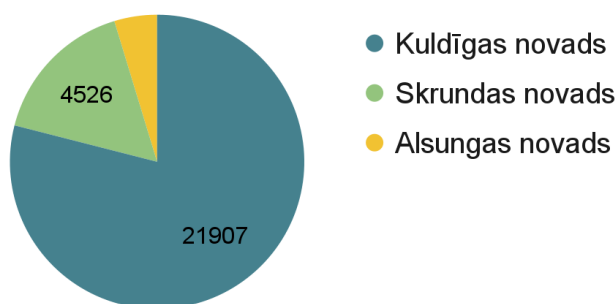
LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

ATR	Administratīvi teritoriāla reforma
BDR	Biedrība
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ES	Eiropas Savienība
EPS	Elektroniskā pieteikšanās sistēma
IK	Individuālais komersants
LAP 2014-2020	Latvijas Lauku attīstības programma 2014.-2020.gadam
LAD	Lauku atbalsta dienests
LEADER	Mērķtiecīgas un savstarpēji koordinētas aktivitātes lauku attīstības veicināšanai
MK	Ministru kabinets
VKKF	Valsts Kultūrkapitāla fonds
NVO	Nevalstiskā organizācija
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SIF	Sabiedrības integrācijas fonds
SVVA	Sabiedrības virzīta vietējā attīstība
SVVA stratēģija	Sabiedrības virzīta vietējā attīstības stratēģija
SVID	Stiprās, vājās puses un iespējas, draudi
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VRG	Vietējā rīcības grupa
ZS	Zemnieku saimniecība

1. DEMOGRĀFISKIE RĀDĪTĀJI UN MIGRĀCIJA VRG TERITORIJĀ

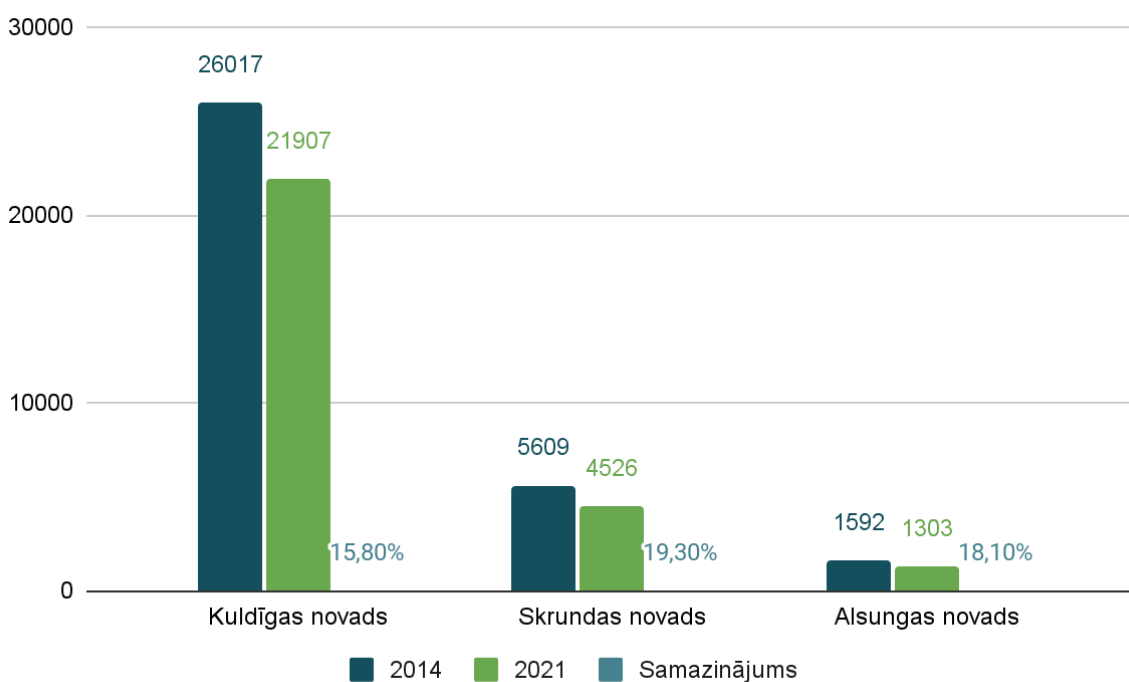
1.1. Iedzīvotāji

Pēc administratīvi teritoriālās reformas (ATR) 2021. gada jūlijā BDR “Darīsim paši!” teritorija aptver visu Kuldīgas novadu, iekļaujot arī Alsungas un Skrundas novadu pagastus un Skrundas pilsētu, kas pirms ATR bija atsevišķas administratīvi teritoriālās vienības. Apvienotajā Kuldīgas novadā pēc ATR 2021. gada sākumā dzīvoja 27736 iedzīvotāji (skat. 1. un 2. attēlu).

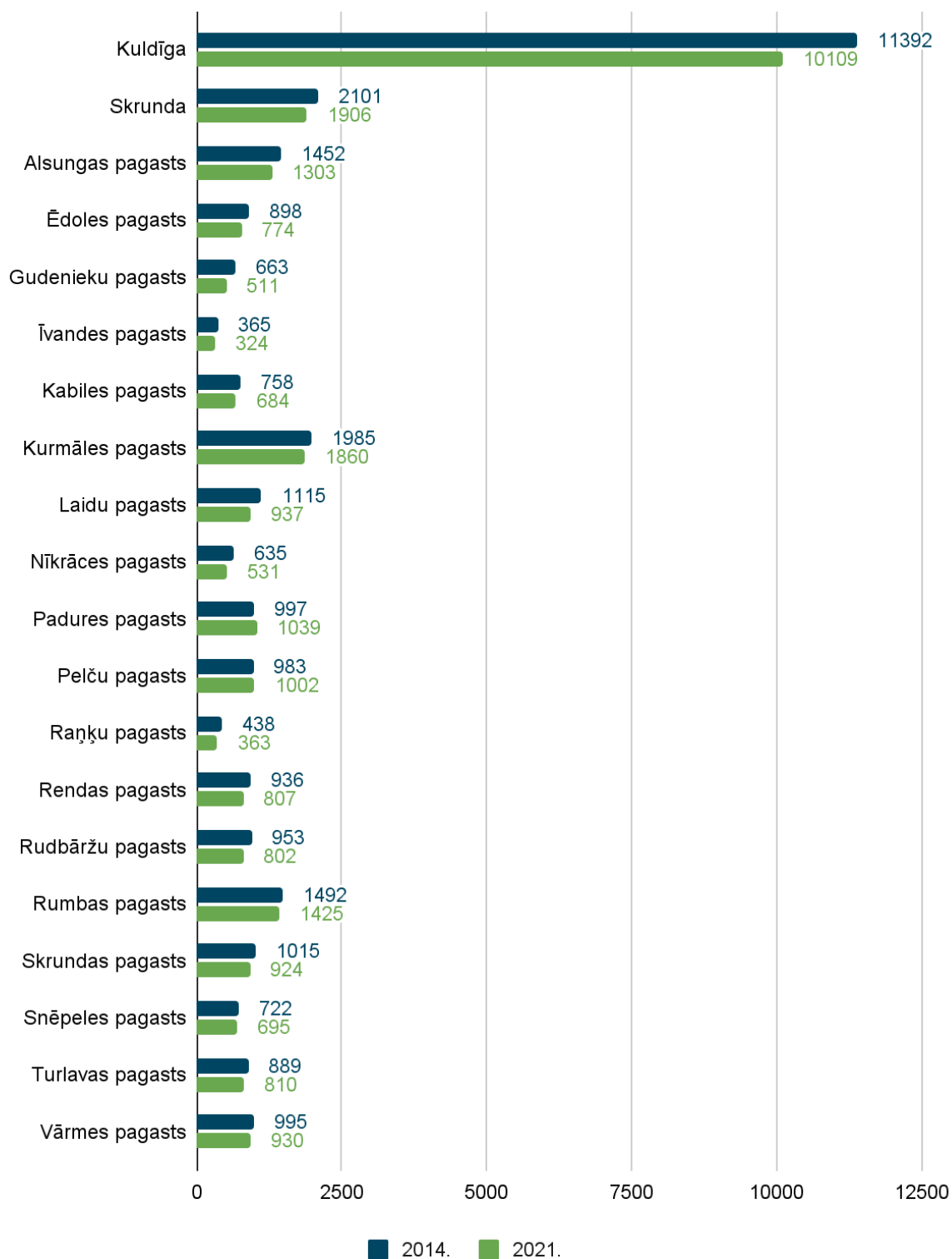
1. Attēls. Iedzīvotāju skaits (Avots: CSP, 2021)

Salīdzinot datus ar plānošanas perioda sākumu posmu 2014. gadā, iedzīvotāju ir samazinājies par 16,5%, vislielākais iedzīvotāju skaita samazinājums ir bijušajā Skrundas novada teritorijā - par 19,3%.

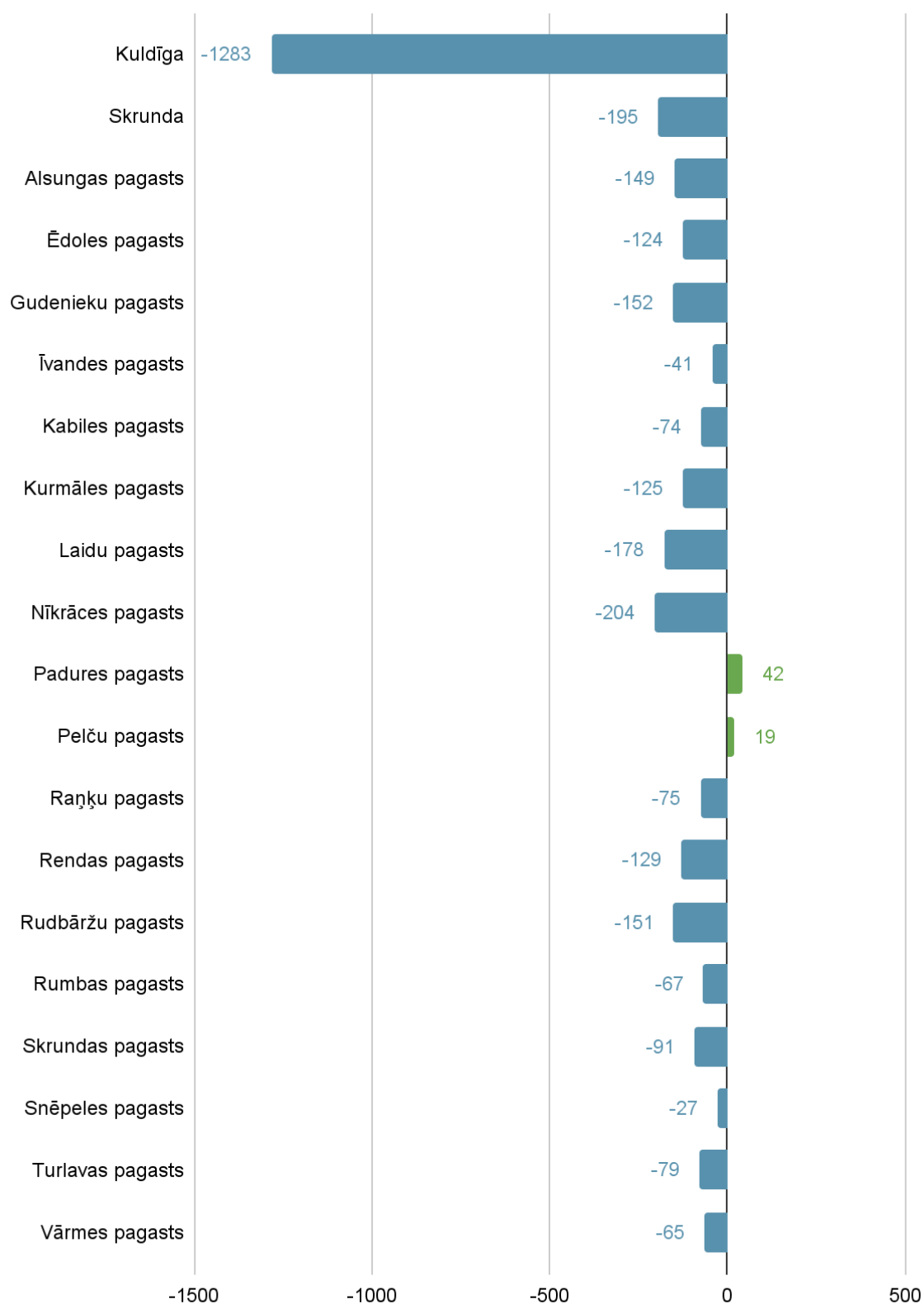

2. Attēls. Iedzīvotāju skaits un to procentuālais samazinājums (Avots: CSP, 2021)

Apskatot iedzīvotāju skaita izmaiņas VRG teritorijas pagastos un pilsētās laika posmā no 2014. līdz 2021. gadam, secināms, ka visās administratīvajās vienībās notikusi iedzīvotāju aizplūšana, izņemot divus Kuldīgas pilsētai piegulošajos pagastos – Padure un Pelči, kuros vērojams neliels iedzīvotāju skaita pieaugums (skat. 1. tabulu un 3., 4. attēlu).

3. Attēls. Iedzīvotāju skaits teritoriālā iedalījuma vienībās - pagastos un pilsētās (Avots: CSP dati, 2021)

4. Attēls. Iedzīvotāju skaita izmaiņas 2014.-2021. gadā (Avots: CSP Dati, 2021)

Teritorija	2021	2014	Iedzīvotāju skaita izmaiņas
Kuldīgas novadā kopā	27736	30784	-3048
Kuldīga	10109	11392	-1283
Skrunda	1906	2101	-195
Alsungas pagasts	1303	1452	-149
Ēdoles pagasts	774	898	-124
Gudenieku pagasts	511	663	-152
Īvandes pagasts	324	365	-41
Kabiles pagasts	684	758	-74
Kurmāles pagasts	1860	1985	-125
Laidu pagasts	937	1115	-178
Nīkrāces pagasts	531	635	-104
Padures pagasts	1039	997	+42
Pelču pagasts	1002	983	+19
Raņķu pagasts	363	438	-75
Rendas pagasts	807	936	-129
Rudbāržu pagasts	802	953	-151
Rumbas pagasts	1425	1492	-67
Skrundas pagasts	924	1015	-91
Snēpeles pagasts	695	722	-27
Turlavas pagasts	810	889	-79
Vārmes pagasts	930	995	-65

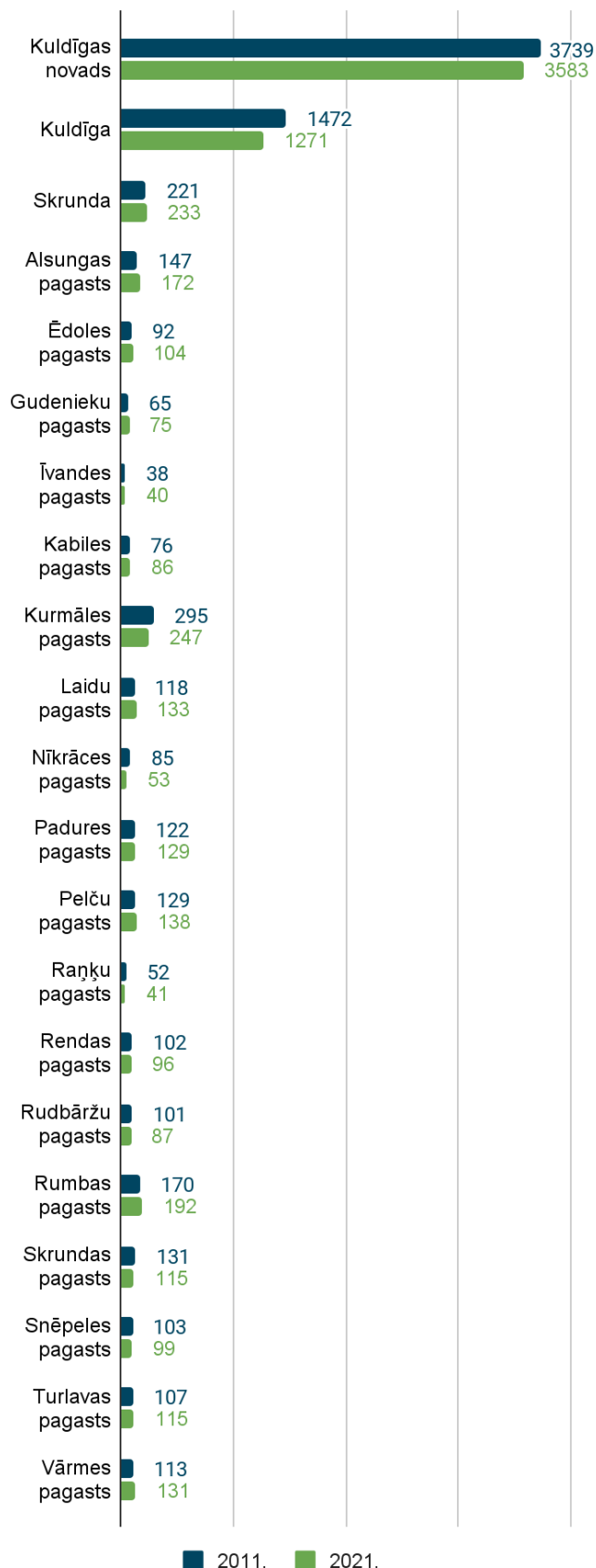
1. Tabula. Iedzīvotāju skaits BDR Daršim Paši! teritorijas pagastos un pilsētās (Avots: CSP, 2021)

Detalizētāk analizējot iedzīvotāju skaita izmaiņas vecuma grupās – bērni un jaunieši (0-24 gadi), darbaspējas vecuma iedzīvotāji (25-64 gadi) un seniori (65 gadi un vairāk), redzams, ka Padures, Rumbas un Vārmes pagastos darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaits pēdējos 10 gados ir pieaudzis, bet pārējās teritoriālā iedalījuma vienībās tas ir samazinājies (skat. 2. tabulu). Turklāt trijos pagastos (Īvandes, Padures un Pelču) vērojams bērnu un jauniešu skaita pieaugums 0-14 gadi vecuma grupā, bet Snēpeles pagastā tas ir gandrīz nemainīgs. Tā ir pozitīva tendence iedzīvotāju vecuma struktūrai šajās teritorijās. Jauniešu vecuma grupā ir iedzīvotāju skaita samazinājums 15-24 gadi vecuma posmā, kas raksturo tendenci jauniešiem doties prom mācību vai dzīves un darba pieredzes iegūšanai ārpus Kuldīgas novada.

Teritorija	Gads	0-6 gadi	7-14 gadi	15-24 gadi	25-34 gadi	35-64 gadi	65 gadi un +
Kuldīgas novads	2011	2238	2740	4711	3739	12354	5851
	2021	1834	2343	2923	3583	11064	5733
Kuldīga	2011	870	976	1639	1472	4557	2247
	2021	682	876	1023	1271	4067	2205
Skrunda	2011	120	161	283	221	885	470
	2021	112	148	157	233	725	494
Alsungas pagasts	2011	94	120	217	147	596	296
	2021	76	92	116	172	512	292
Ēdoles pagasts	2011	72	106	155	92	367	159
	2021	48	68	108	104	299	148
Gudenieku pagasts	2011	33	52	123	65	308	133
	2021	27	26	42	75	238	98
Īvandes pagasts	2011	19	28	66	38	153	57
	2021	28	28	39	40	128	52
Kabiles pagasts	2011	53	70	129	76	305	144
	2021	39	46	78	86	264	147
Kurmāles pagasts	2011	155	189	290	295	775	326
	2021	151	176	205	247	725	327
Laidu pagasts	2011	82	125	211	118	433	185
	2021	60	78	109	133	359	182
Nīkrāces pagasts	2011	50	64	90	85	250	111
	2021	20	46	66	53	211	0
Padures pagasts	2011	82	85	139	122	377	185
	2021	95	103	105	129	411	169
Pelču pagasts	2011	69	72	163	129	401	164
	2021	79	92	98	138	366	197
Raņķu pagasts	2011	31	42	82	52	198	75
	2021	24	22	44	41	157	85
Rendas pagasts	2011	45	69	137	102	391	222
	2021	42	46	72	96	318	190
Rudbāržu pagasts	2011	46	91	132	101	384	218
	2021	31	50	83	87	340	196
Rumbas pagasts	2011	114	130	240	170	576	256
	2021	89	138	159	192	567	242
Skrundas pagasts	2011	99	109	142	131	407	183
	2021	74	82	112	115	367	164
Snēpeles pagasts	2011	49	61	119	103	271	141
	2021	42	62	65	99	264	136
Turlavas pagasts	2011	76	90	175	107	334	131
	2021	49	74	104	115	301	138
Vārmes pagasts	2011	79	100	179	113	386	148
	2021	58	83	126	131	372	145

2. Tabula. Iedzīvotāju vecuma grupas pagastos un pilsētās (Avots: CSP, 2022)

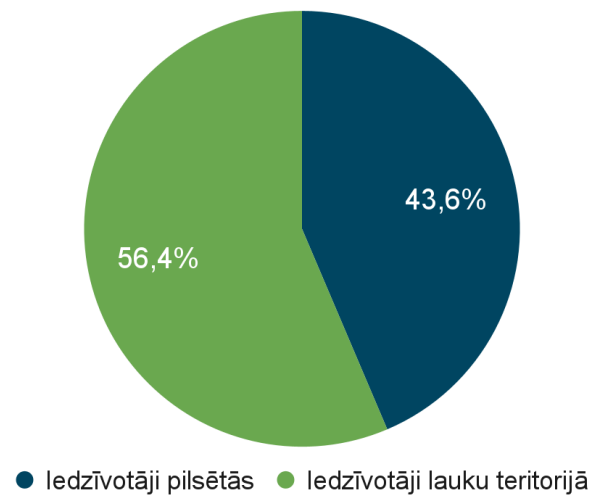
Teritorija	Gads	25-34 gadi
Kuldīgas novads	2011	3739
	2021	3583
Kuldīga	2011	1472
	2021	1271
Skrunda	2011	221
	2021	233
Alsungas pagasts	2011	147
	2021	172
Ēdoles pagasts	2011	92
	2021	104
Gudenieku pagasts	2011	65
	2021	75
Īvandes pagasts	2011	38
	2021	40
Kabiles pagasts	2011	76
	2021	86
Kurmāles pagasts	2011	295
	2021	247
Laidu pagasts	2011	118
	2021	133
Nīkrāces pagasts	2011	85
	2021	53
Padures pagasts	2011	122
	2021	129
Pelču pagasts	2011	129
	2021	138
Raņķu pagasts	2011	52
	2021	41
Rendas pagasts	2011	102
	2021	96
Rudbāržu pagasts	2011	101
	2021	87
Rumbas pagasts	2011	170
	2021	192
Skrundas pagasts	2011	131
	2021	115
Snēpeles pagasts	2011	103
	2021	99
Turlavas pagasts	2011	107
	2021	115
Vārmes pagasts	2011	113
	2021	131

3. Tabula. Iedzīvotāju skaits vecuma grupa 25-34 gadi pagastos un pilsētās (Avots: CSP, 2022)

5. Attēls. Iedzīvotāju skaits vecuma grupa 25-34 gadi pagastos un pilsētās (Avots: CSP, 2022)

Pozitīva iedzīvotāju skaita pieauguma tendence vērojama arī vecuma grupā 25-34 gadi. Šajā vecuma grupā no visām 20 VRG teritorijas vienībām 12 (11 pagasti un Skrundas pilsēta) ir konstatējams iedzīvotāju skaita pieaugums (skat. 3. tabulu un 5.attēlu). Tas ir viens no aspektiem, kas norāda, ka šajās teritorijās ir attīstības potenciāls, jo tajās ir jauni cilvēki, kas veido ģimenes un ir ekonomiski aktīvi.

6. Attēls. Iedzīvotāji Kuldīgas novada pilsētās un lauku teritorijās 2021. gadā (Avots: CSP, 2021)

Kopumā salīdzinot iedzīvotāju skaitu VRG teritorijā pēc to dzīvesvietas lauku teritorijās un pilsētās, redzams, ka laukos ir par 14,8% vairāk iedzīvotāju nekā pilsētās.

1.2. Migrācija

Laika posmā no 2000.-2019. gadam VRG teritorijā vērojama gan iekšējā, gan ārējā iedzīvotāju migrācija, tomēr lielāka ir bijusi iekšējā migrācija - valsts ietvaros. Iekšējā migrācijā vērojama tendence pārcelties uz dzīvi pilsētās un ap tām, bet novada ietvaros īpaši var atzīmēt Kurmāles pagastu, uz kuru pārcēlušies iedzīvotāji no 8 pagastiem.

Teritorija	Iedzīv. skaits 2019	Aizbrauca iekšējā/ ārējā	Kuldīga	Rīga	Liepāja	Ventspils	Kurmāles pagasts	Atbrauca iekšējā/ ārējā
Kuldīga	10425	2741/1315		771		148		2087/19
Skrunda	1905	568/260	34	141	67			426/5
Alsungas pagasts	1286	447/164	61	72	56	45		190/0
Ēdoles pagasts	800	254/88	39	44	16	14		164/1
Gudenieku pagasts	520	246/65	43	34	20	15	17	111/2
Īvandes pagasts	342	156/44	48	14		10	11	78/2
Kabiles pagasts	680	206/51	28	51	10	12	10	113/1
Kurmāles pagasts	1852	740/250	326	125	28			496/4
Laidu pagasts	950	367/124	52	46	59			124/1
Nīkrāces pagasts	541	219/87	10	28	42			113/1
Padures pagasts	994	285/112	110	35	10	21	18	275/0
Pelču pagasts	966	258/94	87	48	10		17	325/2
Raņķu pagasts	398	137/48	37	16	13			83/3
Rendas pagasts	823	333/103	79	79	14			179/3
Rudbāržu pagasts	833	326/121	20	44	57	12		160/3
Rumbas pagasts	1424	443/142	156	69			17	407/2
Skrundas pagasts	963	350/117	19	44	37			224/1
Snēpeles pagasts	667	232/34	74	40	10	10	21	147/1
Turlavas pagasts	784	294/102	62	47	41	13	13	118/4
Vārmes pagasts	957	310/84	50	54	28	12		146/3

4. Tabula. Migrācija 2000.-2019. gados (iekšējā¹ /ārējā) (Avots: CSP, 2021)

¹ Iekšēji valsts ietvaros, ārēji – ārpus Latvijas robežām.

1.3. Jaunienācēji

Kaut arī statistikas dati Kuldīgas novada teritoriju griezumā kopumā uzrāda negatīvas migrācijas tendences, tomēr noteiktās vecuma grupās tās ir pozitīvas. Būtiski ir norādīt, ka plānošanas periodā ir pieaugusi jaunu iedzīvotāju ienākšana vai atgriešanās Kuldīgas novadā. Intervijās uz šādu tendenci norādīja gandrīz visos pagastos, tāpat to uzrāda arī demogrāfiskie dati – iedzīvotāju skaita pieaugums VRG teritorijā ir vecuma grupā 25-34 gadi (skat. sadaļu 1.1. Iedzīvotāji).

Iedzīvotāji visvairāk ienāk pagastos ap novada centru vai centram tuvākajās teritorijās, tā risinot mājokļu trūkumu Kuldīgā. Piemēram, Pelču pagasta Ābelciems, kas ir bijušais dārzkopības kooperatīvs un atrodas Kuldīgai pieguļošā teritorijā, ir pārveidojies par dzīvojamo piepilsētas rajonu. Līdzīgas tendences vērojamas arī Gudenieku pagastā – tā austrumu daļā – Basu ciemā, kas ir tuvāk novada administratīvajam centram, ir pieprasījums pēc mājokļiem, savukārt rietumu daļā - interese par dzīvojamo fondu ir zema.

Nozīmīgs jaunienācēju pieplūdums ir Ēdoles pagastā, kas ir būtiski mainījis nekustamā īpašuma pieejamību, teritorijā vairs nav pieejami mājokļi – ir apdzīvotas ir gan viensētas, gan daudzdzīvokļu ēkas. Tāpat interese par īpašumu iegādi ir arī citos pagastos, piemēram, Rudbāržos pieaugusi interese par nekustamajiem īpašumiem saistībā ar iecerī pārcelt Pulkveža O.Kalpaka profesionāla vidusskolu no Kandavas uz Rudbāržu muižas ēku.

Kaut arī LEADER atbalstam nav tiešas ietekmes uz migrācijas rādītājiem, tomēr intervijas ar projektu īstenotājiem un projektu analīze uzrāda, ka uzņēmējdarbības rīcībā gūtais atbalsts vairākiem iedzīvotājiem, kas atgriezušies no ārzemēm, ļāvis uzsākt un nostiprināt savu uzņēmējdarbību Kuldīgas novadā – piemēram, SIA Mazliet romantikas/ Andra Oto ir attīstījusi eksportspējīgu tekstilizstrādājumu uzņēmumu, SIA Raxti – konditoreju Kuldīgas vēsturiskajā centrā. Tāpat jaunienācēji ir arī resurss, kas daudzviet aktivizē vai stiprina vietējo kopienu aktivitātes.

1.4. Nodarbinātība

Nodarbinātības dati liecina, ka iedzīvotāju skaits un darba vietas teritorijā ir savstarpēji korelējoši rādītāji. Pelču, Padures un Kurmāles pagastos, kuri pieguļ Kuldīgas pilsētai, atrodas vieni no lielākajiem darba devējiem, nodrošinot ievērojamu darba vietu skaitu.

Laika posmā no 2014.-2020. gadam vidējais darbinieku skaits (darba vietu skaits) teritorijā kopumā nav būtiski mainījies – vērojams minimāls pieaugums. Tomēr par negatīvu tendenci ir uzskatāms darba vietu skaita samazinājums privātajā sektorā, ko kopējos rādītājos nosedz palielinājums sabiedriskajā sektorā. Pārskata periodā par 222 pieaudzis pašnodarbināto skaits (skat. 5. un 6. tabulu).

Laika posmā no 2014. līdz 2020. gadam vislielākais darba vietu skaita pieaugums sabiedriskajā sektorā ir Kuldīgā, tās ir 366 darba vietas. Vislielākais darba vietu samazinājums sabiedriskajā sektorā ir Rudbāržu pagastā (-63 darba vietas) un Skrundas pagastā (-79 darba vietas), kas varētu būt saistīts ar izglītības iestāžu slēgšanu tajās.

Privātajā sektorā vislielākais darba vietu skaita samazinājums ir noticis Kuldīgā (-93 darba vietas) un Skrundā (-50 darba vietas), savukārt, pozitīva attīstība – Rumbas pagastā (+78 darba vietas), Skrundas pagastā (+59 darba vietas) un Kabiles pagastā (+13 darba vietas).

Teritorija	Pavisam vidējais darbinieku skaits	Sabiedriskajā sektorā	Privātajā sektorā	Pašnodarbinātie
Kuldīga	5318	2371	2947	285
Skrunda	596	334	262	43
Alsungas pagasts	331	162	169	77
Ēdoles pagasts	163	46	117	33
Gudenieku pagasts	132	85	47	47
Īvandes pagasts	59	8	51	5
Kabiles pagasts	85	55	30	40
Kurmāles pagasts	280	60	220	65
Laidu pagasts	115	67	48	49
Nīkrāces pagasts	112	37	75	21
Padures pagasts	416	34	382	26
Pelču pagasts	290	174	116	20
Raņķu pagasts	30	10	20	19
Rendas pagasts	186	26	160	32
Rudbāržu pagasts	225	105	120	30
Rumbas pagasts	270	24	246	45
Skrundas pagasts	163	80	83	25
Snēpeles pagasts	77	16	61	30
Turlavas pagasts	91	67	24	40
Vārmes pagasts	105	58	47	38
KOPĀ	7587	3091	4496	755

5. Tabula. Nodarbināto skaits pēc faktiskās darba vietas 2014. (Avots: CSP, 2021)

Teritorija	Kopējais nodarbināto skaits	Sabiedriskajā sektorā	Privātajā sektorā	Pašnodarbinātie /starpība pret 2014
Kuldīga	5591	2737	2854	422/137
Skrunda	580	368	212	93/50
Alsungas pagasts	315	150	165	74/-3
Ēdoles pagasts	133	42	91	45/12
Gudenieku pagasts	107	56	51	42/-5
Īvandes pagasts	48	3	45	14/9
Kabiles pagasts	85	42	43	41/1
Kurmāles pagasts	219	43	176	78/13
Laidu pagasts	78	40	38	48/-1
Nīkrāces pagasts	92	30	62	18/-3
Padures pagasts	342	14	328	28
Pelču pagasts	291	174	117	33/13
Raņķu pagasts	29	8	21	15/-4
Rendas pagasts	137	14	123	41/9
Rudbāržu pagasts	141	42	99	44/14
Rumbas pagasts	340	15	325	56/11
Skrundas pagasts	143	1	142	37/12
Snēpeles pagasts	46	13	33	38/8
Turlavas pagasts	84	50	34	43/-3
Vārmes pagasts	89	49	40	48/10
KOPĀ	7590	3292	4298	977
Starpība pret 2014	3	201	-198	222

6. Tabula. Nodarbināto skaits pēc faktiskās darba vietas 2020. (Avots: CSP, 2021)

Vislielākais pašnodarbināto skaita pieaugums vērojams Kuldīgā (+137) un Skrundā (+50), kā arī Ēdoles, Kurmāles, Padures, Pelču, Rudbāržu, Rumbas, Skrundas un Vārmes pagastos (+10 un vairāk).

Izvērtējot nodarbināto īpatsvara izmaiņu kopējā iedzīvotāju skaitā VRG teritorijā laika posmā no 2014. līdz 2020. gadam, secināms, ka vislielākais pieaugums ir Kuldīgā, Rumbas pagastā un Skrundā (skat. 7. tabulu).

Teritorija	2020	2014	Nodarbināto skaita izmaiņas
Kuldīga	58	49	9
Skrunda	36	30	6
Alsungas pagasts	30	28	2
Ēdoles pagasts	23	22	1
Gudenieku pagasts	29	27	2
Īvandes pagasts	19	18	1
Kabiles pagasts	19	16	3
Kurmāles pagasts	16	17	-1
Laidu pagasts	13	15	-2
Nīkrāces pagasts	21	21	0
Padures pagasts	37	44	-7 ²
Pelču pagasts	33	32	1
Raņķu pagasts	12	11	1
Rendas pagasts	22	23	-1
Rudbāržu pagasts	23	27	-4
Rumbas pagasts	29	21	8
Skrundas pagasts	19	19	0
Snēpeles pagasts	12	15	-3
Turlavas pagasts	16	15	-1
Vārmes pagasts	14	14	0

7. Tabula. Nodarbināto īpatsvars % no iedzīvotāju skaita (Avots: CSP, 2022)

Nodarbinātību VRG teritorijā nodrošina galvenokārt uzņēmēji - 1269 aktīvas SIA un 1246 zemnieku saimniecības, kā arī 194 individuālie komersanti (skat. 8.tabulu).

² Rādītājs ir negatīvs pieaugošā bērnu un jauniešu skaita dēļ.

N.p.k.	Tiesiskā forma	2014.-2022.	Kopā	Aktīvi
1.	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA)*	778	1917	1269
2.	Biedrība (BDR)***	104	387	362
3.	Individuālais komersants (IK)*	71	397	194
4.	Zemnieku saimniecība (ZS)**	35	1718	1246
5.	Nodibinājums (NOD)***	3	9	6
6.	Kooperatīvā sabiedrība (KB) **	2	79	32
7.	Arodbiedrības patstāvīgā vienība (ARV)***	2	2	2
8.	Akciju sabiedrība (AS) *	1	5	3
9.	Katoļu baznīcas publisko tiesību juridiskā persona (KAT) ****	1	4	3
10.	Arodbiedrība (ARB)*****	1	1	1
11.	Filiāle (FIL) *	0	15	2
12.	Ārvalsts komersanta filiāle (AKF)*	0	1	0
13.	Pilnsabiedrība (PS)*	0	6	3
14.	Paju sabiedrība (PAJ)**	0	20	0
15.	Filiāle (FIL)**	0	15	0
16.	Komandītsabiedrība (KS)*	0	3	1
17.	Akciju sabiedrība (AS)**	0	8	0
18.	Valsts uzņēmums (VU)**	0	15	0
19.	Uzņēmēj sabiedrības uzņēmums (UZN)**	0	2	0
20.	Pašvaldības uzņēmums (PSV)**	0	16	0

* Komercreģistrs

**** Reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrs

** Uzņēmumu reģistrs

***** Arodbiedrību reģistrs

*** Biedrību un nodibinājumu reģistrs

8. Tabula. Uzņēmumu reģistrā reģistrēto subjektu reģistrācijas dinamika un sadalījuma pa tiesiskajām formām (Avots: LURSOFT, 2022)

Kuldīgas novada pašvaldības jaunās attīstības programmas 2022.-2028. gadam izstrādes ietvaros veiktās Kuldīgas novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti liecina, ka, nodarbinātības iespējas novadā puse no aptaujātajiem (aptuveni 50%) vērtē kā daļēji vai pilnībā neapmierinošas, kā pozitīvas tās vērtē trešā daļa no aptaujātajiem (34%). Savukārt iedzīvotāju vērtējums par jauniešu nodarbinātības iespējām novadā un atbalstu uzņēmējdarbības uzsākšanai dalījās uz pusēm – līdzīgs skaits tās vērtēja pozitīvi un tikpat – negatīvi.

SVVA stratēģijas izvērtējuma ietvaros veiktās intervijas ar pagastu pārvalžu vadītājiem uzrāda, ka lauku teritorijās galvenie darba devēji pamatā ir zemnieku saimniecības, tomēr tiem raksturīgs sezonāls pieprasījums pēc darba spēka, tamdēļ nepieciešams piesaistīt un atbalstīt jaunus uzņēmējus novadā. Nodarbinātība kopumā joprojām ir aktuāla vajadzība VRG teritorijā un arī turpmāk SVVA stratēģijā jāparedz rīcības darba vietu izveidei kā būtiskam aspektam vietējās ekonomikas veicināšanā un iedzīvotāju dzīves kvalitātes nodrošināšanā.

2. DARĪSIM PAŠI! SVVA STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANA

Biedrības “Darīsim paši!” sabiedrības virzīta vietējā attīstības stratēģija 2015.–2020. gadam tika apstiprināta ar biedrības padomes lēmumu 2016.gada 1.martā. SVVA stratēģijas īstenošanas periodā VRG teritorija nav mainījusies, tomēr ir mainījies tās administratīvi teritoriālais plānojums – no trim novadu pašvaldībām stratēģijas izstrādes un īstenošanas posmā (Alsungas novads, Kuldīgas novads un Skrundas novads) uz vienu – Kuldīgas novadu, kurā apvienoti visi trīs novadi pēc administratīvi teritoriālās reformas (ATR) 2021. gadā.

2014.-2020. gada plānošanas periodā SVVA stratēģijā tika izvirzīti trīs mērķi, lai īstenotu vīziju – Kvalitatīva dzīves vide ar sabalansētu ekonomiku, izglītotu un radošu sabiedrību, saglabātu kultūras un dabas mantojumu. Izvērtējums ietver pirmos divus mērķus, kuru sasniegšanai tika īstenotas vietējās iniciatīvas (projekti), kuru kvalitāte un atbilstība SVVA stratēģijai tika noteikta atklātos konkursos 3 rīcībās:

1. MĒRĶIS

Vietējās ekonomikas stiprināšana

1. RĪCĪBA

Atbalsts vietējās ekonomikas stiprināšanai

2. MĒRĶIS

Dzīves vides kvalitātes uzlabošana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana, tostarp personām ar invaliditāti, jauniešiem, senioriem un ģimenēm ar maziem bērniem

2. RĪCĪBA

Atbalsts sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai un teritorijas sakārtošanai

3. RĪCĪBA

Atbalsts materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma un dabas mantojuma saglabāšanai

3. MĒRĶIS

Starpterritoriālās un starpvalstu sadarbības veicināšana

2.1. ELFLA ieguldījums VRG teritorijā

SVVA stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšana tiek īstenota, piesaistot Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) finansējumu. Novērtējumā iekļautajā laika posmā - no SVVA stratēģijas izstrādes līdz 2022. gada martam, tika izsludinātas 12 projektu pieteikumu kārtas uz visām trim rīcībām, to ietvaros kopskaitā apstiprināti, īstenoti vai uzraudzībā esoši ir 144 projekti (skat.9.tabulu).

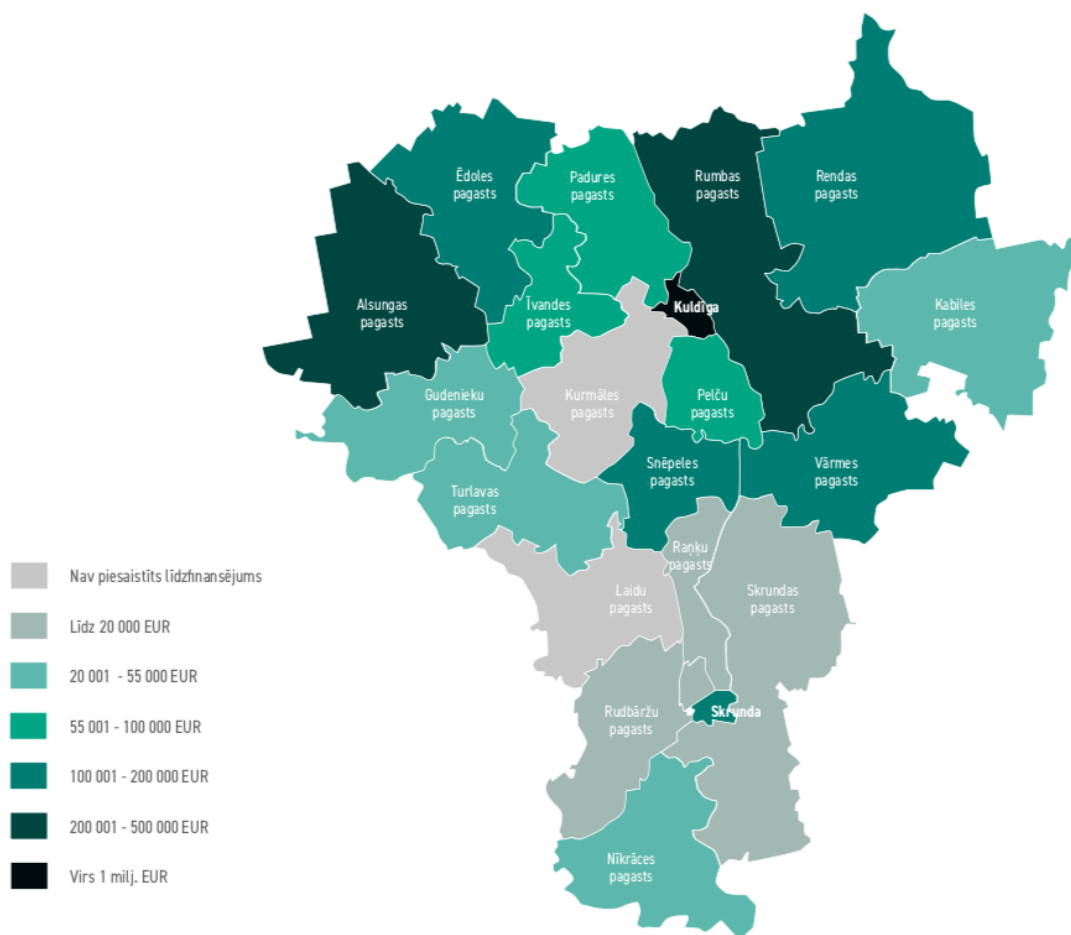
Mērķis/rīcības	Konkursu skaits	Apstiprināto/uzraudz. esošo projektu skaits ³	Piešķirtais/rezervētais ELFLA finansējums, EUR ⁴
1.Mērķis: Vietējās ekonomikas stiprināšanai	7	76	1 538 742,52
2.Mērķis: Dzīves vides kvalitātes uzlabošana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana, tostarp personām ar invaliditāti, jauniešiem, senioriem un ģimenēm ar maziem bērniem	9	68	1 527 260,43

9. Tabula. SVVA stratēģijā izvirzīto mērķu īstenošana

Piesaistītā ELFLA finansējuma procentuālā attiecība starp pilsētām un pagastu teritorijām (pilsētas – 44%, lauki – 56%) atbilst iedzīvotāju skaita attiecībai pilsētu un pagastu teritorijās (skat. 5.attēlu). Tomēr ir vērojama atšķirīga situācija attiecībā finansējuma piesaisti pagastu griezumā – vislielākais ELFLA finansējums ir piesaistīts Rumbas un Alsungas pagastos, savukārt 5 pagastos, kuru iedzīvotāju skaits veido nepilnu piekto daļu (18%) no VRG teritorijas iedzīvotāju īpatsvara, piesaistītais ELFLA finansējums ir minimāls vai nav piesaistīts (skat. 7.attēlu).

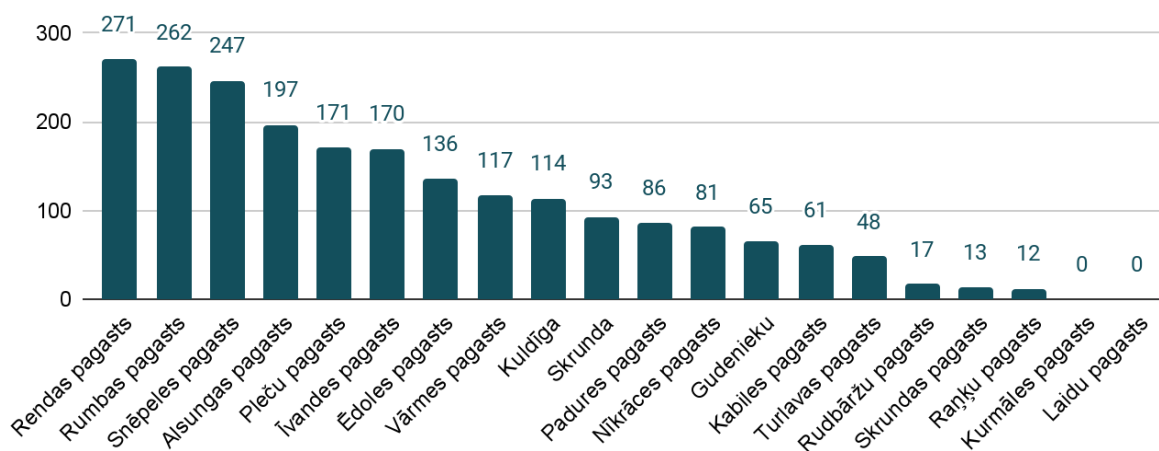
³ Ietver arī 11. un 12.kārtā VRG apstiprinātos projektu pieteikumus, projektu pieteikumu izvērtēšana LAD vēl nebija pabeigta ziņojumu sagatavošanas laikā.

⁴ Ietver arī 11. un 12.kārtā VRG apstiprinātajos projektos norādīto attiecināmo publisko finansējumu, projektu pieteikumu izvērtēšana LAD vēl nebija pabeigta šī ziņojumu sagatavošanas laikā.

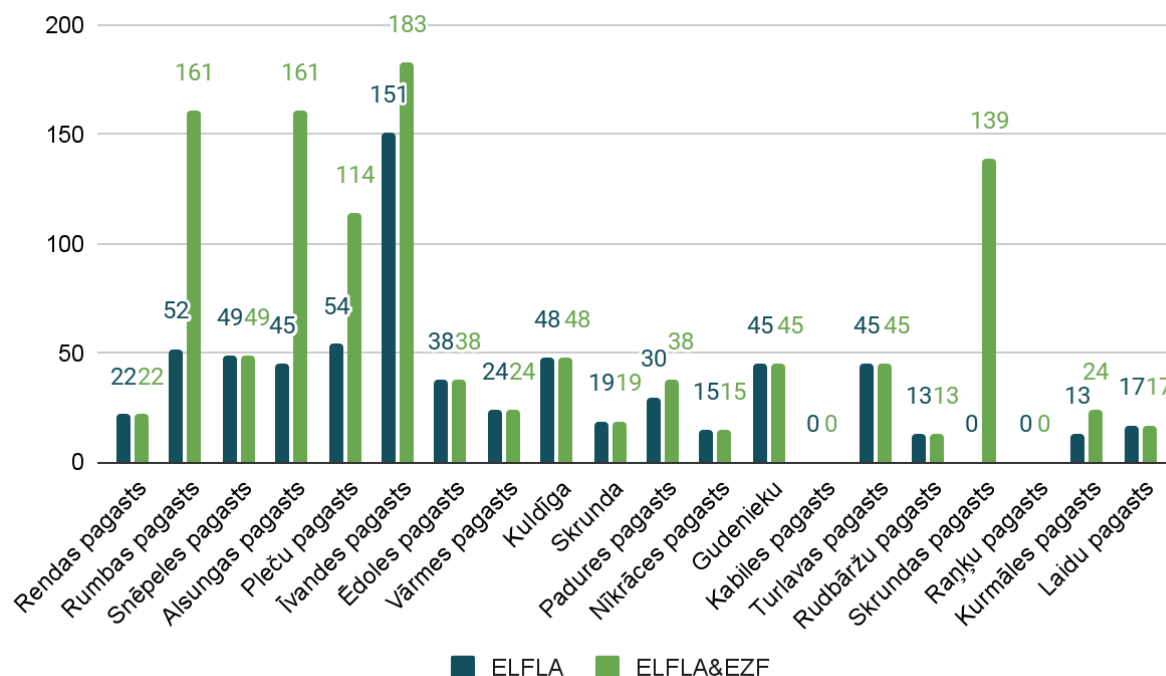
7. Attēls. Piesaistītā ELFLA finansējuma sadalījums pa VRG administratīvi teritoriālajām vienībām
(Avots: LLF sadarbība pēc Daršim paši! datiem, 2022)

Vislielākais uz vienu iedzīvotāju piesaistītais ELFLA finansējums ir Rendas pagastā (271 EUR/iedz.), salīdzinoši liels finansējums (virs 200 EUR/iedz.) piesaistīts arī Rumbas un Snēpeles pagastos. Savukārt 2 pagastos netika piesaistīts ELFLA finansējums (skat. 8.attēlu).

8. Attēls. Piesaistītais ELFLA finansējums teritorijā uz 1 iedzīvotāju, EUR
(Avots: LLF sadarbība pēc BDR Daršim paši! datiem, 2022)

Salīdzinot 2014.-2020. gada plānošanas perioda datus ar iepriekšējo plānošanas periodu (2007.-2013.)⁵, var konstatēt, ka lielākā daļa teritoriju, kurās LEADER atbalsts ir bijis iepriekšējā periodā, tas ir piesaistīts arī šajā periodā.

9. Attēls. Piesaistītais finansējums LEADER atbalsta ietvaros teritorijā uz 1 iedzīvotāju 2007.-2013, EUR
(Avots: SIA Goldigen veiktais izvērtējums⁶, 2013)

Kopumā visos pagastos un pilsētās ir piesaistīts LEADER atbalsts, apkopojot datus par abiem plānošanas periodiem. Vienlaikus, vērojama tendence, ka ir vairāki pagasti - Laidu, Kurmāles, Raņķu, Rudbāržu un citi, kur piesaistītais atbalsta apjoms ir bijis zems iepriekšējā periodā, tas nav būtiski palielinājies arī šajā plānošanas periodā. Šai tendencei ir būtiski pievērst uzmanību nākošajā plānošanas periodā, lai izvairītos no atsevišķu teritoriju marginalizēšanās, kas, kā viens no draudiem, ir minēts SVVA stratēģijā un nav mazinājies 2014.-2020. gada plānošanas periodā. LEADER atbalsta īstenošanā projektu īstenotāju spēja kvalitatīvi un pilnvērtīgi īstenot pieteiktās iniciatīvas teritorijas attīstībai ir būtiska, vienlaikus LEADER pieejas viens no būtiskākajiem pamatprincipiem ir sekmēt mazāk attīstīto un atstumto teritoriju attīstību. Turpmāk ir nepieciešams plānot un veidot papildu atbalsta pasākumus šo teritoriju iedzīvotāju spējai stiprināt savu kapacitāti un sekmēt teritorijas attīstību ar LEADER atbalstu.

Vērtējot LEADER ieguldījumu attiecībā pret VRG teritorijas situācijas novērtējumu SVVA stratēģijas izstrādes posmā (SVID analīze), konstatējams, ka plānošanas periodā ir stiprinātas teritorijas stiprās puses gan uzņēmējdarbībā, gan sabiedriskā labuma jomā.

⁵ 2007.-2013. gadā BDR Darīsim paši! stratēģijas īstenošana notika ar divu fondu atbalstu - Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fonds

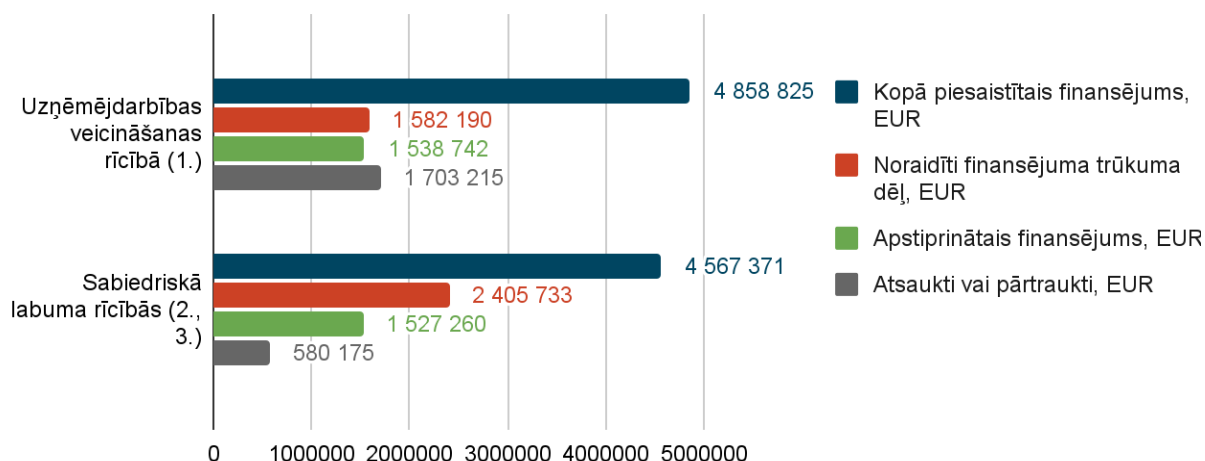
⁶ SIA Goldigen. 2013. Pētījums "Biedrības "Darīsim paši!" vietējās attīstības stratēģijas 2009.-2013. gadam ieviešanas izvērtējums"

Uzņēmējdarbībā nozīmīgi ieguldījumi veikti korrūpcijas nozarē, kas ir spēcīgi attīstīta nozare Kuldīgas novadā, savukārt, sabiedriskā labuma jomā – īstenoti daudzveidīgi pasākumi sporta un veselīga dzīvesveida popularizēšanai, kas arī iepriekš sekmīgi īstenoti teritorijā. Attiecībā uz SVID identificētajiem draudiem teritorijā, ar LEADER atbalstu īstenotie projekti ir skāruši tādas negatīvās tendences kā iedzīvotāju aizplūšana darbavietu trūkuma dēļ – projekti ir sekmējuši jaunu uzņēmumu attīstību un darba vietu izveidi teritorijā, kā arī snieguši atbalstu no ārzemēm pārcēlušos Latvijas iedzīvotāju biznesa ideju veiksmīgai attīstībai VRG teritorijā. Tāpat ir risināti tādi izaicinājumi (vājās puses) kā nepietiekams tūrisma radītais ekonomiskais efekts un finanšu līdzekļu pieejamība uzņēmējdarbības attīstībai. Plānošanas periodā īstenotie projekti ir sekmējuši publiskā un privātā tūrisma iespējas teritorijā, tāpat ELFLA ir ļāvis attīstīties mazajiem uzņēmumiem un ražotājiem teritorijā. Detalizētāku analīzi par LEADER atbalstu ekonomiskās vides veicināšanā skatīties 2.2. nodaļā.

Lai nodrošinātu mērķtiecīgāku ELFLA ieguldījumu lauku teritoriju attīstībā, nākamās SVVA stratēģijas izstrādē ieteicams izziņāt teritorijas vajadzības arī pagastu (ja iespējams, ciemu) līmenī, t.sk. veicot SVID analīzi. Tas palīdzētu ne vien izprast jau aktīvās teritorijas un sniegt atbalstu jomās, kur tas nepieciešams (ne tikai jomās, kurās lielāka kapacitāte sagatavot un īstenot projektus), bet ļautu identificēt, kāds atbalsts ir nepieciešams mazaktīvajām teritorijām, t.sk. arī ārpus projektu konkursu sniegtajām iespējām, piemēram, mentorings vajadzību identificēšanā, sadarbības sekmēšana ar citām teritorijām vai proaktīvām rīcībām vietas unikālo prioritāšu noteikšanai. VRG sadarbības projektu ietvaros varētu sekmēt šādu atbalsta iniciatīvu īstenošanu teritorijās, kurām šobrīd nav kapacitātes pašām īstenot projektus teritorijas attīstībai.

Vērtējot vietējo iedzīvotāju, uzņēmēju, organizāciju un iestāžu interesi īstenot savas ieceres ar LEADER atbalstu, var konstatēt, ka pieprasītais ELFLA finansējums būtiski pārsniedz pieejamo apjomu – vien 30% no kopējā projektu pieteikumos pieprasītā finansējuma tika īstenoti. Tas apliecina, ka SVVA stratēģijā iezīmētie mērķi un rīcības atbilst VRG teritorijas un iedzīvotāju vajadzībām, un VRG mērķauditorija redz LEADER kā būtisku instrumentu to risināšanai (skat. 10. attēlu).

Lielā interese par LEADER, no vienas puses, dod iespēju teritorijā īstenot daudzveidīgas iniciatīvas, no otras – iezīmē lielu konkurenci un risku attiecībā uz to, ka finansējumu biežāk iegūst tie pretendenti un teritorijas, kurām ir pieredze un kapacitāte projektus īstenot, bet šis atbalsts netiek vai ir būtiski zemāks teritorijās, kurām nav resursu sagatavot pieteikumus atbilstošā kvalitātē. Tāda situācija neveicina vienlīdzīgu VRG teritorijas attīstību.

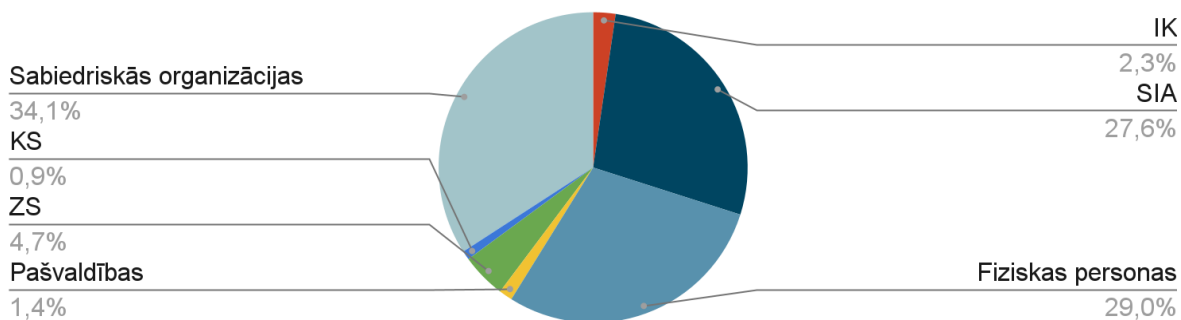
10. Attēls. Pieprasītais un rezervētais ELFLA finansējums (Avots: LLF sadarbība pēc BDR Daršim paši! datiem, 2022)

Vērtējot detalizētāk projektu pieteikumu rezultātus attiecībā uz neapstiprinātajiem un/vai atbalstītajiem, bet tomēr neīstenotajiem projektu pieteikumiem, iezīmējas vairāki aspekti, kuriem jāvērs uzmanība.

Uzņēmējdarbības veicināšanas rīcībā salīdzinoši liels to projektu skaits, kuriem ir pārtrauktas saistības – kopskaitā 21 projekts ar kopējo finansējumu 738 981,71 EUR, turklāt divi no tiem ir Kurmāles un Nīkrāces pagastos, t.i., pagastos, kuros šajā plānošanas periodā netika īstenots neviens projekts vietējās ekonomikas veicināšanai (skat. 2.2). Šie projekti pamatā ir saistīti ar būvniecības aktivitātēm, kurās lielākās grūtības sagādāja nepieciešamās būvniecības dokumentācijas sakārtošana. Tāpat iemesls ir projekta izmaksu būtisks sadārdzinājums, kas rodas gan kopējā cenu pieauguma rezultātā būvmateriālu tirgū, gan arī salīdzinoši garo laika periodu starp projekta pieteikuma izstrādi un projekta apstiprināšanu.

Attiecībā uz rīcībām, kurās tika īstenoti sabiedriskā labuma projekti, redzams, ka lielākā daļa projektu (53%), netika īstenoti finansējuma trūkuma dēļ. Tas liecina, ka iesniegtie projektu pieteikumi ir atbilstoši SVVA stratēģijai un sagatavoti pietiekošā kvalitātē. Līdz ar to ir jāizvērtē, vai lielāka VRG teritorijas kohēzija tiktu veicināta, ja atsevišķu organizāciju iniciatīvu vairākkārtīga atbalstīšana tiktu ierobežota, prioritizējot to iesniedzēju projektu pieteikumus, kuri nav atbalstīti LEADER ietvaros, īpaši no pagastiem, kuros vispār nav īstenoti projekti - kopskaitā sešiem. Piecos no tiem tika izstrādāti un iesniegti konkursos, tomēr finansējuma trūkuma dēļ netika apstiprināti (detalizētāku analīzi sabiedriskā labuma rīcību projektiem (2.,3. rīcība) skatīt 2.3. sadaļā).

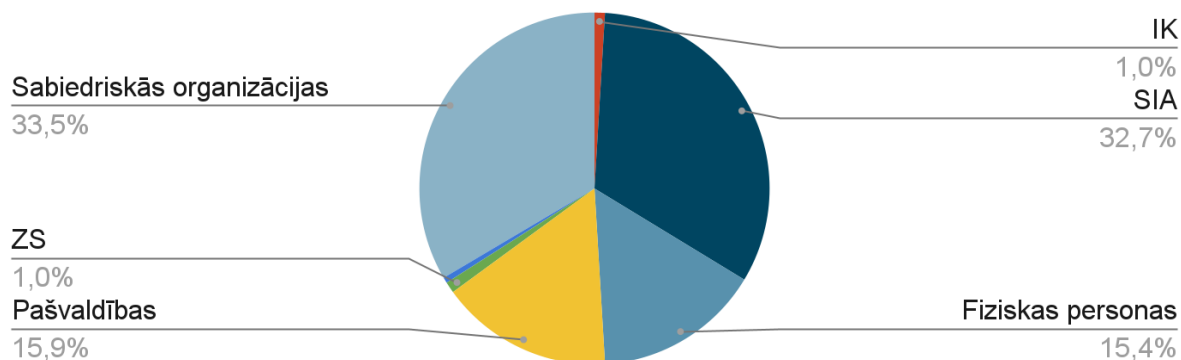
Analizējot visu VRG tiešo mērķauditoriju – pretendentes jeb projektu iesniedzējus (gan tos, kas saņēma ELFLA finansējumu, gan tos, kas neguva atbalstu), var konstatēt, ka vislielākā interese īstenot savas iniciatīvas ar LEADER atbalstu ir sabiedriskajām organizācijām (34%), fiziskām personām (29%) un SIA (28%), būtiski mazāk – zemnieku saimniecībām (ZS), kooperatīvajām sabiedrībām (KS) un individuālajiem komersantiem (IK) (skat.11 attēlu).

11. Attēls. LEADER atbalsta pretendenti pēc to juridiskā statusa
(Avots: LLF sadarbība pēc BDR Darīsim paši! datiem, 2022)

Līdzīgs dalījums veidojas attiecībā uz tiem, kas saņēma ELFLA finansējumu – vienāds ir atbalstīto sabiedrisko organizāciju un SIA skaits, vienīgi mainās attiecība starp SIA un fiziskām personām, SIA kapacitāte sagatavot un īstenot projektus ir lielāka nekā fiziskām personām (21%). Fizisko personu salīdzinoši lielā interese īstenot projektus, īpaši izteikti uzņēmējdarbības veicināšanas rīcībā, plānojot uzsākt uzņēmējdarbību, liecina par būtisku potenciālu vietējo iedzīvotāju vidū attīstīt savu uzņēmējdarbību un nākotnē radīt jaunas darba vietas, sniedzot arī ekonomisko pienesumu teritorijai. Tas turpmākajā periodā būtu papildus mērķtiecīgi veicināms un stiprināms, identificējot piemērotāko atbalsta veidu un finanšu atbalsta apjomu.

Savukārt, vērtējot katras grupas piesaistīto ELFLA finansējumu, var secināt, ka vienlīdz lielu atbalstu ir saņēmuši uzņēmēji un NVO sektors – 33%, savukārt fiziskas personas – 15%.

12. Attēls. LEADER projektu īstenotāju piesaistītais finansējums pēc juridiskā statusa
(Avots: LLF sadarbība pēc BDR "Darīsim paši!" datiem, 2022)

Kā vēl viena būtiska mērķgrupa, kas piesaistījusi relatīvi lielu ELFLA finansējumu, ir pašvaldības - Alsungas, Kuldīgas, Skrundas (pirms ATR 2021.gadā). Tās apguva 16% no kopējā finansējuma vai gandrīz 1/3 daļu (32%) no 2.mērķa rīcību ietvaros piesaistītā ELFLA finansējuma, kas pamatā ieguldīts ar infrastruktūras sakārtošanu saistītos projektos.

Pašvaldību iesaiste LEADER atbalsta īstenošanā ir atbalstāma gadījumos, ja tās īsteno sabiedriskā labuma projektus teritorijās, kurās ir zema vietējo iedzīvotāju, kopienu vai NVO aktivitāte, tādā veidā nodrošinot arī šo teritoriju iedzīvotājiem saņemt līdzīgu atbalstu vides kvalitātes uzlabošanā. Tāpat pašvaldību iesaiste ir nozīmīga projektos, kas paredz tādu publisko infrastruktūru vai objektu izveidi vai sakārtošanu, kuriem arī pēc īstenošanas

periodā ir nepieciešami resursi to regulārai uzturēšanai. Vienlaikus būtiski ir izvērtēt, vai ar šiem projektiem pašvaldības neīsteno pasākumus, kas tām būtu jārealizē to tiešo funkciju ietvaros. Šajā plānošanas periodā vairākiem projektiem ir saskatāmas pazīmes, ka īstenotie projekti ir ļāvuši sakārtot infrastruktūras jautājumus, kas risināmi pašvaldības tiešo funkciju ietvaros.

Pētījuma ietvaros tika vērtēts arī pagastu un pilsētu cilvēkkapitāla attīstības potenciāls (skat. 9. tabulu) pēc šādiem kritērijiem:

- ledzīvotāju skaita izmaiņas 2014/2021;
- ledzīvotāju vecumā 0-6 gadi izmaiņas 2011/2021;
- ledzīvotāju vecumā 7-14 gadi izmaiņas 2011/2021;
- ledzīvotāju vecumā 25-34 gadi izmaiņas 2011/2021;
- Izglītības iestādes esamība teritorijas vienībā (pagastā vai pilsētā).

Lai arī ne visos VRG teritorijas pagastos ir īstenoti projekti, tomēr izvērtējot teritorijas pēc iepriekš minētajiem kritērijiem, ir secināms, ka ikvienai teritorijai ir saskatāmas lielākas vai mazākas attīstības potenciāla iezīmes (skat. 10. tabulu).

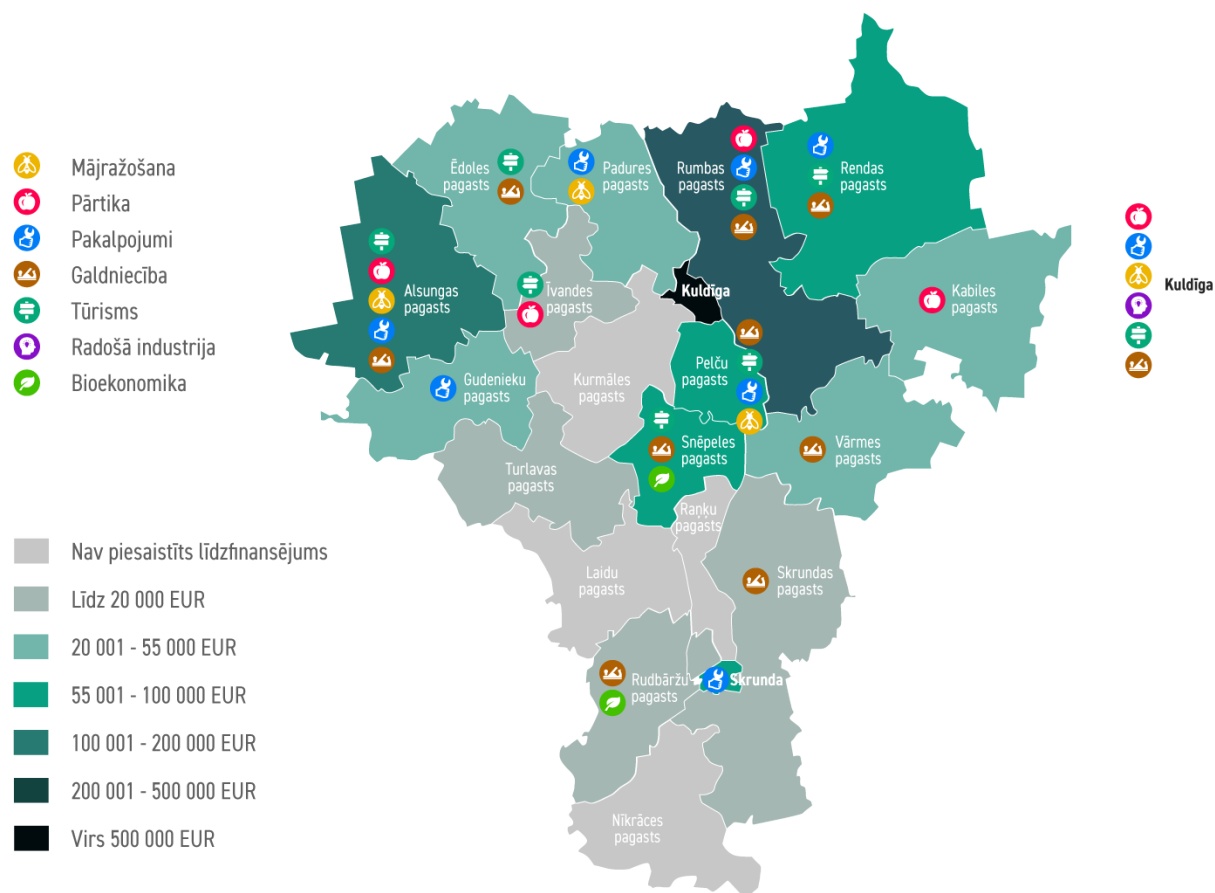
Teritorija	ledzīvotāju skaita izmaiņas 2014/2021	ledzīvotāju vecumā 0-6 gadi izmaiņas 2011/2021	ledzīvotāju vecumā 7-14 gadi izmaiņas 2011/2021	ledzīvotāju vecumā 25-34 gadi izmaiņas 2011/2021	Ir PII/ sākum skolas	Ir sākum skola/ pamat skola	Ir vidus skola
Kuldīga	-1283	-188	-100	-201	4	1	4
Skrunda	-195	-8	-13	12	1		1
Pelču pagasts	19	10	20	9		1	
Padures pagasts	42	13	18	7			
Alsungas pagasts	-149	-18	-28	25	1		1
Ēdoles pagasts	-124	-24	-38	12		1	
Īvandes pagasts	-41	-9	0	2			
Kabiles pagasts	-74	-14	-24	10		1	
Laidu pagasts	-178	-22	-47	15		1	
Rumbas pagasts	-67	-25	6	22			
Turlavas pagasts	-79	-27	-16	8		1	
Vārmes pagasts	-65	-21	-17	18		1	
Snēpeles pagasts	-27	-7	1	-4			
Gudenieku pagasts	-152	-6	-26	10			
Kurmāles pagasts	-125	-4	-13	-48		1	
Nīkrāces pagasts	-104	-30	-18	-32		1	
Raņķu pagasts	-75	-7	-20	-11			
Rendas pagasts	-129	-3	-23	-6			
Rudbāržu pagasts	-151	-15	-41	-14			
Skrundas pagasts	-91	-25	-27	-16			

10. Tabula. Pagastu un pilsētu cilvēkresursu potenciāla kopsavilkums

Cilvēkresursu attīstības potenciāls vislielākais iezīmējas Pelču un Padures pagastos, pozitīvas tendences vērojamas vēl 9 pagastos un Skrundas pilsētā, vājāks - Kurmāles, Nīkrāces, Raņķu, Rendas, Rudbāržu un Skrundas pagastos.

2.2. LEADER ieguldījums vietējās ekonomikas stiprināšanas jomā

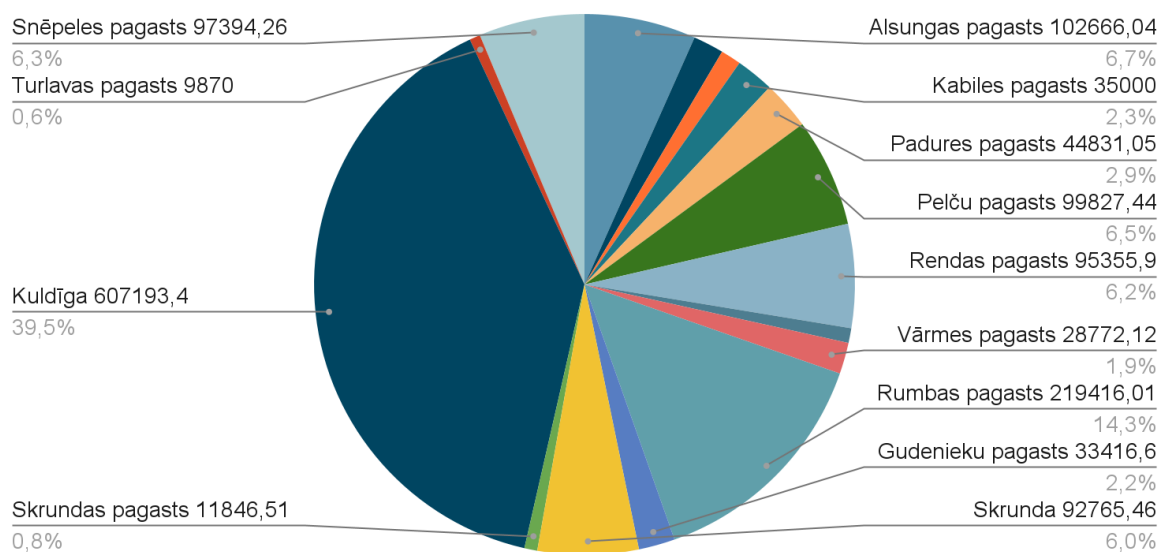
Plānošanas periodā biedrības “Darīsim paši!” darbības teritorijā vietējās ekonomikas stiprināšanas jomā (1. rīcība) kopskaitā iesniegti 185 projektu pieteikumi, no tiem apstiprināti, tiek īstenoti vai jau īstenoti un ir uzraudzībā 76 projekti.

13. Attēls. Īstenoto⁷ projektu kartējums 1. rīcībā (Avots: LLF sadarbība pēc BDR “Darīsim paši!” datiem, 2022.)

Vislielākais īstenoto projektu skaits (32) ir Kuldīgas pilsētā, tie pamatā īstenoti tādās uzņēmējdarbības jomās kā pakalpojumu nodrošinājums, mājražošana, pārtikas ražošana, tūrisms, galdniecības un radošās industrijas (t.i., ar mākslu saistītā uzņēmējdarbība). Arī Alsungas, Rumbas, Rendas, Snēpeles un Pelču pagastos ir piesaistīts būtisks ELFLA finansējums daudzveidīgās uzņēmējdarbības jomās. Pārējos pagastos īstenoti 1 - 3 projekti, visvairāk galdniecības un pakalpojumus sniegšanas jomā. Savukārt, četros pagastos – Ranku, Kurmāles, Laidu un Nīkrāces, nav īstenota neviena uzņēmējdarbības iniciatīva (skat. 13. attēlu).

⁷ Pētījumā kā īstenotie projekti tiek ietverti visi apstiprinātie un uzraudzībā esošie projekti, kā arī 11. kārtas projektu pieteikumi, kas ir apstiprināt VRG līmenī, bet ziņojuma sagatavošanas laikā vērtēti LAD.

14. Attēls. Vietējās ekonomikas stiprināšanai piesaistītais finansējums LEADER projektos, EUR
(Avots: LLF sadarbība pēc BDR "Daršim paš!" datiem, 2022)

13. un 14.attēlā redzams, ka piešķirtā finansējuma sadalījums pa VRG teritorijām ir ļoti atšķirīgs – no 39,46% Kuldīgā līdz 0,64% Turlavas pagastā un, kā iepriekš minēts – 4 pagastos netika īstenots neviens projekts ar LEADER atbalstu.

Kuldīgas novada cilvēkresursi un finanšu apgrozījums ir koncentrētāks divās pilsētās, tomēr SVVA stratēģijas ieviešanā būtiski ir nodrošināt atbalsta ietekmi uz visas teritorijas potenciāla attīstību. Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.-2027. gadam noteikts, ka teritorijās, kur samazinās iedzīvotāju skaits, jāveido risinājums pakalpojumu uzturēšanas izmaksu samazināšanai uz klientu, savukārt teritorijās, kur pieaug iedzīvotāju skaits, jāpalielina pakalpojuma pieejamība un kvalitāte. Turpmākajā VRG darbībā būtiski ir virzīt LEADER atbalstu atbilstoši katras teritorijas specifikai un attīstības vajadzībām.

2.2.1. Atbalsta jomas

SVVA stratēģijā kā vajadzības un atbalstāmās jomas vietējās ekonomikas stiprināšanai 2015.-2020. gadam tika izvirzītas:

- vietējo resursu pilnvērtīgā izmantošanā balstītu produktu un pakalpojumu attīstīšana un virzīšana tirgū,
- meža resursu efektīva apsaimniekošana,
- lauksaimniecības produktu pārstrāde,
- mājražošana, amatniecība,
- radošās industrijas,
- kultūras un dabas mantojuma izmantošana tūrismā.

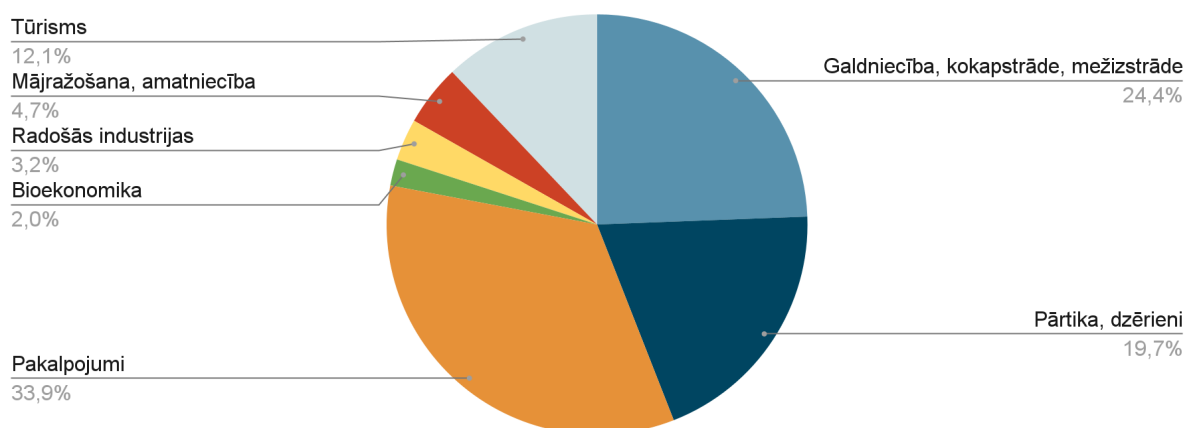
Papildus kā vajadzība tika identificēta arī iedzīvotāju iesaistīšana uzņēmējdarbībā, sociālās uzņēmējdarbības atbalsts, kā arī tam nepieciešamie ieguldījumi: ēku un būvju būvniecība, piemērošana; iekārtas un aprīkojums, saistītās mārketinga aktivitātes.

Izvērtējot piešķirtā finansējuma sadalījumu pa uzņēmējdarbības jomām, secināms, ka tas pilnībā atbilst SVVA stratēģijā identificētajām jomām (skat. 15. attēlu) un ietver galvenokārt iekārtu un aprīkojuma iegādes, kā arī saistītās mārketinga aktivitātes, bet mazākā apmērā būvniecību un būvju piemērošanu, kas lielā mērā skaidrojams ar to, ka daudzi ar būvniecību saistītie projekti tika pārtraukti īstenošanas gaitā.

Sociālā uzņēmējdarbība arī SVVA stratēģijā tika izvirzīta kā atbalstāms virziens, tomēr pārskata periodā būtisks ELFLA finansējums tam nav piesaistīts.

SVVA stratēģija nedefinē prioritātes starp minētajām jomām, šis sadalījums atspoguļo nozaru/jomu virzītu pieprasījumu, nevis stratēģijas virzītu prioritāro jomu attīstību – kā piemēru var minēt, mežsaimniecību un kokapstrādi, kas VRG teritorijā ir spēcīgi attīstītas jomas, un arī attiecībā uz ELFLA līdzekļiem tām ir piesaistīta gandrīz ceturtā daļa no 1.rīcības finansējuma.

34% no piešķirtā finansējuma novirzīts pakalpojumu attīstībai, 20% pārtikas un dzērienu ražošanai. Mazāk – bioekonomikas, radošo industriju, mājražošanas un vietējo produktu attīstībai.

15. Attēls. Piesaistītais finansējums LEADER projektos (EUR) pa jomām/tēmām
(Avots: LLF sadarbība pēc BDR Darīsim paši! datiem, 2022)

1. rīcībā piešķirtais finansējums pārsvarā ir vērsts uz jaunu produktu un pakalpojumu radīšanu, esošo produktu un pakalpojumu attīstīšanu, to realizēšanu tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšanu (73%). Savukārt lauksaimniecības produktu pārstrādei, realizēšanai tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšanai – 22%. Procentuāli mazākais ieguldījums (5%) ir tādas vides radīšanai vai labiekārtošanai, kurā tiek realizēta vietējā produkcija, un jaunu realizācijas veidu ieviešanai. Darbinieku produktivitātes kāpināšana tiešā veidā nav ietverta nevienā projektā, tomēr atsevišķos projektos integrēta kā aktivitātes daļa (skat. 11. tabulu).

VRG stratēģijā 1. rīcībai piedāvātie risinājumi / rīcības raksturojums

Finansējuma sadalījums %

Sasaiste ar sadalījumu pa jomām 15. attēlā

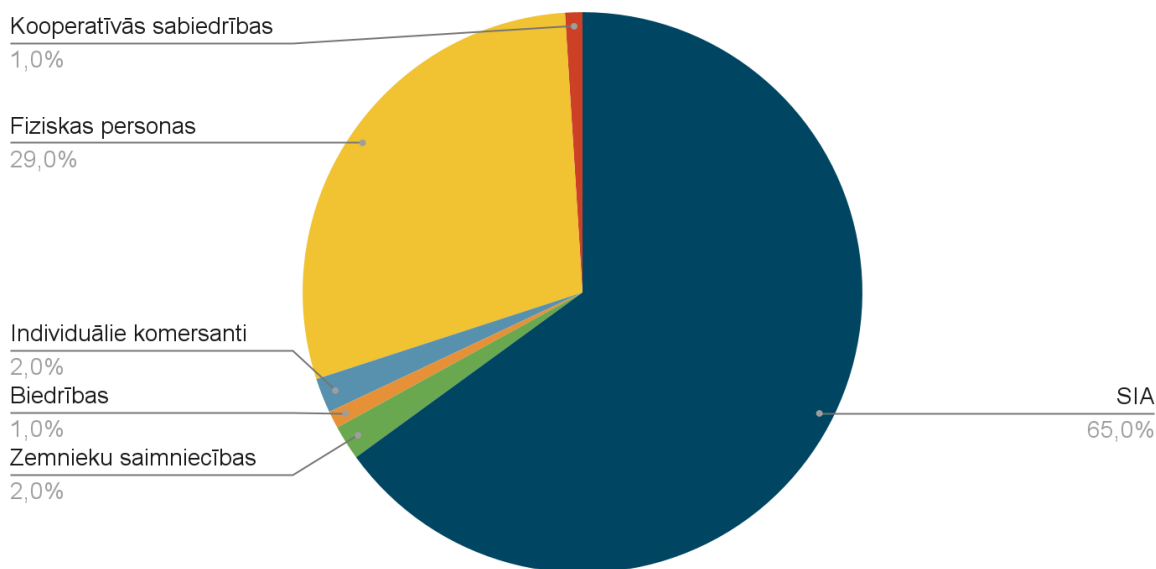
1. Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo produktu un pakalpojumu attīstīšana, to realizēšana tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšana	73	Tūrisms; galdniecība, kokapstrāde, mežsaimniecība; radošās industrijas; pakalpojumi
2. Lauksaimniecības produktu pārstrāde, to realizēšana tirgū un kvalitatīvu darba apstākļu radīšana	22	Pārtikas un dzērienu ražošana; bioekonomika
3. Tādas vides radīšana vai labiekārtošana, kurā tiek realizēta vietējā produkcija, un jaunu realizācijas veidu ieviešana	5	Mājražošana un amatniecība
4. Darbinieku produktivitātes kāpināšana	Atsevišķos projektos integrēta kā aktivitātes daļa	n/a

11. Tabula. Īstenoto projektu risinājumu finansiālais sadalījums

Izvērtējot piešķirto finansējumu nākotnei nozīmīgiem un ilgtspējīgiem projektu aspektiem secināms, ka visvairāk projektos ir sekmēta vietējo ražotāju savstarpējā sadarbība un sadarbība ar patērētājiem (18 projekti), vairāki uzņēmēji ar LEADER atbalstu ir ieviesuši digitalizācijas elementus ražošanas vai pakalpojumu sniegšanā (15 projektos). Atsevišķos projektos ir saskatāmas pazīmes arī augsti pievienotās vērtības produktu un pakalpojumu radīšanai (3 projektos), zaļajai transformācijai – vienā projektā un bioekonomikai – 2 projektos. Nevienā projektā nav saskatāma aprites ekonomikas principu īstenošana. SVVA stratēģijā šādi uzņēmējdarbības attīstības aspekti netika identificēti kā aktuāli. Tomēr, sekojot kopējām uzņēmējdarbības un tirgus tendencēm, kā arī izvirzītajiem ilgtspējīgas attīstības un klimata neitralitātes mērķiem, digitalizācijas, bioekonomikas un aprites ekonomikas principu iedzīvināšana būtu iekļaujama un veicinām teritorijas ekonomikas stiprināšanas rīcībās nākamajā plānošanas periodā. Šos elementus ieteicams ietvert arī VRG sadarbībā ar citām teritorijām (t.sk., arī ārpus stratēģijas īstenošanas), ienesot jaunas zināšanas un sadarbības partnerus VRG teritorijas uzņēmējiem un citiem SVVA stratēģijas mērķu īstenošanā iesaistītajiem. Tikpat nozīmīgi ir arī popularizēt jau esošos piemērus uzņēmējdarbības projektos, kā piemēram – tūristu elektrobusiņš projektā “Tavs Gids Kuldīga” vai “Pamatlīdzekļu iegāde bērnu sauso putru ražošanas uzsākšanai SIA “LatFood LP”.

2.2.2. Sasniegtā mērķauditorija

Izvērtējot 1. rīcības tiešo mērķgrupu jeb projektu īstenotājus pēc to tiesiskās formas, redzams, ka visvairāk projektus - 43 jeb 65% no piešķirtā finansējuma saņēma SIA, tam seko 20 fiziskas personas ar 29% finansējuma, 4 zemnieku saimniecības un tikpat kooperatīvās sabiedrības, 3 individuālie komersanti un 2 biedrības.

16. Attēls. LEADER projektu īstenotāji 1. Rīcībā pa subjektu reģistrācijas tiesiskajām formām
(Avots: LLF sadarbība pēc BDR "Darīsim paši!" datiem, 2022)

Apkopojot intervijās un fokusgrupā Kuldīgas novada uzņēmēju sniegto informāciju par to pieredzi LEADER programmā, tika apzināti būtiskākie ieguvumi un izaicinājumi, ar ko saskaras 1. rīcības mērķgrupa:

Grūtības pieteikuma sagatavošanā

- Biznesa idejas formulēšana - projekta koncepcija (ko darīs) ir jābūt skaidrai jau pirms VRG izsludina kārtu, jo laikā pēc izsludināšanas vairs nevar paspēt visu sagatavot,
- nepieciešami konsultanti, kas palīdz sagatavot projekta pieteikumu,
- grūtības finanšu sadaļas sagatavošanā, t.sk. 2-3 līdzvērtīgu piedāvājumu nodrošināšanu, ja prece ir ar specifiskām tehniskām prasībām,
- ienākumu plānošana, ja nav jau noslēgti līgumi ar klientiem un nav pieredzes jaunajā tirgus segmentā "notiek tikai minēšana",
- laika grafika plānošana, rēķinoties ar potenciāliem riskiem piegādēs un dokumentu sakārtošanas termiņos.

Grūtības projekta īstenošanā

- kredīta noformēšana aizņem ilgāku laiku nekā plānots,
- noteikumu izmaiņas jau īstenošanas procesā (pieteikumā plānoja darba vietu uz vienu gadu, lēmumā darba vieta uz 3 gadiem),
- Covid19 radītās grūtības un sekas (kavējas piegādes, nav apmeklētāju, u.c.).

Galvenie ieguvumi

- Darba vieta sev un ģimenei,
- vietējās ekonomikas veicināšana ir ne tikai jaunu darba vietu radīšana, bet arī esošo darba vietu saglabāšana, īpaši pagastos un attālās teritorijās,
- uzlabojas, sakārtojas apkārtējā vide,
- uzņēmuma jomu dažādošana, kas nodrošina ienākumu stabilitāti,
- paplašinās sadarbības iespējas starp uzņēmumiem, t.sk. realizējot produkciju.

Turpmākais atbalsts

- Daudzveidīgs atbalsts (mentorings, tīklošanās, finanšu) mājražotājiem, lai tie kļūtu par pašpietiekamiem uzņēmējiem (hobijs kļūst par ienākuma avotu),
- Izstrādāt nosacījumus, ka biedrības saņem projektu atbalstu tikai tajās jomās, kurās tās nekonkurē ar jau esošajiem uzņēmējiem (neplāno uzsākt to pašu pakalpojumu, kādu piedāvā uzņēmējs),
- Vairāk ievērot principu “naudai plūst uz laukiem”,
- Atbalstu digitalizācijai, biodaudzveidībai, aprites ekonomikai, t.sk. piedāvājot informāciju par labajiem piemēriem novadā, Latvijā, citās ES valstīs,
- Kā projekta rezultātīvo rādītāju neprasīt apgrozījuma pieaugumu, bet ļaut nostabilizēt uzņēmuma darbību (konkrētā uzņēmuma rīcībspējas līmenī) un turpināt strādāt (t.i. rast iespēju, ka atbalsts dod iespēju nepārtraukt darbu un pārvarēt krīzes, ne tikai sekmēt uzņēmuma izaugsmi).

2.3. LEADER ieguldījums vides kvalitātes uzlabošanas un sabiedrisko aktivitāšu dažādošanas jomā

Laika posmā no 2016. gada līdz 2022. gadam VRG darbības teritorijā vides kvalitātes uzlabošanas un sabiedrisko aktivitāšu dažādošanas mērķa sasniegšanai (2. mērķis, 2. un 3. rīcība) tika iesniegti 196 projektu pieteikumi. No tiem apstiprināti un īstenoti trešā daļa - 68 projekti (skat. 2.pielikumu).

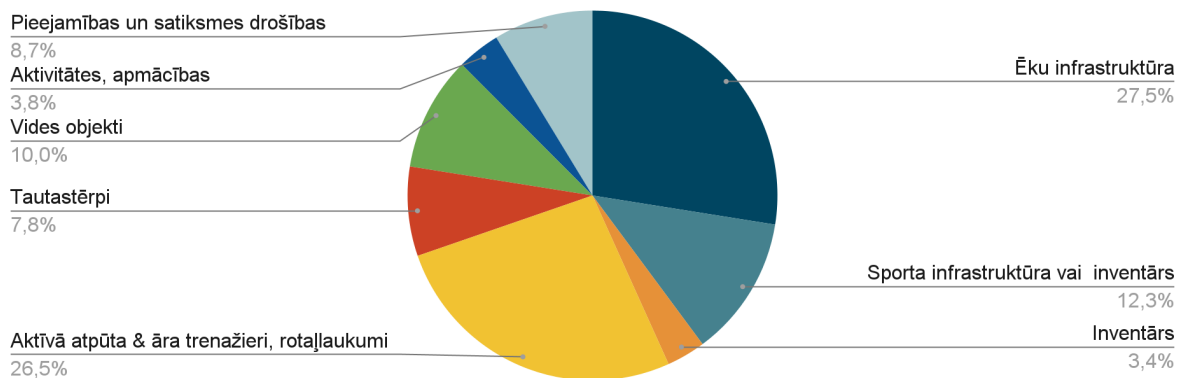
Saskaņā ar SVVA stratēģiju, pieteiktajām iniciatīvām jārisina tādas teritorijas vajadzības kā:

- kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un izmantošana,
- kultūras tradīciju un identitātes izkopšana un ilgtspēja,
- mākslas procesu, radošuma un inovāciju atbalsts,
- veselīga dzīves veida veicināšana dažādām vecuma grupām,
- dabas teritorijas un objektu aizsardzība un izmantošana iedzīvotāju atpūtai un izglītošanai,
- apdzīvoto vietu publiskās ārtelpas uzlabošana dzīves kvalitātes paaugstināšanai.

Visās uzskaitītajās jomās kā tiešais risinājuma veids un nepieciešamais atbalsts tika identificēts infrastruktūras sakārtošana, pielāgošana vai izveidošana un aprīkojuma, inventāra nodrošinājums. Nepieciešamība pēc izglītojošiem un popularizējošiem pasākumiem tika identificēta veselīga dzīvesveida veicināšanā un dabas teritorijas un objektu aizsardzībā.

Analizējot apstiprinātos un īstenotos projektos, var konstatēt, ka tajos paredzētās aktivitātes atbilst SVVA stratēģijā izvirzītajam uzstādījumam ELFLA līdzekļus primāri ieguldīt infrastruktūras un materiāli tehniskās bāzes (inventārs un aprīkojums) sakārtošanai VRG teritorijā – tam kopumā novirzīti gandrīz 80% (1,14milj.) no kopējā 2. mērķim paredzētā finansējuma. Vērtējot šos ieguldījumus pēc jomām atbilstoši SVVA stratēģijā identificētajām vajadzībām, sagaidāms, ka vislielākā ietekme būs uz tādām vajadzībām kā veselīga dzīvesveida veicināšana, publiskās ārtelpas uzlabošana un dabas teritoriju izmantošana iedzīvotāju atpūtai, jo būtisks LEADER atbalsts tika ieguldīts publiski pieejamo aktīvās atpūtas vietu izveidē (āra treniņieru, aktīvās atpūtas, dabas taku, rotaļu laukumu), kā arī noteiktu sporta veidu bāzes sakārtošanā (kā piem., tenisa, futbola, jāšanas, šaušanas sporta u.c.). Šādi ieguldījumi ir veikti vairāk kā pusē no administratīvi teritoriālajām vienībām VRG teritorijā.

Tāpat finansiāli nozīmīgs ieguldījums ir veikts kultūras tradīciju izkopšanai, vienīgi tam ir salīdzinoši vienvērtīgs raksturs – primāri tautastērpu nodrošinājums, turpmāk būtu veicināma lielāka daudzveidīgāka. Arī kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai, ir īstenotas vairāki projekti, t.sk. sakrālās arhitektūras (baznīcu) sakārtošanai (skatīt 17.attēlu).

17. Attēls. Finansējuma procentuālais sadalījums pa īstenoto projektu darbības jomām no kopējā rezervētā finansējuma sabiedriskā labuma rīcībās (2.,3.) (Avots: LLF sadarbība balstoties uz BRD Darīsim paš! datiem, 2022)

Vismazākais finansējuma apjoms (4%) tika ieguldīts iedzīvotāju apmācībām un aktivitātēm, kas tieši vērstas uz iedzīvotāju aktīvu līdziesaisti, tamdēļ īpaši pozitīvi vērtējami projekti, kuru aktivitātes īstenošanas plašākā teritorijā, nodrošinot apmācības iespējas un zināšanu pārnesi vairākos Kuldīgas novada pagastos, kā piemēram, projekts “Skrundas novada seniori mācas”.

Kopumā ELFLA ieguldījumiem 2. un 3. rīcības ietvaros ir bijusi maza ietekme uz stratēģijā identificēto vajadzību – vietējo kopienu aktivitāšu un iniciatīvu atbalsts, tomēr tas sekmīgi tika aizsākts 3. mērķa ietvaros, īstenojot sadarbības projektu “Kopienas pārdomāta attīstība – KOPA” (turpmāk projekts KOPA), kurā tika apzinātas un aktivizētas atsevišķas vietējās kopienas Kuldīgas novadā, kā arī veicināta to tīklošanās ar kopienām citviet Latvijā (detalizētāku vietējo kopienu apskatu skatīt 4.nodaļā).

Intervijas ar NVO, kopienu pārstāvjiem un pagastu vadītājiem liecina, ka šobrīd iedzīvotāju aktivitāte un iesaiste ir problemātisks jautājums un prasa jaunus risinājumus, īpaši pandēmijas ietekmē, tamdēļ nākamajā periodā jāsekmē iniciatīvas, kas tieši vērstas uz iedzīvotāju līdzdalību un iesaisti, īpašu no centra attālās lauku teritorijās (detalizētāku analīzi par īstenoto projektu atbilstību teritorijas un NVO sektora vajadzībām skatīt 3. nodaļā).

SVVA stratēģijā 2.mērķa sasniedzamībai izvirzīti 3 rādītāji:

- (1) jauni/ uzlaboti pakalpojumi (sasniegtais rādītājs 2022. gadā – 20 pakalpojumi),
- (2) jauni/uzlaboti objekti (10 objekti),
- (3) dažādoto sabiedrisko aktivitāšu skaits (20 aktivitātes).

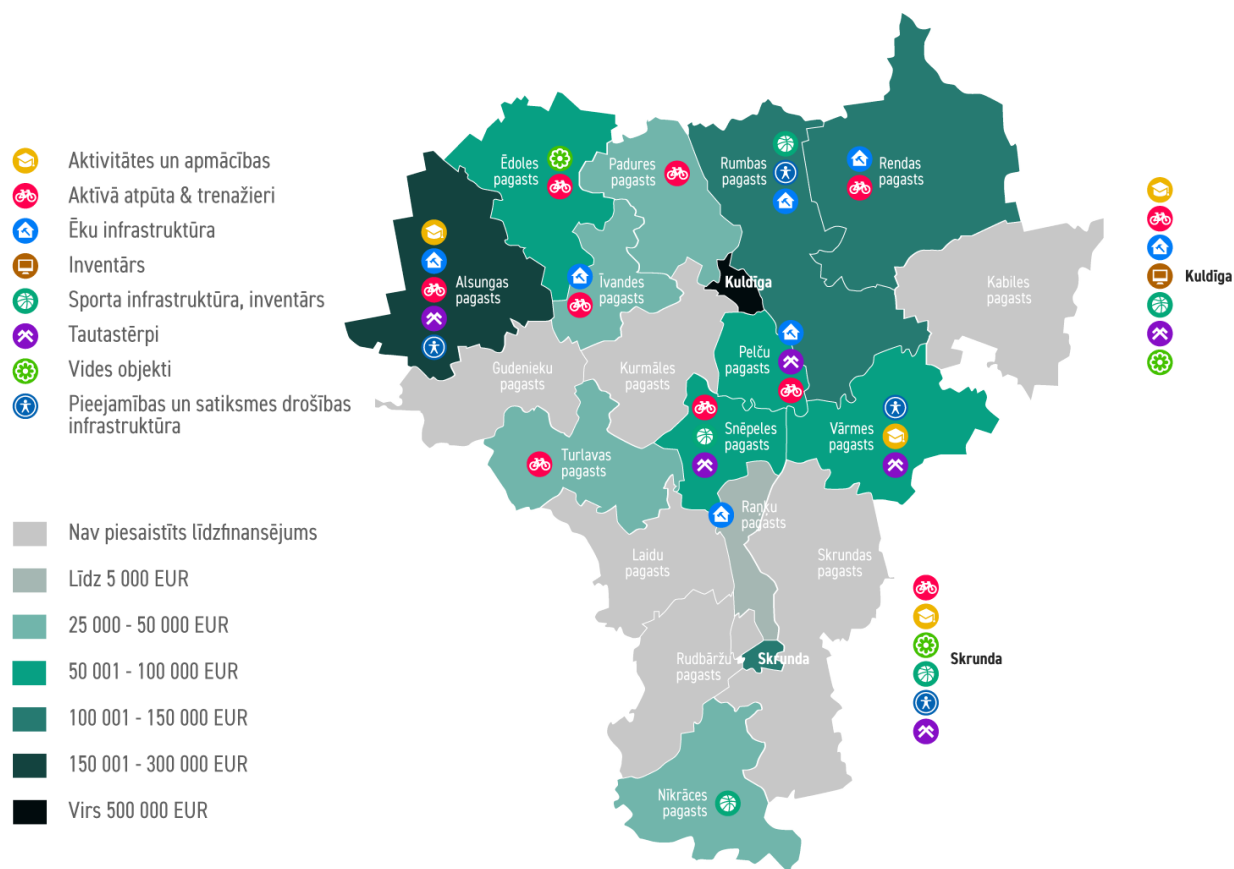
Analizējot atbalstītos un īstenotos projektus, secināms, ka izvirzītie rādītāji SVVA stratēģijā norādītajā apjomā ir sasniegti. Vienaļpusi jānorāda, ka izvērtēt šo rādītāju sasniedzamības kvalitāti pēc būtības traucē tas, ka izvirzītajiem rādītājiem trūkst precīzi definēti kritēriji un izpratne, līdz ar to rādītājiem tiek pielāgotas dažādas interpretācijas. Piemēram, par uzlabotiem pakalpojumiem tiek uzskatīti ne tikai projekti, kas tiešā veidā uzlabo pakalpojumus, bet arī infrastruktūras projekti, kas nodrošina labāku pieejamību pakalpojumiem. Līdzīgi arī attiecībā uz sabiedrisko aktivitāšu dažādošanu – nereti atbalstu saņem projekti jeb organizācijas, kas konkrēto aktivitāti īsteno jau ilgstoši, bet tā tiek iekļauta sasniedzamajā rādītājā par sabiedrisko aktivitāšu dažādošanu. Kā piemēru var minēt tautastērpu izveidi vai iegādi, kas kopumā tika īstenota 9 projektos, kaut arī tā ir viena veida

aktivitāte, turklāt nereti nepieciešama esošo aktivitāšu turpināšanai, nevis dažādošanai vai jaunu aktivitāšu ieviešanai, tomēr projekti ietverti aktivitāšu dažādošanas rādītājā, jo katrs projekts tiek īstenots citā VRG teritorijas vietā.

Vienlaikus īstenoto projektu pozitīvā ietekme uz konkrētās organizācijas un tās biedru aktivitātēm nav noliedzama, tā ļauj vietējiem iedzīvotājiem darboties ar labāku materiālo nodrošinājumu vai aprīkojumu, kas ir būtiski kvalitatīvai iedzīvotāju iesaistei. Atbalsts NVO to pamatdarbībai un aktivitāšu īstenošanai (t.sk., inventāra, aprīkojuma veidā) ir pamatotas vajadzības, tomēr SVVA stratēģijā būtu precīzāk jādefinē rīcība un sasniedzamais rādītājs šādam atbalsta veidam. Tāpat nākošajā plānošanas periodā nepieciešams izstrādāt precīzākus kritērijus un to pielāgošanas principus.

2.3.1. Sabiedriskā labuma projektu ieguldījums teritoriālajā griezumā

Analizējot īstenotos projektus teritoriālajā griezumā, redzams, ka līdzīgi kā 1. mērķī un rīcībā, vislielākais īstenoto projektu skaits ir Kuldīgas pilsētā, kurā ir īstenotas iniciatīvas gandrīz visās SVVA stratēģijā definētajās atbalsta jomās. Līdzīgi arī divos bijušajos novadu centros – Alsungā un Skrundā, ir īstenoti daudzveidīgi projekti, ietverot dažādu iedzīvotāju grupu intereses. Pārējos pagastos raksturīgs mazāks atbalsta jomu skaits, savukārt 6 pagastos – Kabilē, Rudbāržos, Kurmālē, Gudeniekos, kā arī Laidu un Skrundas pagastos, netika īstenots neviens projekts (skat. 18. attēlu).

18. Attēls. Īstenoto projektu kartējums 2. un 3. rīcībā
(Avots: LLF sadarbība balstoties uz BRD BDR "Darīsim paši!" datiem, 2022)

Pavērtējot tuvāk pagastus, kuros šajā periodā netika īstenoti projekti sabiedriskā labuma jomā, konstatējams, ka katrā no tiem ir vajadzības, ko risināt ar LEADER atbalstu.

Gudeniekos ir četras biedrības (2 mednieku un makšķernieku biedrības, 1 darbojas mākslas un kultūras jomā un viena – ar bērniem un jauniešiem), tās īsteno dažādas aktivitātes un ir pieredze projektu īstenošanā. Pagasta pārvalde sadarbībā ar aktīviem pagasta cilvēkiem ik gadu piedalās pašvaldības “Darīsim paši” konkursā. Iedzīvotāju aktivitāti pagastā būtiski mainīja skolas slēgšana, visspēcīgāk tas ietekmēja vietējo jauniešu iespējas aktīvi darboties un iesaistīties pagasta aktivitātēs, jo mācības notiek Kuldīgā vai citās vietās un ceļš uz/no skolas aizņem daudz laika. Viena no pagasta vajadzībām ir kultūras nama sakārtošana, tomēr tās risināšana tiek atlikta ļoti zemās iedzīvotāju aktivitātes un intereses par pasākumiem pagastā (no centrā dzīvojošajiem nav intereses, savukārt ārpus centrā dzīvojošiem ir grūtības nokļūt līdz pagastam). Vēl viena vajadzība teritorijā ir kadiķu lieguma sakārtošana, kas potenciāli varētu attīstīt tūrisma iespējas pagastā, tāpat aktuāls jautājums ir zvana atjaunošana kapos.

Kabiles pagastā šajā plānošanas periodā tika īstenots uzņēmējdarbības projekts 1. rīcības ietvaros – izveidota vīna darītava Kabiles muižas pagrabā. Projekts ir ar pozitīvu ietekmi uz teritoriju gan vietējās ekonomikas veicināšanas, gan sabiedriskā labuma ziņā, kā piemēram, ir sakārtota teritorija, tiek piesaistīti tūristi, radītas darbavietas vietējiem, tiek iepirkti vietējo zemnieku un iedzīvotāju audzētie augļi. Viens no aspektiem, kas ietekmē kapacitāti risināt vajadzības ar LEADER atbalstu, ir zema NVO aktivitāte pagastā (skat.5. pielikumu), līdz ar to projektu izstrāde balstās uz vietējā pagasta pašpārvaldi, bet cilvēku trūkuma dēļ, tas nenotiek. Šobrīd aktīvākā iedzīvotāju grupa pagastā ir seniori, kas organizē tematiskās tikšanās, ekskursijas, sadarbojas ar pašvaldību sociālo jautājumu jomā, piemēram, īstenojot NVA projektu par cilvēku ar invaliditāti iesaisti pašvaldības darbā. Pagasta centrā vērojams aktīvs jaunu ģimeņu pieplūdums, kuras potenciāli būtu iesaistāmas pagasta aktivitātēs un attīstībā.

LEADER atbalsts tiek saskatīts estrādes sakārtošanā, kas šobrīd kļuvusi par vietējo jauniešu tikšanās un laika pavadīšanas vietu, tāpat nepieciešama sporta stadiona seguma sakārtošana un āra treniņu iekārtošana. Teritorijas attīstības potenciāls tiek saskatīts tūristu plūsmā, ka virzās cauri pagastam, bet ir nepieciešams attīstīt sabiedriskā labuma un uzņēmējdarbības objektus, kas ieinteresētu tūristus apstāties Kabiles pagastā.

Kurmāles pagastā kopskaitā reģistrēts salīdzinoši liels NVO skaits – 15 biedrības, tomēr par sešu biedrību darbību vai aktivitātēm nav informācijas. Aktīvas biedrības ir Jautrie zābaciņi, AIX Motosport, Mūsu skola – mūsu mājas. Pirmās divas sadarbojas par pagasta pārvaldi – iznomā telpas/ dabas teritoriju savu aktivitāšu īstenošanai. Savukārt Mūsu skolas – mūsu mājas kā biedrības risina skolai aktuālus jautājumus (tuvākajos plānos ir āra treniņu iekārtošana). Pandēmijas ierobežojumu laikā darbību beiguši vietējais deju kolektīvs un drāmas teātris. Līdzīgi kā Kabiles pagastā – zema iedzīvotāju aktivitāte, maza interese par pasākumiem pagastā, īpaši kritusies pēc pandēmijas, vienīgi bezmaksas vingrošanas aktivitātēs cilvēki labprāt iesaistās.

Pagastā aktīvāki ir jaunieši, kas gan vairāk iesaistās Kuldīgas jauniešu mājas aktivitātēs. Pēdējos gados ienāk jaunas ģimenes un arī atgriežas iepriekš dzīvojošie, tomēr pagaidām neiesaistās pagasta dzīvē, tomēr tie labiekārto savas teritorijas, kas ļauj arī kopumā pagastam sakārtoties. Pagasta vajadzības – sakārtot dabas takas, īpaši Priedainē (taku, kas ved uz autobusa pieturas pusi) un rotaļu laukumus.

Laidu pagastā attīstība vērojama lauksaimniecības un privātā tūrisma sektoros. Pagastā reģistrētas 8 biedrības, bet zemu aktivitāti. Pagasta aktīvākie iedzīvotāji ir seniori, kopumā iedzīvotāju iesaiste prasa katra iedzīvotāja individuālu uzrunāšanu. Vietējie jaunieši iesaistās Kuldīgas jauniešu mājas pasākumos. Pagasta vajadzības – sporta laukuma labiekārtošana pretim skolai, bērnu rotaļu laukumi, ceļu infrastruktūra, gājēju celiņi, tāpat aktuāli ir ēku siltināšanas projekti. Potenciāls tiek saskatīts muižas kompleksa attīstībā, t.sk. parka rekonstrukcijā.

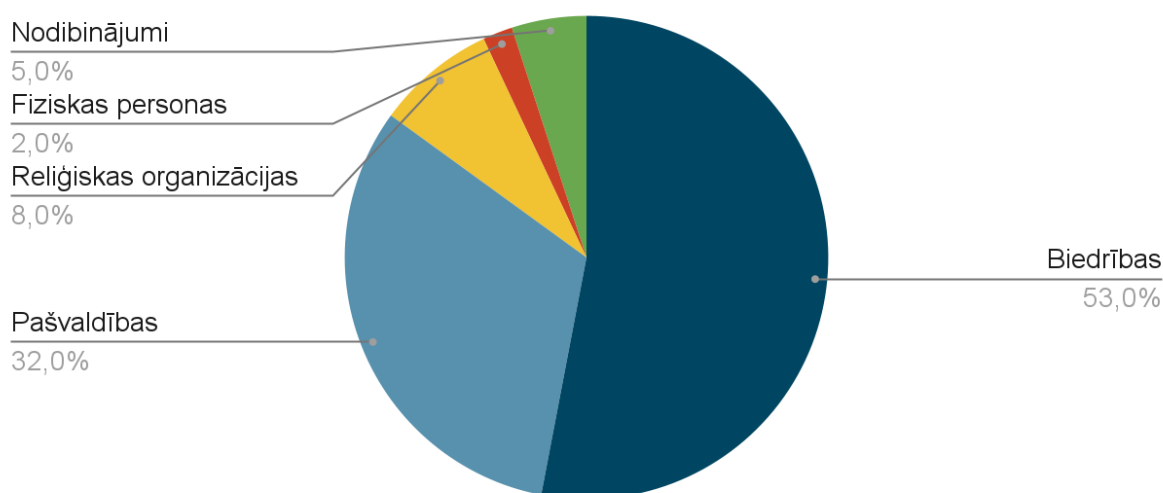
Rudbāržu pagastu arī spēcīgi ietekmējusi skolas un bērnudārza likvidēšana, tā iedzīvotāji pamatā strādā tuvākajās pilsētās – Skrundā, Kuldīgā un Liepājā. Pagastā pieaug senioru īpatsvars, līdz ar to nepieciešami risinājumi sociālo pakalpojumu pieejamībai. Rudbāržos ir 4 biedrības (mednieku, nekustamo īpašumu, video amatieru un pilsoniskās aktivitātes), bet ar mazu aktivitāti attiecībā uz pagasta iedzīvotāju vajadzību risināšanu. Rudbāržos ir aktīvs jauniešu centrs un jauniešu darba vadītāja, kas aktīvi īsteno un iesaista vietējos iedzīvotājus dažādās aktivitātēs. Potenciāls ir biedrībai "ŠĒRA", kas šobrīd nav aktīva, tomēr ar nepieciešamo atbalstu pieteikumu sagatavošanā, var būt būtisks resurss vietējo iniciatīvu īstenošanai pagastā. Pagasta vajadzības – āra nojumes izveide jauniešu aktivitātēm, gājēju celiņš līdz autobusa pieturai, teritorijas labiekārtošana, kā piemēram, celiņu bruģēšana, piekļuve bibliotēkai, rotaļu laukumi. Aktivitātes, pasākumi, nometnes bērniem.

Skrundas pagastā pēdējos gados aktīva attīstība nav notikusi, tas tiek skaidrots ar teritoriālo aspektu – garena teritorija gar Ventas upi ar vairākiem maziem ciemiem. Lielākie no tiem - Kušaiņi, Jaunmuiža, Ciecere. Teritorijā reģistrētas 5 biedrības, bet to aktivitāte zema. Pagasta pamatvajadzības arī pamatā ir saistītas ar teritorijas labiekārtošanu - bērnu rotaļu laukumu izveide, soliņu un celiņu sakārtošana, Ciecērē - koka tiltiņu atjaunošana.

2.3.2. Sasniegtā mērķauditorija

Analizējot mērķgrupas, kas tiek sasniegtas ar LEADER atbalstu 2.,3. rīcību ietvaros, var secināt, ka primāri tās ir biedrības, kas ne tikai visaktīvāk pieteicās atbalstam, bet arī piesaistīja lielāko ELFLA finansējumu (53%). Tas kopumā raksturo Kuldīgas novada NVO sektora aktivitāti un atbilst arī LEADER pieejai, ka vietējās iniciatīvas tiek īstenotas ar pašu iedzīvotāju iesaisti (princips bottom-up jeb no lejas uz augšu).

Pārējo mērķgrupu – pašvaldību, nodibinājumu, reliģisko organizāciju un fizisko personu pārstāvēniecība bija objektīvi zemāka. Attiecībā uz piesaistīto finansējumu gan starp tām iezīmējas būtiskas atšķirības – visvairāk projektus īstenoja un lielāko finansējumu piesaistīja pašvaldības, vismazāko – fiziskas personas (skat. 19. attēlu).

19. Attēls. Projekta īstenošanu piesaistītais finansējums pēc juridiskā statusa 2., 3. rīcībā, EUR
(Avots: LLF sadarbības balstoties uz BRD Darīsim paš! datiem, 2022)

Šī izvērtējuma ietvaros nav iegūstami precīzi dati par to, cik un kādas tieši iedzīvotāju grupas sasniedza īstenoto projektu rezultāti, jo šāda informācija netiek apkopota, tomēr interviju, aptauju rezultāti un vairāku projektu īstenošanas vietu apsekošana ļauj konstatēt, ka kopumā LEADER atbalsts sasniedz daudzveidīgas iedzīvotāju grupas –jauniešus, ģimenes ar bērniem, seniorus, dažādu sporta, interešu, amatniecības u.c. grupu interesentus, tomēr primāri tajās Kuldīgas novada teritorijās, kurās konkrētie projekti tiek īstenoti. Vairāku projektu rezultāti ir pieejami arī tūristiem, kas apmeklē Kuldīgas novadu.

Analizējot padziļinātāk iedzīvotāju grupas, kas SVVA stratēģijā izdalītas atsevišķi - personas ar invaliditāti, jaunieši, seniori un ģimenes ar maziem bērniem. Var konstatēt, ka tiešā veidā vairāki projekti īstenoti jauniešiem – nodrošinot vides sakārtošanu un aprīkojuma nodrošinājumu to aktivitātēm (piem., BDR "SDK jaunieši", BDR "MESS" īstenotie projekti) un senioriem – prasmju, zināšanu apguve (kā piemēram, BDR "Kuldīgas Senioru skola", BDR "Mini SD" īstenotie projekti). Savukārt ģimenēm ar maziem bērniem būtiskākais ieguvums ir ar LEADER atbalstu sakārtotā vai izveidotā vide aktīvajai atpūtai, kas pielāgota dažādu vecumu un interešu iedzīvotājiem, tomēr tiešā veidā aktivitātes tieši šai mērķgrupai nav īstenotas.

Īpaša uzmanība turpmākajā darbībā būtu jāvērs iedzīvotājiem ar invaliditāti, jo 2014.-2020. gada plānošanas periodā ir īstenots tikai viens projekts bērniem ar invaliditāti. Kaut arī tika iesniegti vēl projekti, kas palīdz risināt šīs grupas vides jautājumu sakārtošanu, tomēr tie atbalstu neguva vai ieviešanas gaitā tika modificēti, tādējādi vairs tiešā veidā nerisinot cilvēku ar invaliditāti vajadzības. Kopumā LEADER atbalsts šai grupai ir bijis ierobežots. Kuldīgas novadā izveidotā prakse, ka infrastruktūras projektu ieviešanu nenodrošina paši projekta pieteikuma izstrādātāji, bet pašvaldība, rada risku, ka projektu īstenošanas gaitā projekts tiek pārveidots un vairs neatbilst specifiskajām vajadzībām. Infrastruktūras izveidošana un pielāgošana cilvēkiem ar invaliditāti nereti ir resursietilpīga gan laika, gan finanšu ziņā, tomēr, izņemot projekta īstenošanā šai grupai pielāgotos elementus, tas var vairs neatbilst konkrētās grupas vajadzībām. Būtu jāpievērš uzmanība šādu projektu ieviešanai, lai nodrošinātu to īstenošanu atbilstoši projekta pieteikumā iecerētajam.

Fokusgrupās organizāciju pārstāvji, kas pārstāv iedzīvotāju ar invaliditāti intereses, norādīja uz būtiskām akūtām vajadzībām šo iedzīvotāju atbalstam dažādu pakalpojumu un resursu pieejamībai. Ja turpmākajā darbībā VRG plāno šo grupu paturēt kā īpašu mērķgrupu, ieteicams veidot sadarbību ar tām NVO, kas jau Kuldīgas novadā tiešā veidā strādā ar šo grupu, kā arī citām sociālajai atstumtībai pakļautajām grupām. Šobrīd tās nereti savu iniciatīvu īstenošanai izmanto privātos līdzekļus vai Kuldīgas novada pašvaldības sociālo projektu programmu, bet ir piesardzīgas pieteikties uz LEADER atbalstu. Lai stiprinātu un iedrošinātu šīs organizācijas pieteikties uz ELFLA finansējumu, var ieviest "lietussarga projektu" pieeju, t.i., atbalstīt pieteikumus, kuros apvienojas vairākas vietējās organizācijas kopīga mērķa sasniegšanai, vienlaikus ar mazāku administratīvo slogu un nepieciešamo kapacitāti projektu sagatavošanā un īstenošanā katram partnerim. Tāpat būtu apsverama iespēja nākamajā stratēģijā mērķtiecīgāk atbalstīt inovatīvus risinājumus, kas tieši vērsti uz noteiktu iedzīvotāju grupu vajadzībām (piem., sociālajam riskam pakļautās, attālās lauku teritorijās dzīvojošie u.tml.), iestrādājot stratēģijā rīcības, kas tiešā veidā sekmē organizāciju, kas strādā ar noteiktām grupām, aktīvāku līdzdalību šo grupu vajadzību risināšanā LEADER un SVVA stratēģijas ietvaros.

Neskatoties uz to, ka tiešā veidā projekti iedzīvotājiem ar invaliditāti tika īstenoti maz, tomēr līdzīgi kā citām iedzīvotāju grupām, netiešu pozitīvu ietekmi tie ieguvuši teritoriju labiekārtošanas projektu rezultātā, kuros jau pēc normatīvā regulējuma ir prasības nodrošināt vides pieejamību arī cilvēkiem ar ierobežotām iespējām.

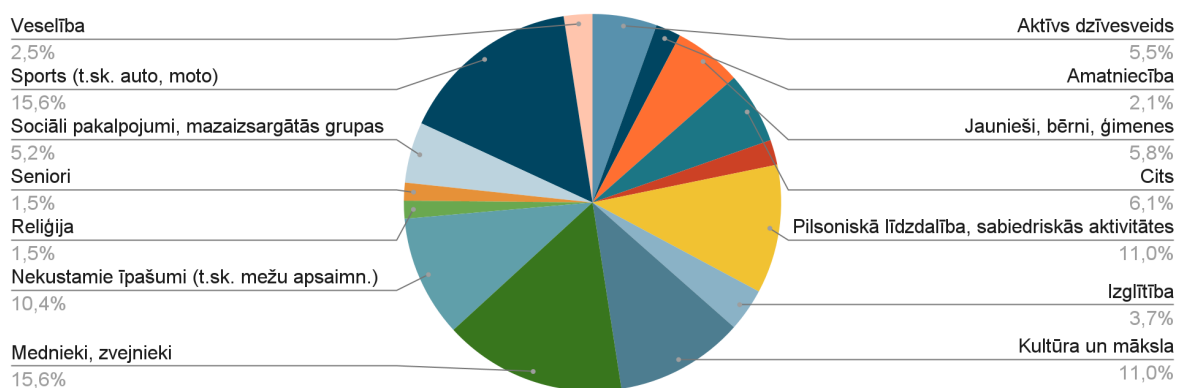
Attiecībā uz jauniešiem nākamajā periodā ir paredzēta īpaša atbalsta forma jauniešu iniciatīvām kā vienreizējs maksājums 5000 EUR apmērā, tā ir iespēja atbalstīt pašu jauniešu attīstītas idejas, dodot lielāku iespēju īstent eksperimentālus projektus, kas tiešā veidā atbilst jauniešu interesēm un vajadzībām, īpaši tas būtu stimulējams pagastu teritorijās lielajos un mazajos ciemos, kur jauniešu iespējas ir būtiski zemākas.

Kopumā var secināt, ka SVVA stratēģija ir ļāvusi sasniegt plašu iedzīvotāju skaitu un risināt to vajadzības, tomēr ar izteiktu koncentrēšanos uz noteiktām Kuldīgas novada teritorijām. Ja nākamajā stratēģijā, tiek paturēta pieeja noteikt īpaši atbalstāmas iedzīvotāju grupas, tad ieteicams veikt šo grupu situācijas un vajadzību priekšizpēti, arī teritoriālajā griezumā, lai precīzi izprastu katras vietas konkrēto iedzīvotāju vajadzības. Tas ļautu nākamajā stratēģijā precīzāk definēt rīcību, kas nodrošinātu mērķtiecīgāku LEADER atbalstu šo grupu vajadzību risināšanai.

3. SABIEDRISKĀS ORGANIZĀCIJAS KULDĪGAS NOVADĀ

3.1. Sabiedrisko organizāciju raksturojums

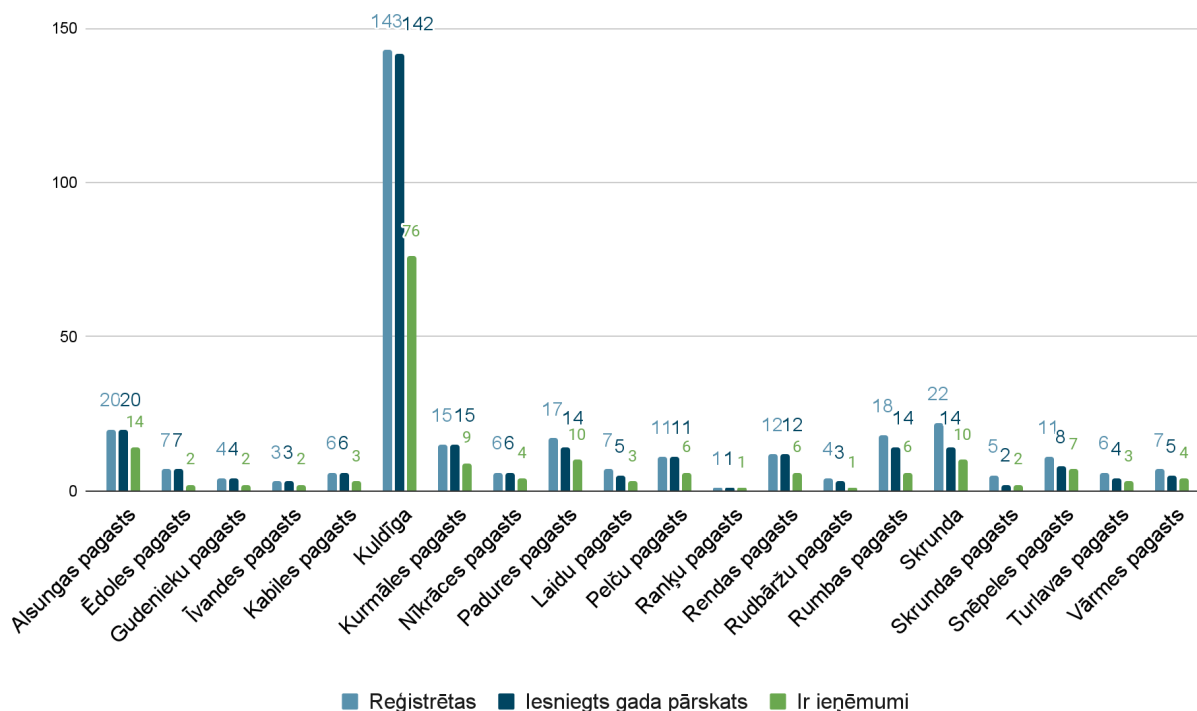
Kuldīgas novadā ir 368 aktīvas biedrības un nodibinājumi (Lursoft, 2021), kas īsteno aktivitātes un darbību dažādās jomās, pārstāvēt un iekļaujot dažādas sabiedrības grupas (skat. 20. attēlu). Visplašāk pārstāvētas ir mednieku biedrības (16%), to darbība ir visā Kuldīgas novadā, izņemot Ēdoles pagastu. Līdzīgs organizāciju skaits ir arī sporta jomā (16%), tomēr to darbība ir nodrošināta pusē no Kuldīgas novada administratīvi teritoriālajām vienībām. Salīdzinoši plaši pārstāvētas ir arī organizācijas, kas darbojas kultūras un mākslas jomā (11%) un īsteno aktivitātes pilsoniskās līdzdalības jomās (11%).

20. Attēls. Kuldīgas novadā reģistrēto NVO darbības jomas
(Avots: LLF sadarbība, balstoties uz SIA LURSOFT un Kurzemes NVO centra datiem, 2021)

Pētījumi par NVO sektoru Latvijā liecina, ka Kuldīgas novadā ir augsta nevalstisko organizāciju aktivitāte salīdzinājumā ar citiem Latvijas novadiem – pēc iepriekšējā teritoriālā iedalījuma bijušajā Alsungas novadā, tas ir viens no augstākajiem Latvijā, sasniedzot 16,3 organizācijas uz 1000 iedzīvotājiem, arī Kuldīgas novadā – virs vidējiem Latvijas rādītājiem – 13,0 organizācijas (Latvijā – 12,4), vien Skrundas novadā zemāks – 8,6⁸.

⁸ Latvijas nevalstisko organizāciju sektora pārskats: skaits, aktivitāte, finanses 2019, Latvijas Pilsoniskā alianse

21. Attēls. Kuldīgas novadā reģistrētās biedrības, to aktivitāte (Avots: SIA LURSOFT, Kurzemes NVO centrs, 2021)

Analizējot NVO sektora aktivitāti novada administratīvo teritoriju (pilsētu un pagastu) līmenī, redzams, ka visplašākā organizāciju pārstāvniecība ir Kuldīgā, tā spēcīgi kontrastē ar citām administratīvajām teritorijām, t.sk. Alsungu un Skrundu (skat. 21 attēlu). Vismazākā sabiedrisko organizāciju pārstāvniecība ir Ranku pagastā, kur darbojas viena biedrība, kas pārstāv mednieku intereses. Arī Īvandes un Gudenieku pagastos ir mazs biedrību skaits (skat. 5. pielikumu).

2021.gadā pārskatus par savu darbību iepriekšējā gadā iesniedza 298 VRG teritorijā reģistrētās nevalstiskās organizācijas, savukārt finanšu plūsma⁹ 2020.gadā ir bijusi 170 organizācijām (Lursoft, 2021). Ieņēmumus pārliecinoši uzrāda mednieku biedrības, arī organizācijas, kuru pamatdarbība saistīta ar nekustamo īpašumu apsaimniekošanu un biedrības, kas darbojas sporta jomā. Vismazāko finanšu aktivitāti uzrāda biedrības, kas darbojas vides aizsardzības un veselības jomās Kuldīgas novadā.

Gada pārskatu dati liecina, ka visām organizācijām, kurām ir piešķirts sabiedriskā labuma statuss, ir bijuši finanšu ieņēmumi. No kopskaitā 28 organizācijām ar šādu statusu Kuldīgas novadā, 15 ir pretendējušas uz LEADER atbalstu pārskata periodā un 10¹⁰ to ieguvušas, savukārt, pārējo¹¹ iniciatīvas netika atbalstītas, galvenokārt, finansējuma trūkuma dēļ (vienas biedrības projekta pieteikums tika noraidīts kā neatbilstošs).

⁹ Pētījuma ietvaros netika padziļināti vērtēti biedrību finanšu rādītāji, tikai finanšu plūsmas esamība vai neesamība.

¹⁰BDR "Snēpeles pagasta deju kolektīvs", BDR "SDK jaunieši", BDR "Kuldīgas mākslinieku rezidence", BDR "Nīkrāces pamatskolas jauniešu biedrība "BITES", BDR Kuldīgas deju biedrība, BDR "Ventas krasti", BDR Etniskās kultūras centrs "SUITI", BDR "Mini SD", BDR "MESS", BDR "Kuldīgas Senioru skola"

¹¹ BDR "Mūsu skola - mūsu mājas", BDR "NĪKRĀCNIKĒI", BDR Invalīdu biedrība "TU VARI!", BDR Biedrība "Sporta klubs "KATRĪNA", BDR Kuldīgas pilsētas pensionāru apvienība "Rumbiņa"

Neskatoties uz lielo sabiedrisko organizāciju skaitu Kuldīgas novadā, tomēr intervijās ar Kuldīgas novada pagastu pārvalžu un NVO pārstāvjiem, iegūtā informācija liecina, ka faktiskā organizāciju aktivitāte ir zemāka. Pat sabiedriskās organizācijas, kuras iesniedz gada pārskatus, tādejādi oficiālajos statistikas datos tiek uzskatītas par aktīvām, tomēr ne vienmēr arī darbojas. Piemēram, Vārmē no 8 reģistrētajām biedrībām, par iepriekšējo gadu pārskatu iesniedza 5 biedrības, 3 no reģistrētajām biedrībām teritorijā faktiski vairs aktīvi nedarbojas (t.sk., viena, kas iesniegusi gada pārskatu), savukārt finanšu plūsma ir bijusi 4 biedrībām. Līdzīgi arī citur – nereti pagastu pārvaldēm nebija informācijas par vairākām to teritorijās reģistrētām organizācijām, respektīvi, aktīvas darbības pagastā organizācija neīstenoja. Tāpat ikvienā pagastā to pārstāvji varēja norādīt uz vairākām biedrībām, kuru darbība vairs nenotiek. Kā būtiskākie iemesli iepriekš aktīvo biedrību darbības izsīkšanai tika minēti – vietējo iedzīvotāju aktivitātes trūkums, Covid-19 pandēmijas ierobežojošie pulcēšanās nosacījumi, bet visbiežāk – biedrības vadītāja pārcelšanās uz citu vietu vai izdegšana, tādejādi apliecinot, ka organizāciju aktivitāte lauku teritorijās lielā mērā ir atkarīga no atsevišķu cilvēku kapacitātes un spējas redzēt vietējās teritorijas un iedzīvotāju vajadzības un piesaistīt nepieciešamos resursus to risināšanai.

3.2. Finanšu resursi NVO sektorā Kuldīgas novadā

Aptaujas rezultāti (skat. 3.pielikumu) liecina, ka izaicinošākie jautājumi NVO ir cilvēkresursu kapacitāte un finanšu resursi. Finanšu piesaiste primāri nepieciešama to pamatdarbībai – materiāli tehniskais nodrošinājums organizācijas ikdienas un pasākumu īstenošanai, sadarbības un tīklošanās pasākumiem, nepieciešamo ekspertu (t.sk. lektoru, projektu pieteikumu sagatavotāju u.c.) piesaistei u.c. NVO pamatā darbojas pēc brīvprātības principa, t.i., nesaņemot atlīdzību par savu darbu. Kuldīgas NVO pārstāvji norādīja uz trīs būtiskiem finanšu avotiem, ko cenšas piesaistīt savai darbībai: grantu konkursi (pašvaldību, nacionālie vai starptautiskie), biedru naudas un ziedojumi. Saimnieciskā darbība netika minēta kā būtisks finanšu attīstības virziens, līdz ar to šis ir potenciāli attīstāms, lai nodrošinātu NVO stabilāku darbību.

Spēja piesaistīt finansējumu, izmantojot projektu grantu konkursus, lielā mērā ir atkarīga no organizāciju pieredzes un kapacitātes projektu gatavošanā un īstenošanā. Izteikti novērojama tendence, ka mazās, vietēja mēroga biedrības pat ar ilgstošu darbības pieredzi, balstās uz pašvaldības atbalstu – piesakās uz pašvaldību konkursiem, jo tiem ir salīdzinoši vienkāršs pieteikšanās, atskaitīšanās un uzraudzības process. Arī pieejamā atbalsta summa, salīdzinot ar citiem grantu fondiem, ir neliela 500 – 800 EUR, līdz ar to relatīvi mazākas saistības, kas ir būtiski, ņemot vērā, ka biedrībās nav algotu cilvēku un projektu īstenošana lielā mērā balstās uz konkrētu, biedrībā aktīvu cilvēku atbildību. Tāpat būtisks aspekts sadarbībai ar vietējo pārvaldi, ir savstarpējā pazīšanās pagastā, kas nozīmē, ka visas iesaistītās puses pārzina gan vietējās vajadzības, gan iesaistītos cilvēkus un var operatīvi reaģēt uz situācijām un sniegt nepieciešamo atbalstu.

Pirms 2021. gada administratīvi teritoriālās reformas visas trīs VRG teritorijā esošās pašvaldības īstenoja atbalsta programmu savas teritorijas NVO un interešu/ iedzīvotāju grupām dažādās jomās (skat. 12.tabulu).

Pašvaldība (pirms ATR)	Grantu konkurss un tā mērķis	Kopējais granta gada finansējums
Alsungas novadā	“Mēs Alsungai” - atbalsts brīvā laika pavadīšanas dažādošanas infrastruktūrai un dzīves kvalitātes uzlabošanai, publiskiem pasākumiem, kas vērsti uz iedzīvotāju izglītošanu.	2000 EUR (2021)
	“Kultūras projekti” - veicināt Alsungas novada kultūrvides attīstību un atpazīstamības veidošanu, jaunrades un sabiedrības radošuma attīstīšanu.	1000 EUR (2021)
Skrundas novadā	“Mēs Skrundas novadam” - uzlabot un pilnveidot Skrundas novada iedzīvotāju dzīves kvalitāti un apkārtējo vidi.	5000 EUR (2021)
Kuldīgas novadā ¹²	“Darīsim paši” mērķis - sekmēt iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu, paredzot iedzīvotāju iesaistīšanos un līdzdalību projektu īstenošanā, kā arī sakārtot un uzlabot apkārtējo publisko vidi Kuldīgas novadā.	33800 EUR (2022)
	Konkurss sociālajā jomā, atbalstot biedrības un nodibinājumus, kuri darbojas sociālajā jomā Kuldīgas novada teritorijā un apvieno mazaizsargāto personu grupas, cilvēkus ar invaliditāti vai hroniskām saslimšanām.	15000 EUR (2022)
	Atbalsts kultūras projektiem un nevaldības kultūras organizāciju darbībai.	20000 EUR (2022)

12. Tabula. Pašvaldību īstenotie grantu konkursi pirms ATR

Kaut arī Alsungas un Skrundas novadu pašvaldību atbalsta programmām atvēlētais budžets bija salīdzinoši neliels, tomēr būtisks vietējo biedrību, nodibinājumu un iedzīvotāju iniciatīvu īstenošanai, uz kuru pretendēja tikai konkrētā novada iedzīvotāji un biedrības. Turpmāk visām VRG teritorijā esošajām NVO būs pieejamas Kuldīgas novada atbalsta programmas, tomēr pēc publiski pieejamās informācijas, finansējuma apjoms ne visās programmās ir palielinājies, neskatoties uz potenciālo pretendentu skaita pieaugumu no bijušajiem Alsungas un Skrundas novadiem. Intervijās šo teritoriju organizācijas pauž bažas par mazo biedrību, īpaši ar nelielu kapacitāti piesaistīt finansējumus no citiem grantu konkursiem, dzīvotspēju, jo paredz grūtības rast atbalstu, t.sk. finansējumu savu aktivitāšu un iniciatīvu īstenošanai.

Pašvaldības atbalsts NVO darbībā ir ļoti nozīmīgs arī citādā veidā – bez projektu konkursiem, tās nodrošina arī līdzfinansējumu LEADER programmā atbalstītajiem NVO sabiedriskā labuma projektiem, tāpat arī sniedz finansiālu vai materiālu atbalstu organizāciju īstenotajiem pasākumiem arī ārpus grantu konkursa, piemēram, nodrošinot transportu, telpas, balvas konkursiem, sporta aktivitātēm u.c. Līdz ar Alsungas un Skrundas novadu likvidēšanu, būtiski sarūk arī šāda atbalsta pieejamība konkrēto teritoriju NVO.

NVO ar lielu projektu sagatavošanas un īstenošanas pieredzi arī sadarbojas ar vietējo pašvaldību un piesakās uz pašvaldības konkursiem. Vienlaikus tās aktīvāk pretendē arī uz

¹² Kuldīgas pašvaldība īsteno arī konkursus daudzdzīvokļu māju un pagalmu labiekārtošanai, ēku restaurācijai un konservācijai, u.c., kas ziņojumā detalizētāk nav skatīti, jo tiešā veidā maz saistīti ar pilsonisko aktivitāti un NVO sektora darbību kopumā.

cieti finansējumiem. Kā biežāk minētie ir SIF, LKKF, Ziedot.lv (AS "Latvijas valsts meži" sociālās jomas projektu konkurss), Borisa un Ināras Teterevu fonds, arī starptautisko fondu konkursi, piemēram, Erasmus. Pieredzējušās organizācijas arī daudz aktīvāk piesakās un īsteno projektus ar LEADER atbalstu.

Kā tika minēts, NVO kapacitāte piesaistīt ārējo finansējumu konkursos ir atšķirīga, to apliecina aptauju rezultāti – biedrības, kuras īsteno LEADER projektus, nenorāda projektu pieteikumu sagatavošanu ELFLA līdzfinansējuma saņemšanai kā sarežģītu, vienlaikus uzskata, ka bez pieredzes pieteikumu sagatavot un iesniegt ir problemātiski. Savukārt organizācijas, kurām nav pieredzes projektu īstenošanā, tieši šo zināšanu un pieredzes trūkumu norādīja kā būtiskāko iemeslu, kādēļ nav pretendējušas uz LEADER atbalstu.

Lai arī finanšu plūsma nevar tikt uzskatīta par korelējošu rādītāju organizāciju kapacitātei sagatavot un piesaistīt ārējo finansējumu, tomēr var redzēt, ka no visām novadā reģistrētajām organizācijām, kurām ir finanšu plūsma (saskaņā ar iesniegto gada pārskatu), uz LEADER atbalstu ir pretendējušas vairāk nekā trešdaļa. No tām 11 biedrības ir vairākkārt saņēmušas LEADER atbalstu savu projektu īstenošanai. 5 no tām darbojas ārpus novada centra, tas apliecina arī par lauku teritorijā esošo biedrību kapacitāti sagatavot konkurētspējīgus projektu pieteikumus.

Vērtējot Kuldīgas novada NVO pārklājumu un LEADER atbalsta teritoriālo pārklājumu, var secināt, ka pagastos, kur ir mazs organizāciju skaits, ir arī maza interese piesaistīt ELFLA finansējumu, piemēram, Skrundas un Rudbāržu pagastos aktīvo organizāciju ir maz un to teritorijās ir arī zema aktivitāte attiecībā uz LEADER atbalstu. Teritorijās ar mazu NVO skaitu LEADER projektu īstenošana visbiežāk notiek ar vietējo pašvaldību iesaisti, parasti īstenojot infrastruktūras projektus, kas nav tieši saistīti ar NVO darbību. Šādi projekti ir ar mazu potenciālu sekmēt pilsoniskās sabiedrības spēcīgāku attīstību konkrētajās teritorijās, tie pamatā ļauj sakārtot vietējo infrastruktūru, kā piemēram, Ranku pagastā Skrundas novada pašvaldības īstenotais projekts "Ģērbtuves un rekvizītu uzglabāšanas telpas izbūve pie brīvdabas skatuves Sudmalnieku birzī".

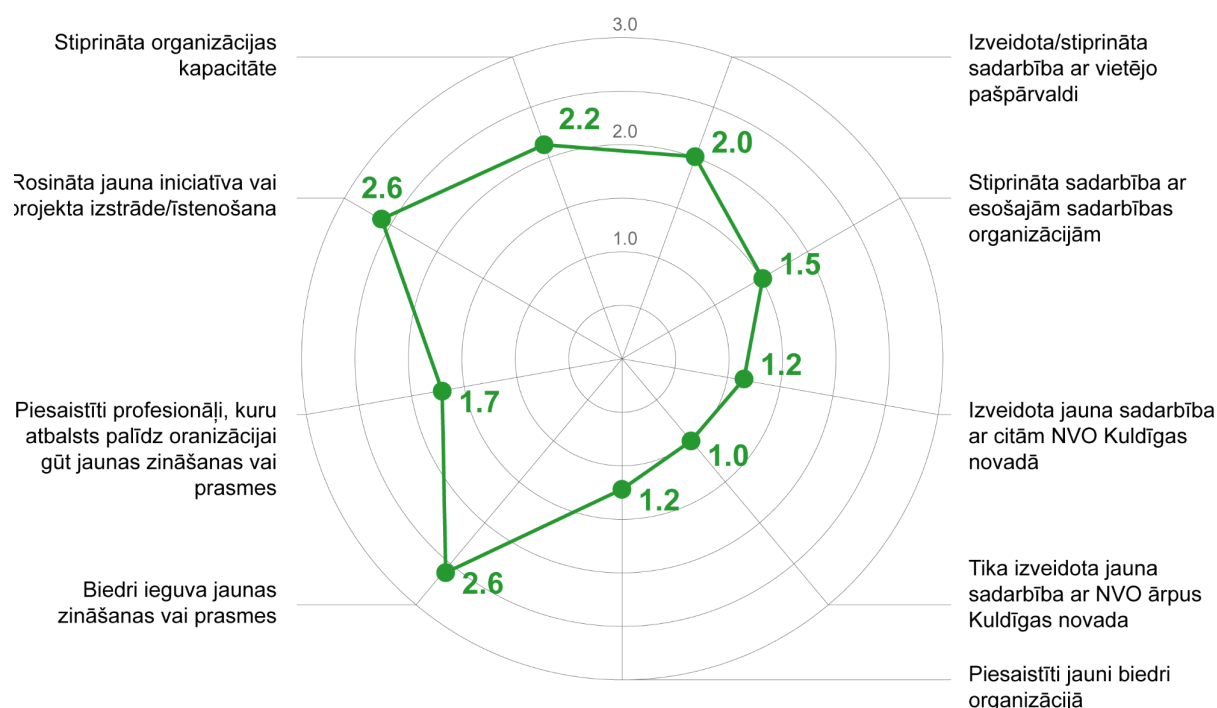
Īvandes pagastā īstenotie projekti gan demonstrē pozitīvu piemēru, kad arī ar infrastruktūras sakārtošanu saistīti projekti, var tikt īstenoti iesaistot vietējos iedzīvotājus un kopienu un būt pamats tālākām kopīgām aktivitātēm. Īvandē, līdzīgi arī Rudbāržos ir saskatāmi aktīvi iedzīvotāji un iniciatīvas, kuras ar atbilstošu atbalstu, varētu dot būtisku pienesumu vietējai kopienai un teritorijas attīstībai.

Analizējot NVO sektora potenciālu attiecībā uz teritorijām, kuras LEADER atbalsts sabiedriskā labuma rīcībās (2. un 3. rīcība) šajā periodā nerasniedza (Rudbāržu, Kabiles, Skrundas, Laidu, Gudenieku un Kurmāles pagastos), var konstatēt, ka divos - Padures un Kurmāles pagastos ir liels potenciāls īstenot vietējās iniciatīvas ar LEADER pieeju, jo tur ir aktīvas un daudzveidīgas darbības jomas un mērķgrupas pārstāvošas sabiedriskās organizācijas (lielākā daļa uzrāda arī finanšu ieņēmums). Arī pārējos pagastos ir reģistrētas organizācijas, kuras potenciāli varētu īstenot projektus sabiedrisko aktivitāšu dažādošanas jomā, tomēr tās ir jāstimulē – tieši uzrunājot, iesaistot sadarbības vai starpteritoriālajos projektos, izveidojot mentoru tīklu un atbalsta resursu projektu pieteikumu sagatavošanai, nepieciešamajam IT, sabiedrisko aktivitāšu un cita veida atbalstam (piem., NVO atbalsta punkti ne tikai Kuldīgā, bet arī citās vietās teritorijā).

3.3. LEADER projektu radītais sociālais kapitāls

Ar sociālo kapitālu šī izvērtējuma ietvaros tiek saprastas zināšanas, sadarbība un tīklošanās aktivitātes, kas izveidojušās, stiprinājušās vai attīstījušās LEADER projektu īstenošanas rezultātā. Izvērtējuma ietvaros tika vērtēts, kā sabiedriskā labuma rīcību ietvaros īstenojie LEADER projekti ir ļāvuši īstenojamo organizācijām veidot vai stiprināt to sociālo kapitālu – attīstīt savu kapacitāti (t.sk. jaunu biedru piesaisti, jaunu projektu/iniciatīvu attīstīšanu), zināšanas, sadarbības tīklu Kuldīgas novadā un ārpus. Papildus tika vērtēts, cik liela ietekme projektu rezultātiem ir uz vietējo teritoriju un tās iedzīvotājiem. Novērtējuma rezultāti balstās uz projektu īstenojamo pašvērtējumu, kurā tie norādīja projektu rezultātu ietekmi uz dažādiem ar organizāciju, teritoriju un tās iedzīvotājiem saistītiem aspektiem, vērtējot ietekmi skalā no 0 – 3 (0 – projektam nav bijusi nekāda ietekme, 1 – projektam bijusi minimāla vai īstermiņa ietekme, 2 – vidēja termiņa ietekme, 3 – būtiska vai ilgtermiņa ietekme).

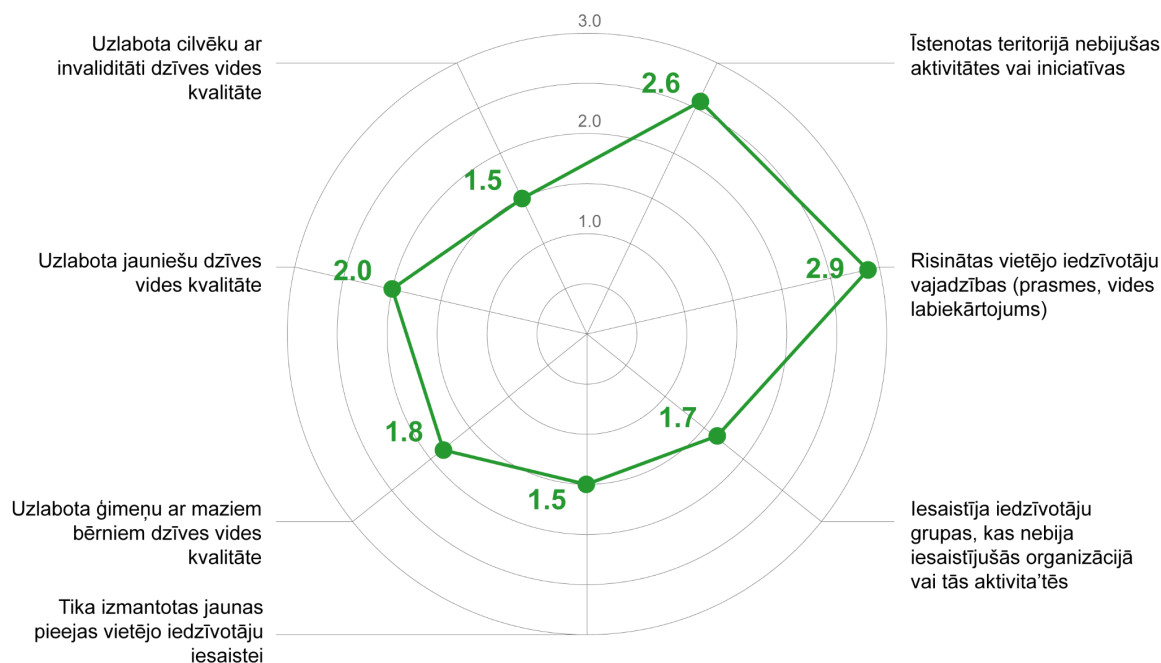
Visaugstāk tika novērtēta projektu ietekme uz organizāciju biedru zināšanu un prasmju pilnveidi un tie arī ir sekmējuši jaunu iniciatīvu vai projektu izstrādi, kas liecina par organizāciju kapacitātes stiprināšanu un tālākās darbības nodrošinājumu. Vienlaikus, rezultāti liecina, ka projekti primāri ir sekmējuši NVO iekšējo attīstību, bet ar minimālu potenciālu uz ārējo darbību – tīklošanos un sadarbību ar citām organizācijām Kuldīgas novadā un ārpus tā, kas ir būtisks elements sociālā kapitāla veidošanai (skat. 22. attēlu).

22. Attēls. Īstenoto projektu radītā ietekme uz mērķgrupu – projektu iesniedzēju organizāciju.
Vērtējums 0 nozīmē, ka projektam nav bijusi nekāda ietekme uz konkrēto jomu, 1 – minimāla vai īstermiņa ietekme; 2 – vidēja termiņa ietekme; 3 – būtiska vai ilgtermiņa ietekme
(Avots: LLF sadarbība, balstoties uz NVO aptauju, 2022)

Projektiem ir bijusi arī minimāla ietekme uz jaunu biedru piesaisti. Organizācijām, kas darbojas pagastos to varētu skaidrot ar zemu iedzīvotāju skaitu, līdz ar to mazu potenciālu iesaistīt jaunus aktīvos iedzīvotājus. Tamdēļ ir jāmeklē un jāizmanto jauni instrumenti, kā piesaistīt iedzīvotājus lauku teritorijās un aktivizēt pasīvos iedzīvotājus. Kā rāda projektu īstenotāju pašvērtējums – centieni izmantot jaunus veidus un pieejas, ir bijusi zema (skat. 23. attēlu).

Cilvēku interese pārcelties no pilsētām uz laukiem pēdējos gados ir pieaugusi, tomēr tā nav raksturīga visā VRG teritorijā – centriem tuvākās teritorijās vērojams lielāks jaunienācēju pieplūdums, attālākās teritorijās – būtiski mazāks, turklāt arī to motivācija iesaistīties vietējās aktivitātēs ir dažāda. Vienlaikus, kā liecina aktīvo kopienu pieredze – jaunienācēji var būt būtisks resurss, kas saliedē un aktivizē vietējo kopienu.

23. Attēls. Ar LEADER atbalstu īstenoto projektu radītā ietekme uz teritoriju un iedzīvotājiem
(Avots: LLF sadarbība, balstoties uz NVO aptauju, 2022)

Izvērtējot īstenoto projektu radīto pievienoto vērtību uz vietējo teritoriju un tās iedzīvotājiem, NVO norāda, ka projekti ir ļāvuši veiksmīgi risināt vietējiem iedzīvotājiem aktuālas vajadzības, pozitīvi, ka organizācijas ir centušās īstenot inovatīvas, teritorijā vēl nebijušas, aktivitātes.

Projektu ietekme uz dažādām mērķgrupām, līdzīgi kā to uzrādīja arī projektu jomu analīze, arī organizāciju pašvērtējums uzrāda, ka projektu aktivitātes vairāk ir risinājušas jauniešu un ģimeņu ar maziem bērniem dzīves vides paaugstināšanās aspektus, mazāk – cilvēku ar invaliditāti. Rādītāji, kuriem būtu turpmāk jāvērs uzmanība jaunu projektu pieteikumu izvērtēšanā – vai projektu aktivitātēs tiek mērķtiecīgi plānots iesaistīt plašākas iedzīvotāju grupas, īpaši mazaktīvās un kādā veidā. Kā jau iepriekš tika norādīts, cilvēku zemā aktivitāte ir viena no akūtākajām problēmām, un vietējās NVO ir iedzīvotājiem vistuvākās un reālākais instruments cilvēku līdziesaistei, bet nepieciešama to kapacitātes stiprināšana, kas var tikt īstenota sadarbības projektu ietvaros. Tāpat projektu pieteikumos būtu jāvērtē, vai projekti paredz sadarbības iniciatīvas ar citām organizācijām Kuldīgas novadā, bet jo īpaši ārpus tās.

Šie ir būtiski aspekti vietējo kopienu un NVO kapacitātes stiprināšanā, uz kuriem šajā plānošanas periodā ir bijis mazs fokuss.

Vērtējot īstenoto projektu multiplikatīvo efektu jeb ietekmi uz citiem procesiem un norisēm teritorijā, var konstatēt ļoti atšķirīgu situāciju. Projekta multiplikatīvo ietekmi lielā mērā nosaka projekta īstenotājs un tā iecere attiecībā uz projekta rezultātu. Visizteiktāk multiplikatīvais efekts ir konstatējams apmācību, aktivitāšu un sadarbības projektiem, kā piemēram, biedrības Kuldīgas Senioru skola īstenotais projekts "Vesels un aktīvs mūža garumā!". Īpaši pozitīvi vērtējami tie projekti, kuros veidota sadarbība un apmācības vairākos pagastos. Tāpat arī infrastruktūras projekti, kas nodrošina sabiedrībai brīvu pieeju tiem, kā piemēram, aktīvās atpūtas laukumu izveide, ir ietekmējusi noteiktu vietējo iedzīvotāju dzīvesveidu un lielāku iesaisti fiziskajās aktivitātēs, vienlaikus tā ietekme vairāk novērojama konkrētās vietas iedzīvotājiem, tamdēļ ir būtiski nodrošināt vienmērīgu šāda veida aktivitāšu īstenošanu visā VRG teritorijā.

Savukārt, projektu īstenotāji, kas pārstāv noteiktas iedzīvotāju vai interešu grupas, projekta aktivitātes primāri vērs uz savu biedru interešu/vajasprieku vajadzību nodrošinājumu (piemēram, mednieku biedrības, sporta klubi u.c.), tādējādi nodrošina būtisku uzlabojumu savu biedru aktivitāšu pilnvērtīgākai vai ērtākai īstenošanai, tomēr ir ar minimālu ietekmi uz sabiedrību ārpus organizācijas biedriem. Šādiem projektiem zināma ietekme ir novērojama tad, ja projekts iekļauj arī sadarbību ar citām organizācijām, piemēram, tiek organizētas sporta sacensības, iesaistot citas organizācijas vai plašākas iedzīvotāju grupas.

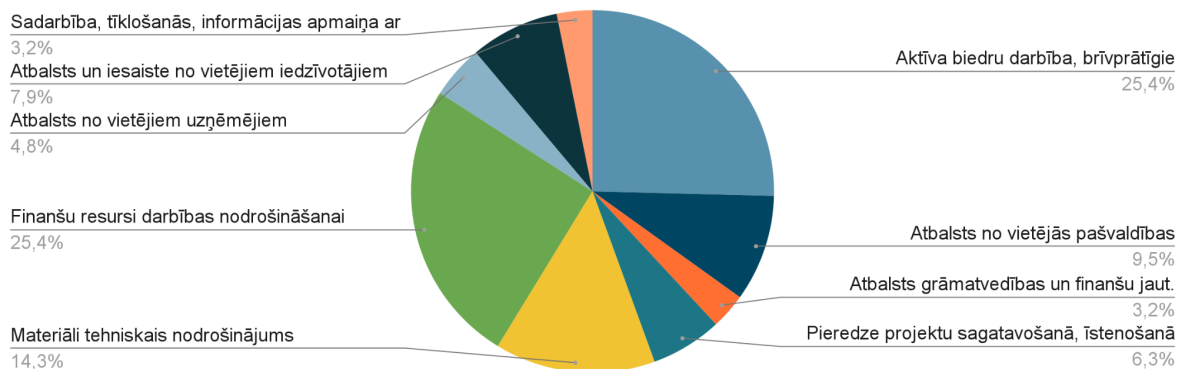
3.4. LEADER atbalsts sabiedriskajām organizācijām

SVVA stratēģijā kā būtiskākās NVO sektora problēmas tika identificētas:

- cilvēkresursu trūkums,
- grūtības piesaistīt finansējumu (informācijas trūkums),
- zināšanu un izpratnes trūkums par NVO darba specifiku,
- nepietiekama NVO koordinācija,
- sabiedrības pasivitāte un izpratnes trūkums,
- telpu trūkums NVO aktivitāšu regulārai veikšanai.

LEADER atbalsts neparedz tiešā veidā risināt visus šos jautājumus, tomēr tam ir ietekme uz visiem šiem aspektiem. Tiešā veidā LEADER atbalsts var būt būtisks instruments vietējo iedzīvotāju aktivizēšanai un infrastruktūras sakārtošanai, kas veido labvēlīgu vidi vietējo iedzīvotāju aktīvam un iesaistošam dzīvesveidam.

Salīdzinot SVVA stratēģijā identificētās vajadzības ar NVO sektora norādītājām vajadzībām¹³ šobrīd, var secināt, ka kopumā cilvēku (biedru, brīvprātīgo) iesaiste organizāciju darbībā un aktivitātēs, finanšu resursu pieejamība un materiāli tehniskais nodrošinājums joprojām ir aktuālākās vajadzības Kuldīgas novadā (skat. 24. attēlu). Fokusgrupu intervijas apliecina, ka NVO darbība šobrīd lielā mērā tiek īstenota, izmantojot biedru laiku un personiskos resursus un visbiežāk tie ir resursi, kas ir nepieciešami šo cilvēku pašu māsaimniecību vajadzību nodrošināšanai. Ilgstoša šāda NVO funkcionēšana ir apgrūtināta un rada riskus kvalitatīvai un ilgtspējīgai NVO darbībai.

24. Attēls. NVO aptaujā norādītais nepieciešamais atbalsts (Avots: LLF sadarbība, balstoties uz NVO aptauju, 2022)

Vērtējot, cik lielā mērā LEADER atbalsts tika vērsts uz iepriekšminēto izaicinājumu risinājumu NVO īstenotajos projektos, var konstatēt, ka projekti, kas primāri bija vērsti uz aktivitātēm, apmācībām vai citādu iedzīvotāju aktīvi iesaisti, kā jau iepriekš tika norādīts, ir bijuši salīdzinoši nedaudz (skat. 17. attēlu, 2.3. nodaļa). Ņemot vērā NVO sektora identificēto vajadzību, šādas iniciatīvas būtu prioritizējamas nākamās stratēģijas ietvaros.

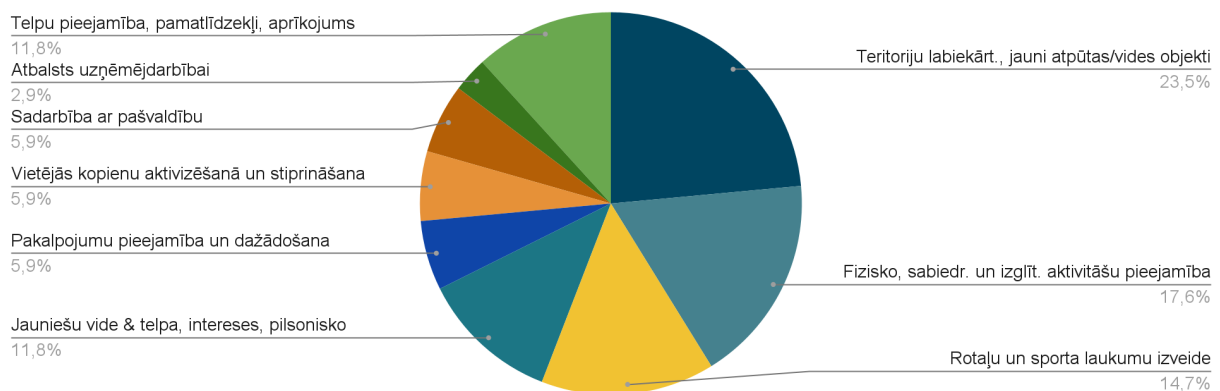
Savukārt attiecībā uz telpu jeb organizāciju infrastruktūras, t.sk. inventāra un aprīkojuma sakārtošanu vai iegādi, atbalsts ir bijis būtiski lielāks. Sakārtota infrastruktūra un kvalitatīvs inventārs ir svarīgi priekšnoteikumi, lai dažādu grupu un vecuma iedzīvotāji varētu aktīvi darboties un iesaistīties. Vairākos projektos jau ir novērojama šādu projektu pozitīva ietekme uz iedzīvotāju iesaisti. Vienlaikus ir būtiski nodrošināt šo finansiāli ietilpīgāko projektu rezultātu faktisku izmantošanu atbilstoši organizācijas un projekta noteiktajiem mērķiem, atsevišķos projektos ir identificētas pazīmes, ka tas nav izdevies.

Citi riski, uz ko būtu nepieciešams vērst uzmanību SVVA stratēģijas turpmākajā īstenošanā:

- NVO un pašvaldību darbību un atbildību nodalījums attiecībā uz projektiem, kas tiek īstenoti ar LEADER atbalstu. Šobrīd pašvaldību līdzdalība pēc projektu piesaistītā finansējuma veido gandrīz trešo daļu no kopējā rezervētā finansējuma apjoma sabiedriskā labuma projektiem, vienlaikus vairākos pagastos pagastu pārvaldes iesniedz projektus arī kā biedrības, kas nozīmē, ka pašvaldību īsteno projektu skaits ir vēl lielāks. No vienas puses, tie ir pagastu pārvalžu centieni kompensēt vietējo iniciatīvu trūkumu teritorijā iedzīvotājiem aktuālos jautājumos, un tas ir pieņemams situācijā, kad pašvaldība ar konkrētajiem projektiem aktivizē un iesaista pagasta iedzīvotājus. No otras puses, tas rada risku, ka pašvaldība (t.sk. pagasta pārvaldes) izmanto ELFLA finansējumu funkcijām, kas ietilpst pašvaldības tiešajos pienākumos. Tas iezīmē potenciālas problēmas ilgtermiņā – teritorijas attīstības un biedrību, kopienu trauslumu – ja teritorijas attīstība vai procesu virzība balstās uz viena cilvēka uzņēmību un aktivitāti ar vāju vietējās kopienas līdziesaisti, tam zaudējot amatu, pārceļoties vai kādu citu iemeslu dēļ neturpinot darbu pagastā, netiek nodrošināta pēctecība, atsevišķos pagastos tas arī ir iemesls, kādēļ teritorijai nav piesaistīts LEADER atbalsts šajā plānošanas periodā. Ir būtiski, lai sabiedriskā labuma projektos tiktu nodrošināta vietējo iedzīvotāju līdzdalība, neatkarīgi no projekta iesniedzēja juridiskās formas.

- Līdzīgs risks var rasties arī gadījumā, ja NVO darbības pamatā nav biedrības darbības principi, kā piemēram, biedrībai nav biedru. Biedrības apvieno biedrus, lai kopīgi sasniegtu biedrības statūtos noteiktos mērķus, pat ja tās apvieno mazu biedru skaitu, ir būtiski, ka biedri ir līdzdalīgi projekta pieteikuma izstrādē un īstenošanā, lai tas pēc būtības nodrošinātu īstenoto sabiedrisko labumu.
- LEADER atbalstu piesaista spēcīgākās un pieredzējušākās organizācijas, kas rada vairākus riskus – finansējums regulāri tiek ieguldīts viena veida jomā un mērķauditorijā, tā ierobežojot iespējas aktivitāšu dažādošanai un jaunu sabiedrības grupu iesaisti; vienlaikus, tas apgrūtina iespēju citām jaunām un mazāk pieredzējušām organizācijām vai iedzīvotāju iniciatīvām saņemt atbalstu. Viens no risinājumiem būtu organizācijām, kas atkārtoti pretendē uz LEADER finansējumu, lūgt iesniegt informāciju par iepriekš īstenoto projektu ietekmi un multiplikatīvo efektu, kā arī izvirzīt papildu prasības, piemēram, par jaunu pieeju vai iedzīvotāju grupu piesaisti, savu zināšanu pārnesei jeb sadarbību ar citām organizācijām. Tāpat ieteicams prioritizēt projektu pieteikumus, kuri veicina NVO sektora sadarbības un tīklošanās aktivitātes vai stiprina SVVA stratēģijā iestrādātās prioritārās jomas, ja tādas tiek definētas nākošajā plānošanas periodā.
- NVO vairs nenorāda informācijas pieejamību par projekta konkursiem kā aktuālu problēmu, un vismaz attiecībā uz informācijas un konsultāciju pieejamību par LEADER programmu sniedz ļoti pozitīvu novērtējumu. Vienlaikus pieteikumu sagatavošana, pat neskatoties uz būtiskiem pilnveidojumiem (formas vienkāršošana, pāriešana uz elektronisko formu EPS, u.c.) joprojām ir izaicinājums, tamdēļ būtu jāmeklē risinājumi, kā atbalstīt organizācijas pieteikumu sagatavošanā. Viens no risinājumiem būtu veidot video pamācības par pieteikumu sagatavošanu un publicēt VRG mājas lapā.

Aptaujas ietvaros NVO tika aicinātas arī norādīt būtiskākās vajadzības Kuldīgas novadā, kuras varētu risināt ar LEADER atbalstu. Rezultāti liecina, ka kopumā NVO LEADER atbalstu saskata līdzīgos virzienos kā līdz šim, tomēr iezīmējot arī tādus virzienus, kā vietējās kopienas aktivizēšanu un stiprināšanu (skat. 25. attēlu).

25. Attēls. Kuldīgas novadā risināmās vajadzības NVO skatījumā
(Avots: LLF sadarbība balstoties uz NVO aptauju Kuldīgas novadā, 2022)

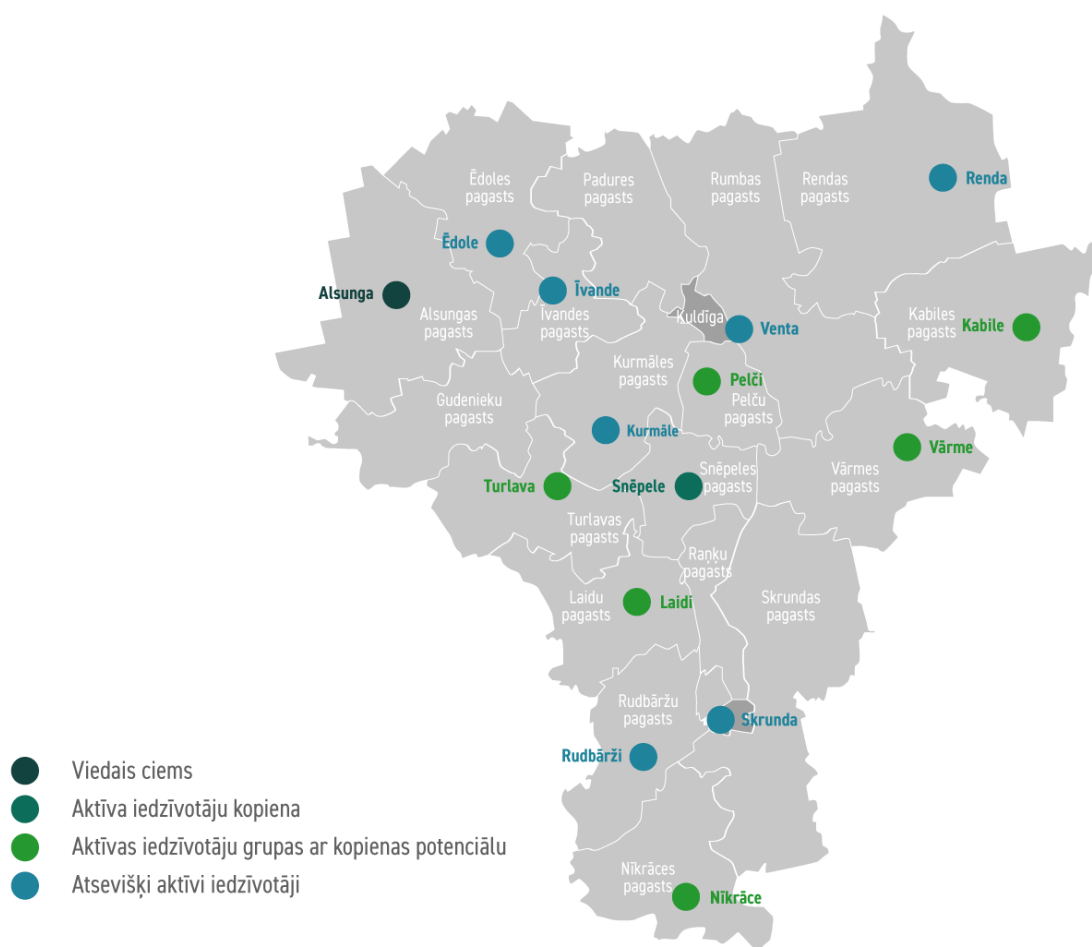
Neskatoties uz infrastruktūras sakārtošanu kā joprojām akūtu vajadzību teritorijā, ieteikums VRG meklēt risinājums arī citām VRG teritorijā aktuālām vajadzībām, jo īpaši pasākumiem, kas aktivizē, iesaista un sniedz prasmes un zināšanas vietējiem iedzīvotājiem būtiskos jautājumos. Interviju rezultāti liecina, ka Covid-19 pandēmija ir būtiski mazinājusi iedzīvotāju aktivitāti, kas arī pirms pandēmijas nebija augsta, tamdēļ ir būtiski mudināt uz rošību esošās kopienas un atbalstīt sabiedrisko organizāciju iniciatīvas, kas dod iespēju iedzīvotājiem sadarboties un iesaistīties daudzveidīgās aktivitātēs.

4. VIEDO CIEMU POTENCIĀLS KULDĪGAS NOVADĀ

Viedo ciemu potenciāla apzināšana šī izvērtējuma ietvaros tika īstenota vairākos posmos - aptaujās ar NVO un LEADER projektu īstenotājiem, intervijās ar pagastu pārvalžu vadītājiem un Kurzemes NVO centru, kā arī fokusgrupas diskusijās ar kopienu pārstāvjiem. Kopumā tika identificēti šādi aktīvie ciemi¹³: Alsunga, Ēdole, Kabile, Laidi, Snēpele, Padure, Pelči, Skrunda, Snēpele, Turlava, Vārme, Vilgale.

Balstoties uz interviju, aptauju un fokusgrupu rezultātiem, tika iezīmēti dažādi ciemu raksturi: ciemi bez ļoti aktīvām un pastāvīgām kopienu iniciatīvām: Ēdole, Gudenieki, Padure, Raņķi, Renda, Skrunda; ciemi ar aktīviem jauniešiem, kurus iesaista Kuldīgas Jauniešu māja – Kurmāle, Rudbārži, Turlava; ciemi, kas īstenojuši vietējās iniciatīvas (piemēram, daudzdzīvokļu ēku un pagalmu labiekārtošanā), gūstot atbalstu pašvaldības projektu konkursos – Kabile, Vārme, Nīkrāce un Venta.

Apkopojot iepriekš minēto, kā arī veicot papildu intervijas ar piecu kopienu līderiem, ciemi, atbilstoši identificētajām pazīmēm (skat. 4.pielikumu), tika sagrupēti četrās pakāpēs: viedais ciems, potenciālais viedais ciems, aktīvas iedzīvotāju grupas ar kopienas potenciālu, atsevišķi aktīvi iedzīvotāji (skat. 26. attēlu).

26. Attēls. Viedā ciema un aktīvo kopienu teritoriālais izvietojums (Avots: LLF sadarbība, 2022)

¹³ Kā viedie ciemi šajā ziņojumā tiek saprastas aktīvās kopienas noteiktās administratīvajās teritorijas vienībās.

Vienīgais viedais ciems Kuldīgas novadā ir Alsungā. Savukārt Snēpeles aktivitātes norāda uz stabilu kopienas darbību un ir līdzvērtīgas viedā ciema darbības principiem. Iedzīvotāju grupas ar kopienas potenciālu tika identificētas Vārmē, Laidos, Pelčos, Kabilē, Nīkrācē, Turlavā, no tām Vārmē, Laidos un Pelčos aktivizētas projektā KOPA. Projekts KOPA ir SVVA stratēģijas ietvaros kopā ar citām VRG īstenots sadarbības projekts, kas sniedzis pozitīvus rezultātus tieši vietējo kopienu spēcīgāšanā, tā ietvaros tika sekmēta iedzīvotāju saliedēšanās, kopienu tikšanās, ideju un mērķu veidošana, kopdarbība, kā arī diskusijas ar pašvaldību.

Analizējot viedo ciemu potenciālu teritorijā, identificēti kopienas raksturojošie lielumi – kopienu līderi un aktīvo iedzīvotāju kopas, to īstenotās aktivitātes, esošie resursi un trūkumi, kā arī nākotnē plānotā attīstības gaita un rīcības. Ziņojumā ir apkopoti būtiskākie kopienu raksturojošie lielumi, kas ne tikai identificē kopīgās pazīmes, bet arī demonstrē kopienu daudzveidīgo raksturu.

Alsungas ciems

Kopienas aktīvais līderis aicina vietējos iedzīvotājus uz darbošanos komandās, mudinot ieviest tādas aktivitātes, kas ir interesantas visiem. Ierosinātās aktivitātes tiek piefiksētas un gadījumā, ja kādu resursu ierobežojumu dēļ tas nav izdarāms, tās tiek piefiksētas ieviešanai vēlāk. Ir izveidota pamatkomanda 13 cilvēku sastāvā, kurai nepieciešamības un interešu saskanēšanas gadījumā pievienojas pārējie aktīvisti. Kopiena sastāv no dažādiem cilvēkiem – gan no pašvaldības, gan uzņēmējiem, gan biedrībām.

Kopienas veiktās aktivitātes: ir sakoptas Alsungas skaistākās vietas, noorganizēti pasākumi, apmācības, radošās darbnīcas. Lielākais sasniegums – kopīgiem spēkiem izveidotais Suitu tirgus, kuru raksturo daudzpusīgums – uzņēmējdarbības attīstība, izklaides iespējas, atpazīstamības veicināšana, kas stimulē vietējos iedzīvotājus darboties arvien plašāk. Tāpat skolas vide ir padarīta bērniem draudzīgāka, izveidotas Suitu takas – pastaigu maršruti ar gpx failiem, kur katrā iekļauti arī vietējie mazie ražotāji. Kopā radīta aplikācija, kas palīdz tūrisma uzņēmējiem informēt klientus citam par citu un pieejamo produkciju. Jaunākais sasniegums ir jauniešu veidotā sensoru stacija, kuras rādījumi pieejami reālajā laikā internetā un tiek analizēti ar mākslīgā intelekta palīdzību.

Attālinātās tikšanās pandēmijas COVID-19 laikā ir bijis šķērslis aktīvai darbībai, jo fiziska kopā būšana, darīšana, priecāšanās ir svarīga kopienas saišu stiprināšanā.

Alsungas viedā ciema pamatā ir suitu kopienas vairāk kā 10 gadu garumā aktīva sadarbība ceļā uz suitu kultūras iekļaušanu UNESCO nemateriālā kultūras mantojumā. Pašvaldības atbalsts ir ļoti būtisks, tas nekad netika atteikts no Alsungas novada pašvaldības. Būtisks resurss ir vietējais IT speciālists, kurš ir piesaistījis jauniešus tehnoloģiju izzināšanai. Tas ļāvis jauniešiem darboties sabiedrības labā, apzināties sevi kā kopienas daļu un lepoties ar kopā ieviestajiem viedajiem risinājumiem.

Tālākās darbības pamatā ir iedzīvotāju vēlmju, kas ir ietverta arī bijušā Alsungas novada stratēģijā, ieviešana – gan saliedētas, izglītotas un radošas sabiedrības veicināšanā, gan sakārtotas, drošas un pievilcīgas vides veidošanā, gan inovatīvu risinājumu rašanā dažādu vajadzību un ideju iedzīvināšanā.

Snēpeles ciems

Pagastā darbojas vietējais līderis, kas komunicē, uzrunā un iesaista iedzīvotājus kopīgās aktivitātēs. Tam apkārt izveidojusies un pastāv domubiedru grupa, kas līdzdarbojas. Kopienā sadarbojas dažādu interešu pārstāvji. Līderis apvieno kopā arī tos, kas savstarpēji ne vienmēr atrod kopēju valodu (40 līdz 50-gadnieki). Šobrīd teritorijā pietrūkst jaunieši un 30-gadnieki, jo Snēpelē nav skolas, un lielākā daļa jauniešu plāno aktivitātes Kuldīgā.

Ciema aktīvākie un uzņēmīgākie cilvēki lepojas ar savu identitāti. Kā nozīmīgas īstenotās iniciatīvas izceļamas:

- koku stādīšana, soliņu atjaunošana un pastaigas takas izveide Snēpeles muižā,
- informācijas stends ar tūrisma uzņēmumiem un apskates vietām, kas iekļautas balstoties uz sociālo mediju aptauju vietējiem iedzīvotājiem. Tā izveidē iesaistīts gan vietējais IT speciālists, gan sadarbība ar Kuldīgas Tūrisma informācijas centru, integrējot informāciju par apkārtējiem ciemiem (Laidi, Pelči, Skrunda).
- Projekta KOPA ietvaros īstenotie pasākumi, kas aktivizēja iedzīvotājus, sekmējot domubiedru grupas palielināšanos.

Kā nozīmīgs trūkums jāatzīmē pulcēšanās vietas neesamība jauniešiem. Tās izveide, piemēram, apdzīvojamā konteineru iegāde vai līdzvērtīgas vietas atrašana, ir viens no kopienas nākotnes plāniem. Līdzīgi kā Alsungā pandēmijas laikā noteiktie ierobežojumi palēnināja kopienas iniciatīvas procesus, jo tika atceltas kopīgas plānošanas, diskusijas un rīcības plānu izstrāde. Pandēmijas jūtāmākās sekas ir būtiska kopienas atsvešināšanās - cilvēki identificējuši citas intereses, ar ko aizpilda iepriekš kopienai veltīto laiku.

Kopienas aktivitātei kā būtiskākie resursi ir identificēti:

- cilvēkresursi, iniciatīvas, personīgie resursi, t.sk., tehniskie,
- telpa, kur sanākt kopā,
- pašvaldības atbalsts un līderis pašvaldībā,
- tīklošanās un kontakti,
- Snēpeles muiža, daba (Sudrabkalni, Briežu brasls),
- tūrisma uzņēmējdarbība,
- Ingrīds Zeberiņš – dzimtā māja, ekspozīcija.

Kopienas nākamās rīcības ir stratēģijas izstrāde, jaunu mērķu izvirzīšana, jauniešu iesaiste kopienā un sadarbība ar apkārtējiem ciemiem.

Vārmes ciems

Pagastā ir vairāki aktīvi iedzīvotāji, kas varētu veidot spēcīgu kopienu, tomēr šobrīd to drīzāk var raksturot kā sadrumstalotu, jo tajā ir spēcīgi cilvēkresursi, tomēr katrs darbojas atsevišķi. Ir potenciālais kopienas līderis, kā arī iedzīvotāji, kas raksta projektus pašvaldības "Darīsim paši" konkursiem, gatavo pieteikumus un piesaista finansējumu skolai, kultūras namam, bērnu dārzam un tml. Tāpat identificēti aktīvi jaunienācēji, kas pārcēlušies no galvaspilsētas un izteikuši gatavību iesaistīties sabiedriskajās aktivitātēs Vārmē.

Vārmē ir daudz jauno ģimeņu ar bērniem, kas aktīvi piedalās pasākumos, taču nepieciešama proaktīva iniciatīva aktivitāšu veidošanai.

Vārmī raksturo aktīva kultūras dzīve, kura ir zināma tuvākā un tālākā apkārtnē. Ir sadarbība ar citiem pagastiem, pārsvarā kultūras jomā, piemēram, paaudžu sadarbība – skolas bērni gatavo priekšnesumus pensionāriem. Tāpat pagastā ir arī deju kolektīvs, kas aptver iedzīvotājus vecumā no 16 – 60 gadiem. Īpaši aktīvi ir jaunieši.

Kā vietējie resursi ir identificēti:

cilvēkresursi,

- LEADER un pašvaldības atbalstīto projektu ietvaros īstenotās iniciatīvas un labiekārtotā infrastruktūra,
- Vārmes muiža, kurā saimnieko biedrība „Vārmes klēts”,
- Omiķu grava, baznīca, skola un tās parks,
- uzņēmēji atbalsta sportu, savukārt pašvaldība ir pretimnākoša un atbalstoša iedzīvotāju iniciatīvām.

Pelču ciems

Kopienas līderes ir pagasta pārvaldes un kultūras jomas vadītājas, kas pasākumos iesaista vietējos iedzīvotājus, t.sk. tos individuāli uzrunājot. Kopienas iniciatīvas darbības sākumposmā iesaistījušies 5 - 6 cilvēki, šobrīd aktīvi darbojas vairāk kā 10 dažāda vecuma cilvēki. Pozitīvi vērtējama jauna uzņēmēja atgriešanās uz dzīvi teritorijā un atpūtas kompleksa izveide, labiekārtojot slīkšņainu teritoriju.

Šobrīd Pelčos tiek īstenotas aktivitātes, kurās veidojas paaudžu sadarbība, sniedzot atbalstu brīvprātīgā darba veidā un daloties ar informāciju. Līdz šim daudzdzīvokļu māju iedzīvotāji ir labiekārtojuši gan ēku piegulošās teritorijas, gan ciema vidi, piemēram, izveidojot rožu dobi ar atbalstu no pašvaldības konkursa “Darīsim paši”.

Lai arī projekta KOPA ietvaros iedzīvotāji tika mudināti nākt kopā, tomēr aktīvi iesaistījās tikai atsevišķi cilvēki – vietējās seniores, kuras vienmēr atbalstījušas ciemā īstenotās iniciatīvas. Ciemā trūkst dažādu iedzīvotāju grupu (jauniešu, jauno ģimeņu un citu) koordinēta darbošanās. To rīcība ir ļoti būtiska un pozitīva, tomēr būtu nepieciešama šo grupu sadarbības veidošana.

Kā būtiski vietējie resursi ir identificēti:

- Pelču pils un dārza ansamblis,
- izveidotais atpūtas komplekss,
- daba, mežs, Dīķu ciems,
- apkopotā informācija par vēsturi un kultūras dzīves cilvēkiem, gleznotājiem,
- uzņēmēji kokapstrādes jomā, karjerā, lauksaimnieki, mājražotāji un arī jaunie uzņēmēji,
- internātskola kā attīstības centrs.

Kopiena pagaidām sevi neredz kā viedo ciemu, bet vēlas rādīt labo piemēru – turpināt attīstību un īstenot aktivitātes, sekmējot kopienas spēcicināšanu un jaunu risinājumu meklēšanu iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai.

Kuldīgas novada attīstības programmas rīcības un investīciju plāna 2022.-2028.gadam 1. stratēģiskajā mērķī (SM1.) ir iekļauta rīcība pilsoniski aktīvas un viedas kopienas attīstībai (R.4.3.5.), plānojot atbalstu viedo ciemu izveidei un iedzīvotāju pašorganizēšanās iespējām¹⁴, paredzot tam arī atbalstu no pašvaldība budžeta. VRG teritorijā ir nozīmīgs viedo ciemu un aktīvo kopienu potenciāls, kas jāturpina stiprināt. LEADER atbalsts var kalpot kā papildinošs instruments kopienu izaugsmes veicināšanā, atbalstot to sadarbības un tīklošanās iniciatīvas.

Lai arī viedie ciemi daudzkārt tiek asociēti tieši ar digitalizācijas un tehnoloģiju attīstību un izmantošanu kopienas problēmjaudājumu risināšanā, tomēr Kuldīgas novadā, līdzīgi kā citviet Latvijā, vienlīdz nozīmīga ietekme uz kopienas vieduma veidošanos ir sociālo inovāciju attīstībai. Tās motivē iedzīvotājus uzņemties atbildību par savas teritorijas attīstību, meklēt jaunus risinājumus, metodes un citus, primāri iekšējus, resursus. Vienlaikus divas no apskatītajām kopienām ir saistītas arī ar digitalizācijas un tehnoloģiju izmantošanu kopienas aktivitātēs. Tomēr kā nozīmīgākais elements, ko atzīst kopienu vadītāji, ir pašu iedzīvotāju izpratne par savu lomu vietējās identitātes veidošanā un uzturēšanā, balstoties uz izzinātiem vietējiem resursiem, tradīcijām un kultūras vērtībām.

Vienlaikus izvērtējuma rezultāti norāda uz vēl kādu būtisku aspektu viedo ciemu attīstībā – tā nav izolēta no pārējiem teritorijas attīstībai būtiskiem procesiem. Esošo aktīvo kopienu darbībā būtiska ir bijusi uzņēmēju iesaiste, kas ļāvusi kopienai paaugstināt savu attīstības tempu. Tādēļ ir nozīmīgi turpināt veicināt uzņēmējdarbības dažādošanu, radīt jaunus nodarbinātības veidus, piesaistīt teritorijai jaunus iedzīvotājus un dot tiem iespēju attīstīt savu uzņēmējdarbību. Īpaši nozīmīga ir tūrisma uzņēmējdarbība, jo īpaši kopprojekti – vienotu maršrutu un tūrisma produktu izstrāde, kā arī digitalizācijas iniciatīvas, kas sekmē dažādu iesaistīto pušu mijiedarbību un jaunu sadarbības modeļu rašanos.

Kopienas raksturo aktīva resursu piesaiste un būtiska ir arī sadarbība ar vietējo pašvaldību, vienlaikus visas kopienas norāda, ka finansiāli ietilpīgu projektu ieviešana nav to mērķis.

Līdzšinējā SVVA stratēģijā 2015.-2020. gadam SVID analīzē pie teritorijas stiprajām pusēm identificēts iedzīvotāju potenciāls - izglītoti, radoši, sabiedriski aktīvi iedzīvotāji kā VRG attīstību virzošs spēks. Šī potenciāla attīstībai kā būtiskākās vajadzības un atbalstāmās jomas norādītas: vietējo kopienu aktivitāšu, dažādu vecuma un sociālo grupu vajadzību un iniciatīvu atbalsts, kas iekļaujas 2. mērķī (Dzīves vides kvalitātes uzlabošana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana, tostarp personām ar invaliditāti, jauniešiem, senioriem un ģimenēm ar maziem bērniem). Lai arī 2. mērķa ietvaros tiešs atbalsts tieši vietējo kopienu aktivizēšanai ir bijis neliels un noteikti būtu mērķtiecīgāk atbalstām nākamajā periodā, tomēr 3.mērķa ietvaros, kur viens no sadarbības virzieniem ir – Attīstīt starpvalstu sadarbību kultūras jomā un veicināt vietējo amatniecības tradīciju popularizēšanu un pārmantojamību nākamajām paaudzēm, veicinot inovatīvu sadarbības ideju attīstību starp dažādām Eiropas valstīm, nodrošinot biedrības Darīsim paši! un sadarbības partneru teritoriju iedzīvotāju sabiedrisko aktivitāti, īstenotās aktivitātes ir bijušas nozīmīgas vietējo kopienu apzināšanai un attīstībai šajā plānošanas periodā.

¹⁴ Kuldīgas novada attīstības programma 2022.–2028. gadam. Rīcības un investīciju plāns 1. redakcija Kuldīga, 2021.

Zināšanu un prasmju pārnese dažādos veidos atbilstoši mērķauditorijai, piemēram, lekciju, semināru, pārgājienu, apmācību un praktisku darbnīcu veidā, tāpat arī prakses vietu nodrošināšana studentiem un darbiniekiem no citām teritorijām, sekmējot jaunu zināšanu, prasmju, kā arī jaunu skatupunktu ienākšanu teritorijā, būtu jāklauj kā atbalstāmas aktivitātes nākamajā plānošanas periodā VRG teritorijā.

SECINĀJUMI

MIGRĀCIJA, DEMOGRĀFIJA, NODARBINĀTĪBA

- Iedzīvotāju skaita samazinājums VRG teritorijā atspoguļo kopējo tendenci Latvijā, tomēr iedzīvotāju vecuma struktūrā vērojamas pozitīvas tendences - no 20 VRG teritorijas vienībām 12 (11 pagasti un Skrundas pilsēta) vērojams iedzīvotāju skaita pieaugums vecuma grupā 25-34 gadi, un atsevišķos pagastos (Īvandes, Padures un Pelču pagastos) vērojams bērnu un jauniešu skaita pieaugums vecuma grupā 0-14 gadi. Šie aspekti norāda, ka teritorijās ir attīstības potenciāls, jo tajās ir ekonomiski aktīvi, jauni cilvēki un ģimenes ar bērniem, tādējādi apliecinot SVVA stratēģijā identificētās vājās puses – iedzīvotāju skaita (bērnu un jauniešu īpatsvara) samazināšanās – ietekmes mazināšanos.
- VRG teritorijā vērojama gan iekšējā (valsts mērogā), gan ārējā (ārpus Latvijas) migrācija, tomēr lielāka ir bijusi migrācija valsts ietvaros. Iekšējā migrācijā nacionālā mērogā vērojama tendence pārcelties uz dzīvi Latvijas pilsētās un ap tām. Novada ietvaros uzrādās tendence pārcelties uz Kuldīgu un tai piegulošo Kurmāles pagastu. Kurmāles pagastā ir reģistrētas vairāk kā 200 darba vietas, kas salīdzinoši ar citiem pagastiem ir daudz, un tas liecina, ka pilsētas tuvums un darba vietas esamībā ir nozīmīgi kritēriji dzīves vietas izvēlei.
- LEADER atbalstam nav tiešas ietekmes uz migrācijas rādītājiem, tomēr ir apliecinājums, ka uzņēmējdarbības rīcības ietvaros gūtais atbalsts vairākiem iedzīvotājiem, kas atgriezušies no ārzemēm, ir ļāvis uzsākt un nostiprināt savu uzņēmējdarbību Kuldīgas novadā. Ir vērojams, ka no ārzemēm atgriezušies iedzīvotāji aktīvi iesaistās sabiedriskajā dzīvē un spēcina pilsētu un pagastu sociālo kapitālu.
- Vislielākais pašnodarbināto skaita pieaugums vērojams Kuldīgā un Skrundā, kā arī Ēdoles, Kurmāles, Padures, Pelču, Rudbāržu, Rumbas, Skrundas un Vārmes pagastos. Kuldīgā, Skrundā, Ēdolē, Pelčos, Rumbā ir fizisko personu īstenoti LEADER projekti uzņēmējdarbības uzsākšanai, kas kā labie piemēri varētu būt iedrošinājuši arī citus uzsākt saimniecisko darbību.

VIETĒJĀS EKONOMIKAS VEICINĀŠANA

- Īstenotie projekti vietējās ekonomikas stiprināšanai atbilst SVVA stratēģijā identificētajām sešām atbalstāmajām jomām, no kurām vislielākais atbalsts ir bijis pakalpojumu attīstībai – 34% no kopējā finansējuma, galdniecībai, kokapstrādei un mežsaimniecības attīstībai (24%), lauksaimniecības produktu pārstrādei – pārtikas un dzērienu ražošanai (20%), tūrisma attīstībai (12%). Mājražošanai un radošām industrijām ir piešķirts mazākais finansējuma apjoms (attiecīgi 5% un 3%). SVVA stratēģija nedefinē prioritātes starp minētajām jomām, minētais sadalījums vairāk atspoguļo nozaru/jomu virzītu pieprasījumu, nevis SVVA stratēģijas virzītu prioritāro

jomu attīstību. SVVA stratēģijā nav identificētas teritoriālas vajadzības vietējās ekonomikas veicināšanai, to nepieciešams veikt nākamās stratēģijas izstrādē.

- Īstenoto un īstenošanā esošo projektu teritoriālais pārklājums vietējās ekonomikas veicināšanai ir nevienmērīgs. Piesaistītā finansējuma apjomā un darbības jomu daudzveidības ziņā vislielākais ELFLA ieguldījums ir Kuldīgā, nozīmīgi resursi ir piesaistīti arī Rumbas un Alsungas pagastos. Savukārt četros pagasti nav īstenots neviens projekts vietējās ekonomikas veicināšanai.
- Īstenotajiem projektiem ir bijusi ietekme uz tādas stratēģijā definētās vājas puses mazināšanu kā nepietiekams tūrisma radītais ekonomiskais efekts un sezonālās aktivitātes efekts. Atbalsts tūrisma attīstībai ir veidojis 12% no kopējā piešķirtā ELFLA finansējuma. Kuldīgas novada tūrisma potenciāla attīstība pagastos vēl nav pilnībā izmantota un būtu attīstāma arī nākošajā plānošanas periodā.
- Vietējās ekonomikas veicināšanai būtiska ir bijusi ne tikai jaunu darba vietu radīšana, bet arī esošo darba vietu saglabāšana, īpaši novada pagastos un ņemot vērā pandēmijas radītos apstākļus. Vietējai teritorijai tikpat nozīmīgi ir arī tas, ka LEADER atbalsts dod iespēju turpināt uzņēmējdarbību un konkurēt tirgū.
- Ražotāju sadarbība un digitalizācija ir tie nākotnei nozīmīgie un ilgtspējīgie risinājumi, kurus uzņēmēji ir ietvēruši savos projektos. Bioekonomikas, zaļās transformācijas un augsti pievienotās vērtības aspekti ir ietverti atsevišķos projektos, kas būtu demonstrējami kā veiksmīgie piemēri turpmākai vietējās uzņēmējdarbības attīstībai.

SABIEDRISKAIS LABUMS

- Sabiedriskā labuma rīcību ietvaros (2., 3. rīcība) vislielākie ieguldījumi tika veikti veselīga dzīvesveida veicināšanā, apdzīvoto vietu publisko ārtelpu sakārtošanā un dabas teritoriju izmantošanai iedzīvotāju atpūtai. Ieguldījumi pamatā tika veikti attiecīgo jomu infrastruktūras sakārtošanā, aprīkojuma un inventāra iegādē, kas atbilst SVVA stratēģijā izvirzītajām vajadzībām. Kopumā LEADER atbalsts sasniedz daudzveidīgas iedzīvotāju grupas – jauniešus, ģimenes ar bērniem, seniorus, dažādu sporta, interešu, amatniecības u.c. grupu interesentus, primāri gan tajās Kuldīgas novada teritorijās, kurās īstenoti konkrētie projekti.
- No SVVAS īpaši izceltajām sabiedrības grupām – ģimenes ar bērniem, jaunieši, cilvēki ar invaliditāti, ar LEADER atbalstu īstenotie projekti ir sekmējuši pirmo divu iedzīvotāju grupu vides kvalitātes paaugstināšanos, savukārt attiecībā cilvēkiem ar invaliditāti LEADER atbalsts ir bijis minimāls.
- Vissabalansētāk, ietverot dažādu iedzīvotāju grupu intereses un darbību daudzveidību, projekti ir īstenoti VRG teritorijas novadu centros (pēc iepriekšējā teritoriālā plānojuma), kurās ir arī blīvākais iedzīvotāju un NVO skaits – Kuldīgā, Alsungā un Skrundā, vienlaikus 6 pagastos nav īstenots neviens sabiedriskā labuma projekts.

- SVVA stratēģijā 2. mērķa sasniedzamībai izvirzītie rādītāji – jauni/ uzlaboti pakalpojumi, jauni/uzlaboti objekti un dažādoto sabiedrisko aktivitāšu skaits, kopumā uzskatāmi par sasniegtiem, tomēr to faktisko sasniedzamības kvalitāti un ietekmi uz VRG teritoriju izvērtēt pēc būtības traucē precīzs šo rādītāju definējuma un kritēriju trūkums un katras teritorijas lokālo vajadzību apkopojuma trūkums. Nākamajā SVVA stratēģijā ieteicams veikt situācijas analīzi vismaz pagastu līmenī, identificējot konkrētās teritorijas vajadzības vai attīstības virzienus. Tas ļaus precīzāk un mērķtiecīgāk virzīt LEADER atbalstu teritorijas vajadzībām, kā arī izvirzīt sasniedzamos rādītājus, ko pēc būtības var izmērīt.
- Salīdzinoši neliels LEADER atbalsts ir bijis vietējo kopienu aktivitātēm un iniciatīvām, kas saistītas ar apmācībām, jaunu prasmju apguvi, sadarbību un tīklošanos. Iedzīvotāju zemā aktivitāte ir būtisks izaicinājums VRG teritorijā, uz ko norāda gan pagastu pārvaldes, gan NVO un kopienu pārstāvji, tamdēļ turpmākajā VRG darbībā lielāks atbalsts jāvirza uz tādu rīcību prioritizēšanu, kas vairāk vērsts uz cilvēku iesaisti, aktivizēšanu.
- NVO sektors pēc reģistrēto NVO skaita Kuldīgas novadā ir viens no aktīvākajiem Latvijā, organizāciju skaita un finansējuma ziņā spēcīgākās ir mednieku biedrības, nekustamo īpašumu biedrības un sporta biedrības. Tāpat salīdzinoši aktīvi ir pārstāvētas arī kultūras un mākslas, kā arī pilsoniskās līdzdalības NVO. Vismazāk – biedrības, kas darbojas vides aizsardzības un ar sabiedrības veselību saistītās jomās.
- No visām reģistrētajām NVO Kuldīgas novadā, aktīvas (iesniegušas gada pārskatu par iepriekšējo gadu) ir 2/3, savukārt, savukārt finanšu ienākumi bijuši mazāk kā pusei no reģistrētajām organizācijām, kas liecina, būtiska daļa organizāciju nav aktīvas vai to aktivitāte ir zema, to īpaši pēdējos gados pastiprināja Covid-19 pandēmijas ierobežojumi. Finanšu rādītāji liecina, ka lielākajai daļai organizāciju darbība lielā mērā balstās uz biedru un aktīvistu personiskajiem resursiem un līdzekļiem, kas bez nepieciešamā atbalsta ilgtermiņā var ietekmēt organizācijas dzīvotspēju.
- Organizācijām būtisks atbalsta resurss ir pašvaldības (konkursi, līdzfinansējums, materiāli tehniskais atbalsts u.c.), pēc ATR Skrundas un Alsungas bijušo novadu iekļaušanas Kuldīgas novadā, šo teritoriju organizācijas jūt nedrošību par pašvaldības atbalstu arī turpmāk. Īpaši aktuāli tas ir mazajām organizācijām, kuru kapacitāte piesaistīt finansējumu no citiem fondiem un atbalsta programmā, t.sk. ELFLA, ir ierobežota.
- Teritorijās ar mazu NVO skaitu LEADER projektu īstenošana visbiežāk notiek ar vietējo pašvaldību iesaisti, pamatā īstenojot infrastruktūras projektus, kas nav tieši saistīti ar NVO darbību, līdz ar to ierobežo potenciālu sekmēt NVO sektora spēcīgāku attīstību konkrētajās teritorijās.
- No SVVA stratēģijā identificētajām vajadzībām, NVO sektorā joprojām aktuālas ir biedru un iedzīvotāju iesaiste, finansējums un materiāli tehniskais nodrošinājums.

VIDIE CIEMI

- Vietējo kopienu iniciatīvas VRG teritorijā pārsvarā tiek saistītas ar lokālās vides sakārtošanu, kas ir apzināts kā vietējais resurss, kuru izmanto gan vietējo iedzīvotāju dzīves vides uzlabošanai, gan tūrisma piesaistei.
- Būtiskākie resursi iedzīvotāju un kopienu aktivitāšu ieviešanā ir cilvēkresursi, t.sk. to personīgie resursi un līdzekļi, telpas, pašvaldības atbalsts, tīklošanās, kontakti, dabas un kultūras mantojums, uzņēmēji, tūrisma objekti un mākslinieki. Finansējums netiek uzskatīts kā priekšnosacījums vietējo kopienu izveidei, tomēr tas ir nepieciešams kopienas iniciatīvu īstenošanai. Iedzīvotāju personīgā motivācija līdzdarboties kopienas aktivitātēs ir būtiskākais faktors kopienu darbībai.
- Nozīmīgākie aktīvas kopienas veidošanās veicinātāji ir iedzīvotāju identitātes apzināšanās, kopīgu attīstības mērķu izvirzīšana, bet īpaši tiek uzsvērtā līdera loma, kas nodrošina komunikāciju starp vietējiem iedzīvotājiem un regulāru kopā sanākšanu. Izzinātajās kopienās līderi ir pašvaldību pārstāvji, jaunienācēji vai kultūras darbinieki.
- Svarīgs aspekts kopienas uzturēšanā ir kopīgi klātienes pasākumi, kā piemēram, talkas, braucieni, tīklošanās un tml. Pandēmijas ietekmē ikvienā kopienā ir samazinājusies aktivitāte, jo tiešsaistē viņu darbība ir ierobežota gan interneta infrastruktūras, gan digitālo prasmju nepietiekamības dēļ.
- LEADER atbalsta ietekme uz kopienu un viedo ciemu attīstību tiešā veidā nav bijusi, bet tā ir novērtēta kā resurss tālākām iniciatīvām, piemēram, vides labiekārtošana ir vedinājusi domāt par citu vietu sakopšanu teritorijā. Potenciāli LEADER atbalsts būtu nepieciešams vietējās līderības un kopienu kopīgu aktivitāšu veicināšanai, kopienas saliedētības nodrošināšanai, informācijas izplatīšanai par veiktajiem darbiem, platformu veidošanā, pašvaldības tehniskā atbalsta spēju paplašināšanai, digitālo tehnoloģiju iespēju paplašināšanā un jaunienācēju kustības veicināšanā.

IETEIKUMI

- Nākamās SVVA stratēģijas izstrādes procesā nepieciešams izzināt teritorijas vajadzības vietējā līmenī (vismaz pagastu, ja iespējams, arī ciemu līmenī), t.sk. veicot SVID, lai zinot esošo situāciju, varētu identificēt vajadzības, un balstoties uz tām ieguldīt finanšu un aktivizēšanas resursus. Šāda pieeja palīdzētu ne tikai izprast jau aktīvās teritorijas un sniegt mērķtiecīgāku atbalstu jomās, kur nepieciešams atbalsts, bet arī ļautu identificēt, kāds atbalsts ir nepieciešams mazaktīvajām teritorijām, t.sk. arī ārpus projektu konkursu sniegtajām iespējām, piemēram, mentorings vajadzību identificēšanā, sadarbības sekmēšana ar citām teritorijām vai proaktīva rīcība kādu vietas unikālo prioritāšu noteikšanai. Īpašu uzmanību nepieciešams pievērst teritorijām, kurās abos plānošanas periodos nav īstenota neviena vai maz iniciatīvu ar LEADER atbalstu, lai mazinātu risku veidoties “nomales efektam”, kas kā drauds identificēts SVVA stratēģijā un ir joprojām aktuāls VRG teritorijā. VRG sadarbības projektu ietvaros varētu sekmēt atbalsta iniciatīvu īstenošanu teritorijās, kurām šobrīd nav kapacitātes pašām īstenot projektus teritorijas attīstībai.
- Nākamajā SVVA stratēģijā izvirzīt mērķus, kas ne tikai iezīmē veicamās darbības (veicināt vietējo ekonomiku, dažādot sabiedriskās aktivitātes, uzlabot vidi), bet arī kvalitatīvo rezultātu, kas jāsasniedz VRG teritorijā noteiktajā laika posmā.
- VRG ir būtiski apzināties arī savu nozīmi vietējās teritorijas attīstībā, identificējot un aicinot vietējos iedzīvotājus, kopienas, uzņēmējus saskatīt arī tādus attīstības virzienus, kuru potenciāls šobrīd, iespējams, vēl netiek ieraudzīts teritorijā. Piemēram, jauno tehnoloģiju piedāvātas digitalizācijas iespējas, aprites ekonomikas, zaļās domāšanas principu iekļaušana projektu īstenošanā. Popularizēt šos ilgtspējīgos risinājumus, izmantojot jau esošos veiksmīgos projektus Kuldīgas novadā vai citās teritorijās.
- Fizisko personu interese pieteikties uz ELFLA finansējumu vietējās ekonomikas veicināšanas rīcībā liecina par nozīmīgu uzņēmējdarbības potenciālu teritorijā, nākamajā periodā jāturpina informēt un aicināt iedzīvotājus lauku teritorijās iesaistīties saimnieciskajā darbībā un attīstīt idejas LEADER projektiem, īpaši uzrunājot pagastus ar pieaugošo iedzīvotāju skaitu vecuma grupā 25-34 gadi un kur līdz šim nav īstenots neviena projekts vietējo ekonomisko aktivitāšu veicināšanai.
- Veicināt uzņēmējdarbības dažādošanu - stimulēt jaunu nodarbinātības veidu attīstību, kā arī jaunienācēju piesaisti, dodot iespēju attīstīt savu uzņēmējdarbību VRG teritorijā.
- Izskatīt iespējas mājražotājiem un amatniekiem palielināt punktu skaitu pieteikumu vērtēšanas sistēmā, ja šīs jomas tiek definētas kā prioritāras vietējās ekonomikas attīstībai.

- Veicināt ražotāju sadarbības, digitalizācijas, augsti pievienotās vērtības produktu un pakalpojumu, zaļā transformācijas, bioekonomikas, aprites ekonomikas principu plašāku ietvērumu jaunajā VRG stratēģijā.
- Izvērtēt iespēju virzīt rīcības, kas stimulē apvienoties mazos ražotājus, tūrisma pakalpojumu sniedzējus un veidoties citiem klasteriem, izmantojot vai pielāgojot jau citu valstu pieredzē aprobētās metodes.
- Veicināt iedzīvotāju saliedēšanos, kopienu aktivizēšanos ar līdzvērtīgiem pasākumiem, kas tika ieviesti ar projekta KOPA palīdzību. Mudināt iedzīvotājus uz tikšanos, diskusijām ar pašvaldību, kopīgu ideju apspriešanu, formulēšanu un kopdarbību. Šāds atbalsts ir īpaši būtisks, lai mazinātu pandēmijā rezultātā būtiski sarukušo iedzīvotāju aktivitāti un iesaisti. Esošajā plānošanas periodā ELFLA resursi tika ieguldīti nepieciešamās infrastruktūras sakārtošanā, nākošajā periodā būtu ieteicams vairāk ieguldīt vietējos cilvēkresursos.
- Atbalstīt kopienu sadarbības un tīklošanas aktivitātes gan novada, gan reģiona un nacionālā mērogā, piemēram ar iniciatīvas “Viedais ciems” ietvaros apzinātajiem viedajiem ciemiem un aktīvajām kopienām. Pieredzes apmaiņas rezultātā būtu nozīmīgi identificēt pozitīvos piemērus un prakses, ko attīstīt vai pielāgot Kuldīgas novadā.
- Atbalstīt iniciatīvas, kas veido iedzīvotāju izpratni un apzināšanos par vietas identitāti, vērtībām un resursiem vietas attīstībai, atbalstot vietējo kultūras vērtību un identitātes meklējumu izpēti. Kā arī atbalstīt sociālās inovācijas, kas rodas iedzīvotāju kopīgā sadarbībā, risinot savas teritorijas vajadzības. Veicināt kopienas pārvaldes struktūras attīstību un ilgtspējas nodrošināšanu.
- Aktīvi veicināt zināšanu un prasmju pārnei lekciju, semināru, apmācību veidā, piesaistot gan vietējos resursus, gan lektorus no visas Latvijas, kā arī iesaistot jauniešus, piemēram, piedāvājot prakses vietas studentiem.
- Lai palielinātu spēcīgu un pieredzējušu LEADER sabiedriskā labuma projektu pozitīvo ietekmi uz teritoriju, ieteicams organizācijām un institūcijām, kas pēc sekmīgi realizēta projekta atkārtoti pretendē uz LEADER finansējumu, izvirzīt papildu prasības, piemēram, par jaunu pieeju, iedzīvotāju grupu piesaisti, sadarbību ar citām organizācijām.
- Ieteicams prioritizēt projektu pieteikumus, kuri veicina NVO sektora sadarbības un tīklošanās aktivitātes, kā arī iedzīvotāju un kopienu saliedēšanas, iesaistes un līdzdalības aktivitātes.
- Stiprināt mazo NVO kapacitāti īstenojot vietējās iniciatīvas ar LEADER atbalstu, piemēram, rosinot iesniegt kopprojektus jeb t.s. lietussarga projektus, atbalstot NVO mentoringa un citas sadarbības aktivitātes, kas ļautu mazāk pieredzējušajām organizācijām iegūt nepieciešamās prasmes un zināšanas. Savukārt pieredzējušām organizācijām, kas vairākkārt guvušas LEADER atbalstu, izvirzīt papildu prasības par pieredzes pārnei, sadarbības un tīklošanās aktivitātēm, jaunu iedzīvotāju grupu

iesaisti, lai to darbībām būtu spēcīgs multiplikatīvs efekts gan uz plašākām iedzīvotāju grupām, gan VRG teritoriju.

- Atbalstīt iniciatīvas, kas tiešā veidā atbalsta jauniešu aktivitātes un piesaisti teritorijai – t.i., atbalstīt pašu jauniešu attīstītas idejas, tai skaitā, arī eksperimentālus projektus. Īpaši tas stimulējams pagastu teritorijās, kur jauniešu iespējas ir būtiski zemākas nekā novada sociālekonomiski aktīvākajos centros.
- Izstrādājot nākamā plānošanas perioda SVVA stratēģiju, izvērtēt vietējo iniciatīvu nozīmi atsevišķu iedzīvotāju grupu vajadzību risināšanā. Ja stratēģijā tiek iekļautas kādas noteiktas sabiedrības grupas (piem. sociāli mazāk aizsargātās), būtiski ir izzināt to specifiskās vajadzības un situāciju teritorijā, lai stratēģijā paredzētu mērķtiecības rīcības, kas tieši atbild uz to vajadzībām.

PIELIKUMI

1.Pielikums

Īstenotie projekti un piesaistītais finansējums pēc administratīvajām vienībām vietējās ekonomikas stiprināšanas jomā (2016.-2022.)

Administratīvi teritoriālā vienība	Teritorijā īstenoto projektu nosaukums, īstenotājs	Apstiprinātais publiskais finansējums (1. rīcība), EUR
Alsungas pagasts	Lauksaimniecības produktu pārstrādes uzsākšana Z/S "Dzirnas", ZS Alsungas novada zemnieku saimniecība "Dzirnas" Trenažieru zāles izveide- ekonomikas celšanai un harmoniskas vides attīstībai laukos, Sergejs Ahmaduļins Ābolu limonādes ražotne, SIA ĒDOLES DĀRZI Vietējās produkcijas popularizēšanas un tirdzniecības vietas PITSTOP izveide Alsungas novadā, IK Petūnija Kooperatīvās sabiedrības "Mežsaimnieks" darbības pilnveidošana, KS Mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība "Mežsaimnieks" Tējas namiņš Alsungā, Ronalds Veiss	102 666,04
Ēdoles pagasts	Zāgmateriālu sagatavošanas pakalpojumi Ēdoles pagastā, Ģirts Jonelis Bišu dziedinātavas izveide, Dainis Veinbergs	28 090,29
Gudenieku pagasts	Uzņēmējdarbības dažādošana, SIA "LatFarm"	33 416,60
Īvandes pagasts	Dzesētavu, saldētavas un citu pamatlīdzekļu iegāde ražošanas apjoma palielināšanai, ZS I.Knupkes Īvandes pagasta zemnieku saimniecība "Paegli" "Baraka TAG", lāzertaga spēles pakalpojums Īvandes pagastā, laukuma labiekārtošana un materiālās bāzes papildināšana, SIA "Bold Solution"	18 759,87
Kabiles pagasts	Kabiles muižas kungu mājas pagraba pārbūve par vīna darītavu, SIA Kabiles muižas vīna darītava	35 000

	Maliņu aplīmēšanas un apstrādes iekārtas iegāde, jauna produkta un pakalpojuma radīšanai un attīstīšanai, SIA Fabr "Inovatīvu gaļas produktu ražošanas uzņēmuma izveide", Dana Egle Iekārtu un aprīkojuma iegāde maizes un konditorejas produktu ražošanai, Aigars Celms Ražošanas iekārtas un papildaprīkojuma iegāde uzņēmuma darbības attīstīšanai, SIA Rudys Brewing Co Iekārtu un aprīkojuma komplekta iegāde vēsturiskās furnitūras analoģu izgatavošanai, SIA GOLDINGEN WOODWORKS Saimnieciskās darbības dažādošana, SIA DUNA Brewery Veterinārās klīnikas modernizācija un attīstība, SIA Pet Care "Metro CoworkingKuldīga" pamatlīdzekļu iegāde, SIA ROYAL KEY "Saimnieciskās darbības paplašināšana", SIA DUNA Brewery LPKS "Kuldīgas labumi" darbības paplašināšana, KS Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība "Kuldīgas labumi" Tavs Gids Kuldīga, Inga Trumsiņa "Digitālā, multimediju un reklāmas satura veidošanas studijas izveide Kuldīgā", SIA Bold Solution "Alus darītavas izveide", SIA DUNA Brewery SIA "Drukart" pakalpojumu kvalitātes paaugstināšana, SIA Drukart Bistro un vietējo ražotāju tirdzniecības vietas "PLACIS" izveide Kuldīgā, Dzirnau ielā 11, SIA Provinces sēta SIA "Skolas Maize" ražošanas apjoma un sortimenta paplašināšana, SIA Skolas Maize	
Kuldīga	Pamatlīdzekļu iegāde viesu namam "Province", Oskars Oficiers Jaunu un esošu produktu, pakalpojumu radīšana un attīstīšana LPKS "Kuldīgas labumi", KS Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība "Kuldīgas labumi" Kafijas grauzdētavas izveide, Klāvs Šlakorcins Smēdes izveide un metālapstrādes aprīkojuma iegāde, Dāvis Andersons Pamatlīdzekļu iegāde SIA "Dekors RD" sniegto pakalpojumu attīstīšanai, SIA DEKORS RD Iekārtu un aprīkojuma iegāde LPKS "Kuldīgas labumi" tirdzniecības paplašināšanai un pilnveidošanai, KS Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība "Kuldīgas labumi" Kuldīgas mākslas un radošuma telpa M22, Ieva Vītola-Lindkvista Interaktīva Viduslaiku muzeja izveide Kuldīgā, SIA Goldingen Train SIA "Audēju darbnīca" pamatlīdzekļu iegāde jaunu produktu, pakalpojumu radīšanai un esošo attīstīšanai, SIA Audēju darbnīca Intensīvās terapijas un diagnostikas kabineta izveide mājdzīvniekiem, SIA Pet Care Iekārtu un aprīkojuma iegāde, esošo pakalpojumu uzlabošanai un jaunu pakalpojumu izveidošana, SIA "Ozols-GV" Iekārtu un papildaprīkojuma iegāde jaunu, inovatīvu pakalpojumu ieviešanai un attīstīšanai, SIA "Decorent.lv" SIA "Dekors RD" pakalpojumu klāsta paplašināšana, SIA "Dekors RD" Rumbabuss, IK Gids Kuldīga KIVI, SIA "Metālcehs"	610 833,4

Administratīvi teritoriālā vienība	Teritorijā īstenoto projektu nosaukums, īstenotājs	Apstiprinātais publiskais finansējums (1. rīcība), EUR
Padures pagasts	Pamatlīdzekļu iegāde SIA "Struņķkrogs" sniegto pakalpojumu attīstīšanai, SIA Struņķkrogs Aprīkojuma iegāde mājražošanas produktu attīstīšanai un kapacitātes palielināšanai, Baiba Mežiņa Metāla lokšņu profilēšana jumtiem, griestiem un fasādēm, Klāvs Kalniņš	44 831,05
Pelču pagasts	Uzņēmuma darbības automatizācija un jaunu pakalpojumu attīstīšana, SIA Kursā Altum Arborista pakalpojuma attīstīšana, SIA Kursā Altum Transformējamo plostu īre aktīvai atpūtai un svinībām, SIA DAMBI Galdniecības ražotnes izveide, Aivis Trumsiņš Arborista pakalpojuma attīstīšana 2.posms, SIA Kursā Altum Aprīkojuma iegāde mājražošanas attīstīšanai, ZS Pelču pagasta zemnieku saimniecība "BIRZNIEKI MVV"	96 187,44
Rendas pagasts	CNC apstrādes centra iegāde, jauna pakalpojuma radīšanai un attīstīšanai, Klāvs Lepsis "Tūrisma pakalpojumu paplašināšana", SIA USMAS LEJASTIEZUMI Akmens skaldīšanas iekārtas iegādes, SIA "Grandalmo"	95 355,59
Rudbāržu pagasts	Jauna produkta un tehnoloģiju ieviešana, ražošanas modernizācija un efektivizācija ZS Garīkas, ZS "GARĪKAS" Pamatlīdzekļu iegāde stabilai attīstībai un konkurētspējas veicināšanai mežsaimniecības nozarē palielinot nodarbinātību Skrundas novadā, Jurgis Staņevičs	13 537,96
Rumbas pagasts	Inovatīvas skanera sistēmas iegāde, beramo kravu apjoma noteikšanas pakalpojuma izveidei un attīstīšanai, SIA PRO 3D Projekta iesniegums Ražošanas iekārtu iegādei, SIA MMēbeles Robotizētā tahimetra komplekta iegāde, radot un attīstot jaunus, inovatīvus pakalpojumus, Gatis Jūrmalis PLATTE - IKEA PREMIUM FASĀDES, SIA PLATTE Struņķkroga sniegto pakalpojumu attīstīšana, SIA Struņķkrogs Ražošanas iekārtu un papildaprīkojuma iegāde jaunu produktu ražošanas jaudas nodrošināšanai, SIA "Rudys Brewing Co" Ražošanas iekārtas iegāde - CNC kokapstrādes darba galds, SIA "MMēbeles"	219 416,01
Skrunda	Iekārtas autoservisa darbībai, Didzis Gineitis Aprīkojuma un iekārtu iegāde velosipēdu darbnīcas izveidei, SIA Velorūpnīca VENTA Radošo darbnīcu izveide, radot jaunu pakalpojumu un esošās darbības paplašināšana, Andra Oto Darbnīcas būvniecība un aprīkojuma iegāde jaunu pakalpojumu attīstīšanai, pilnveidošanai un paplašināšanai, Andra Oto	92 765,46
Skrundas pagasts	Pārvietojamā lentzāģa iegāde mobilo zāģēšanas pakalpojumu sniegšanai, IK RIETUMU MEŽSAIMNIEKS	11 846,51

Administratīvi teritoriālā vienība	Teritorijā īstenoto projektu nosaukums, īstenotājs	Apstiprinātais publiskais finansējums (1. rīcība), EUR
Snēpeles pagasts	Zirga pajūga pakalpojumu nodrošināšana vietējās rīcības grupas teritorijā, BDR "Eguss" Iekārtu modernizācija galdniecības izstrādājumu ražošanas paplašināšanai, SIA EG Wood Pamatlīdzekļu iegāde bērnu sauso putru ražošanas uzsākšanai SIA "LatFood LP", SIA Lat food LP Iekārtu iegāde galdniecības izstrādājumu ražošanas paplašināšanai, SIA EG Wood Biedrības "Eguss" konkurētspējas paaugstināšana un pajūga transportēšanas pakalpojumu nodrošināšana Latvijas teritorijā, BDR "Eguss"	97 394,26
Turlavas pagasts	Meža tehnikas hidromanipulatora iegāde SIA "EXVOTO" darbības attīstībai, SIA "EXVOTO"	9870,00
Vārmes pagasts	Vilkvēršu darbnīca, SIA "ARTLANDER"	28 772,12
Ranķu pagasts	-	0
Kurmāles pagasts	-	0
Laidu pagasts	-	0
Nīkrāces pagasts	-	0

Īstenotie projekti un piesaistītais finansējums pēc administratīvajām vienībām vietējās sabiedriskā labuma rīcību jomās (2016.-2022.)

Administratīvi teritoriālā vienība	Projekta nosaukums, īstenotājs	Apstiprinātais publiskais finansējums (2., 3. rīcība), EUR
Alsungas pagasts	Apmācības Alsungas dienas centrā, BDR "Alsungas viedais ciems" "Izstāžu zāles jaunbūve Alsungas novada "Gāčās" suitu kultūras vērtību saglabāšanai un popularizēšanai", NOD Muzikālās izglītības atbalsta fonds "Spanga" "Inovatīva fizisko aktivitāšu un veselīga dzīvesveida ieviešana lauku reģionā", BDR "BOKSA KLUBS PĒRKONS" Senioru un bērnu aktīvās atpūtas parka izveide Alsungas novadā, Alsungas novada dome Gājēju pārejas un celiņa izbūve izglītības iestāžu pieejamībai Alsungā, Alsungas novada dome Radošās darbnīcas "Austuve" telpas atjaunošana, ETNISKĀS KULTŪRAS CENTRS "SUITI" Etnogrāfiskā suitu tautas tērpa atjaunošana uzvedumam "Suitu kāzas", ETNISKĀS KULTŪRAS CENTRS "SUITI" Ziedulejas estrādes atjaunošana, Kuldīgas novada pašvaldība "Atpūtas vietas izveide "Dižgabalkalnā", Alsungā, Kuldīgas novadā", BDR "Alsungas viedais ciems"	154 287,23
Ēdoles pagasts	Krišjāņa Valdemāra piemiņas iedzīvināšana Kuldīgas novada Ēdoles ciemā, Kuldīgas novada pašvaldība Laukuma "Rotaļu kabata" izveide, bērnu un jauniešu sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai, BDR "Ēdoles skola nākotnei"	77 276,22
Īvandes pagasts	Īvandes baznīcas ēkas pamatu sakārtošana, BDR "Mūsu mājas Īvande" Āra treniņu un bērnu rotaļu laukuma izveide Īvandes pagastā, Kuldīgas novadā, BDR "Mūsu mājas Īvande"	36 452,03

**Administratīvi
teritoriālā
vienība**

Projekta nosaukums, īstenotājs

**Apstiprinātais
publiskais
finansējums
(2., 3. rīcība),
EUR**

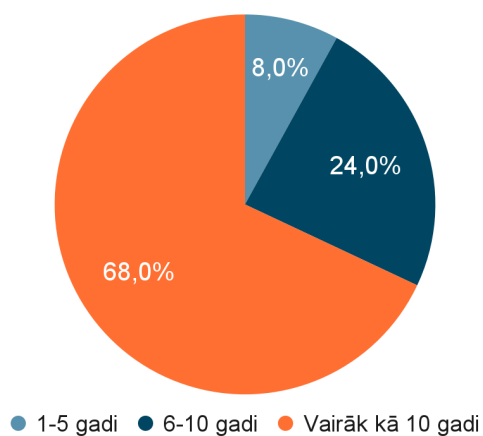
Kuldīga	Ventas vainaga darināšanas meistarklase, BDR "MESS" Mākslas ABC senioriem, BDR "Kuldīgas Senioru skola" Tautas deju nodarbības bērniem ar attīstības traucējumiem, BDR "Kuldīgas 2.vidusskolas "Esi savējais!" atbalsta biedrība" Tūrisma produkta "Aleksupītes ekspedīcija" izveidošana, BDR "Viduskurzemes tūrisma apvienība" Kultūras mantojuma nodošana nākamajām paaudzēm, BDR Kuldīgas deju biedrība Šķēršļu komplekta iegāde jāšanas nodarbību dažādošanai, BDR Jātnieku sporta klubs "MONTEPALS" Vesels un aktīvs mūža garumā! BDR "Kuldīgas Senioru skola" IZGAISMO VENTAS RUMBU! BDR "Viduskurzemes tūrisma apvienība" "Vēl daudz lielāks galds virs mana galda", NOD Imanta Ziedoņa muzeja fonds Daudzfunkcionāla laukuma izveide aktīvās atpūtas parkā Pārventā, Ventas ielā 33, Kuldīgā, Kuldīgas novadā, BDR "SDK jaunieši" Etnogrāfisku Planīcas tautastērpu darināšana deju kolektīviem "Austra"un "Austriņa", BDR "MESS" Manteļskursteņa atjaunošana Baznīcas ielā 17, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai, Artis Rozītis Basu ciema "Pakalnu" māju vasaras tērpa rekonstrukcija- Gudenieku suitu tērpu darināšana bērnu deju kolektīvam "Stariņš", BDR Kuldīgas deju biedrība Draudzes mājas fasādes atjaunošana, KULDĪGAS SVĒTĀS ANNAS EVANĢĒLISKI LUTERISKĀ DRAUDZE Līvijas Rezevskas izstāžu zāles modernizācija kultūras un mākslas vērtību saglabāšanai, BDR Kuldīgas kultūras biedrība "LĪVIJA" Multifunkcionāla sporta un aktīvās atpūtas laukuma ierīkošana Pētera ielā 10, Kuldīgā, BDR "MESS" Kuldīgas Jauniešu mājas pagalma labiekārtošana, BDR "SDK jaunieši" Tenisa laukuma izveide Kuldīgā, BDR "Goldingen tenisa parks" Aktīvās atpūtas parka pārventā labiekārtošana, BDR "SDK jaunieši" Aprīkojuma iegāde jauniešu mājai Kuldīgā, BDR "SDK jaunieši" Multifunkcionālu darbnīcu izveide Kuldīgas mākslinieku residence, BDR "Kuldīgas mākslinieku rezidence" Draudzes mājas jumta nomaiņa, KULDĪGAS SVĒTĀS ANNAS EVANĢĒLISKI LUTERISKĀ DRAUDZE Jauno žurnālistu skolas darbības paplašināšana, BDR "Kursas raksti" Sintētiskā futbola laukuma pamatnes ierīkošana, BDR "ES PAR FUTBOLU" Vēsturisko dārzu tradīciju atjaunošana, BDR Kultūras projektu koordinācijas centrs	543 477,81
---------	---	------------

Administratīvi teritoriālā vienība	Projekta nosaukums, īstenotājs	Apstiprinātais publiskais finansējums (2., 3. rīcība), EUR
Nīkrāces pagasts	Šķēršļu joslas izveide un inventāra iegāde Nīkrāces pamatskolas sporta un tūrisma pulciņam, BDR "Nīkrāces pamatskolas jauniešu biedrība "BITES" Kāpšanas torņa izveide un ekipējuma iegāde Nīkrāces pamatskolas sporta un tūrisma pulciņam, BDR "Nīkrāces pamatskolas jauniešu biedrība "BITES"	43 152,08
Padures pagasts	Pontonu laipas uzstādīšana Padures dīķī, PSV Kuldīgas novada pašvaldība	45 000
Pelču pagasts	Katram savu tautas tērpu!, BDR Starptautiskā kultūras projektu veicināšanas biedrība "Cantare" Aktīvā atpūtas laukuma izveide un teritorijas labiekārtošana Kuldīgas novada Pelču ciemā, Kuldīgas novada pašvaldība Pelču pils vēsturiskās bibliotēkas kāpņu restaurācija un "Stāstu skapju" ekspozīcijas izveide, Kuldīgas novada pašvaldība	75 191,14
Raņķu pagasts	Ģērbtuves un rekvizītu uzglabāšanas telpas izbūve pie brīvdabas skatuves Sudmalnieku birzī, Raņķos, Skrundas novada pašvaldība	4500
Rendas pagasts	Rendas pagasta Centra dīķa teritorijas labiekārtošana un aktīvās atpūtas nodrošināšana vietējiem iedzīvotājiem, Kuldīgas novada pašvaldība, NOD "Rubeņa fonds" Rendas baznīcas jumta seguma un jumta konstrukcijas atjaunošana, REL RENDAS EVANĢĒLISKI LUTERISKĀ DRAUDZE Nacionālās pretošanās kustības muzeja paplašināšana Rendas pagasta "Viesturos" Rendas luterāņu baznīcas pamatu drenāžas sistēmas ierīkošana, REL RENDAS EVANĢĒLISKI LUTERISKĀ DRAUDZE	122 961,13
Rumbas pagasts	Gājēju un velobraucēju tilts pāri Riežupei, Kuldīgas novada pašvaldība Olimpiskā un amerikāņu tranšejas šaušanas sporta stenda izveide, nodrošināšana un popularizēšana, BDR "VULKĀNA MEDNIEKS" Stenda SK-100 drošības barjeru un šaušanas pozīcijas vietas izbūve, BDR Kuldīgas rajona mednieku un makšķernieku biedrība Stacionārās laukumu spēles, Kuldīgas novada pašvaldība	137 902,93
Skrunda	Skrundas novada seniori mācas, BDR "Mini SD" Pludmales volejbola laukumu pamatlīdzekļu iegāde, Skrundas novada pašvaldība Deportācijas piemiņas vagona un tā ekspozīcijas atjaunošana, Skrundas novada pašvaldība Teritorijas labiekārtošana gar Ventas upi Skrundā, Skrundas novada pašvaldība Skrundas novada aktiermākslas kolektīvu materiāli tehniskās bāzes uzlabošana un informācijas aprites nodrošināšana, BDR "Ventas krasti" Rotaļu laukuma izbūve Skrundā, Dārza ielas daudzdzīvokļu namu iekšpagalmā, Kuldīgas novada pašvaldība	103 774,61

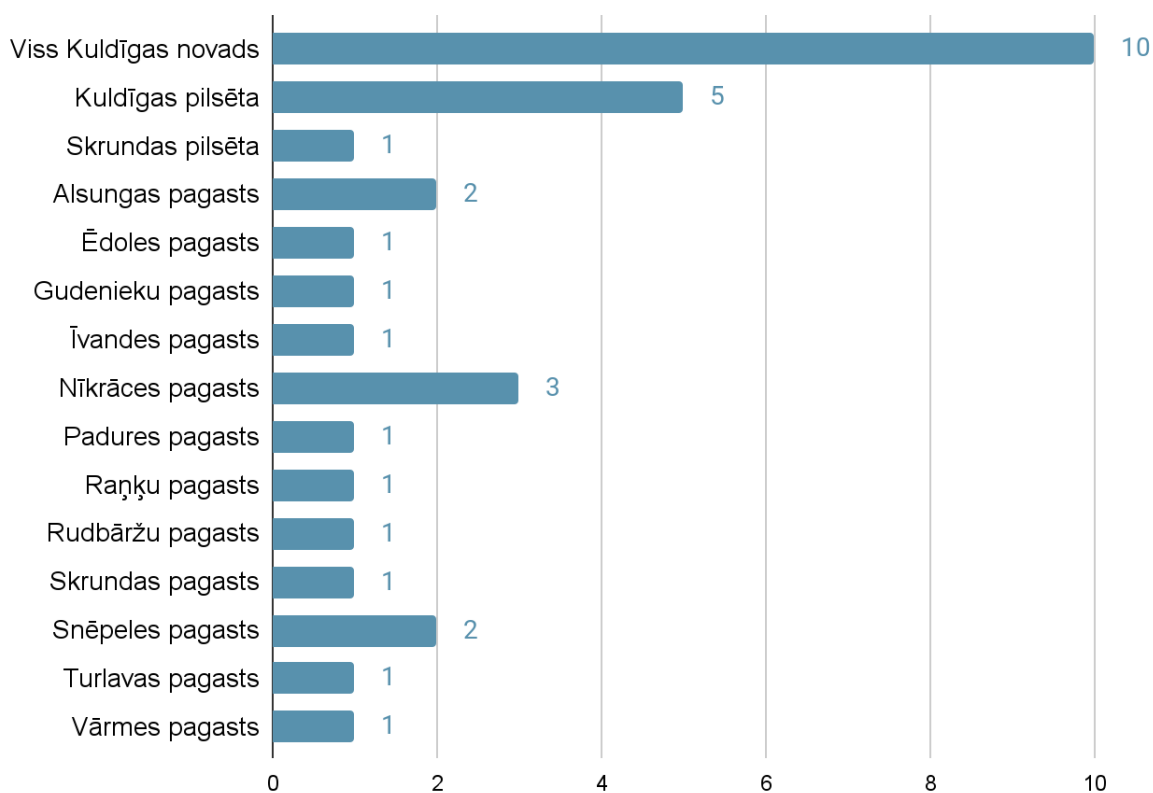
Administratīvi teritoriālā vienība	Projekta nosaukums, īstenotājs	Apstiprinātais publiskais finansējums (2., 3. rīcība), EUR
Snēpeles pagasts	Mobila deju zāles aprīkojuma iegāde, BDR Snēpeles pagasta deju kolektīvs Etnogrāfiski pareiza Snēpeles pagasta tautastērpa izgatavošana, BDR Snēpeles pagasta deju kolektīvs Starptautiskiem standartiem atbilstoša konkūra laukuma ierīkošana, BDR "Eguss" Atpūtas laukuma izveide un teritorijas labiekārtošana Snēpeles pagasta centrā, Kuldīgas novada pašvaldība	74 290,03
Turlavas pagasts	Āra trenāžieru ierīkošana Turlavas pagastā, BDR "Dzīvotprieks"	29 114,3
Vārmes pagasts	Digitālo prasmju apguve Vārmes iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai, BDR Vārmes pagasta attīstības biedrība "Vārme" Ikdienas satiksmes drošības uzlabošana pie Vārmes pamatskolas Vārmes pagastā, Kuldīgas novada pašvaldība Gājēju ceļa atjaunošana, lai uzlabotu pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un sasniedzamību Vārmes pagastā, Kuldīgas novada pašvaldība Katram savu tautastērpu Latvijas simtgadei!, BDR Vārmes pagasta attīstības biedrība "Vārme"	79 880,92
Kabiles pagasts	-	0
Skrundas pagasts	-	0
Rudbāržu pagasts	-	0
Kurmāles pagasts	-	0
Laidu pagasts	-	0
Gudenieku pagasts	-	0

Aptauju rezultātu apkopojums Kuldīgas novada NVO (n-25)

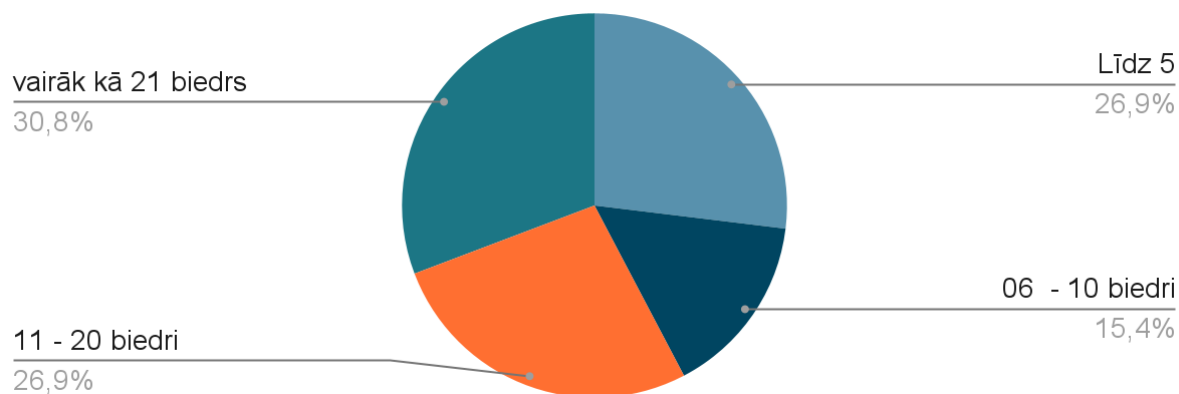
1. Jūsu organizācijas darbības ilgums

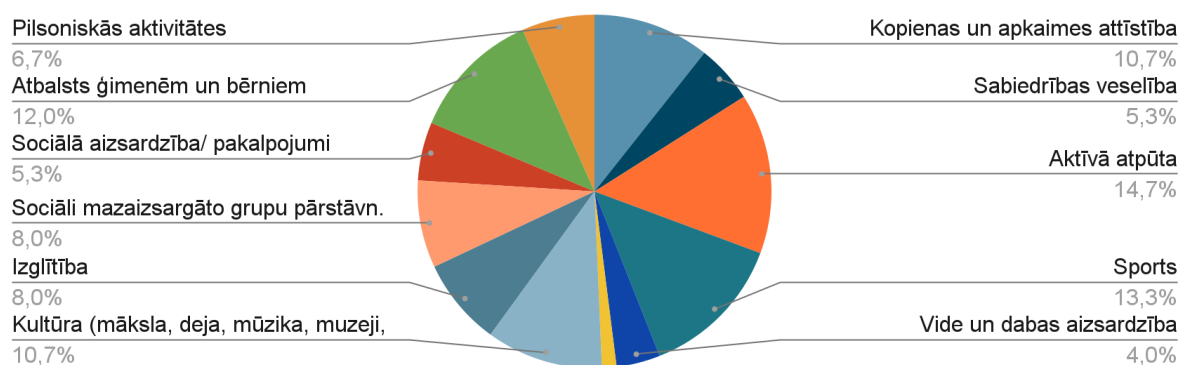
2. Organizācijas darbības teritorija

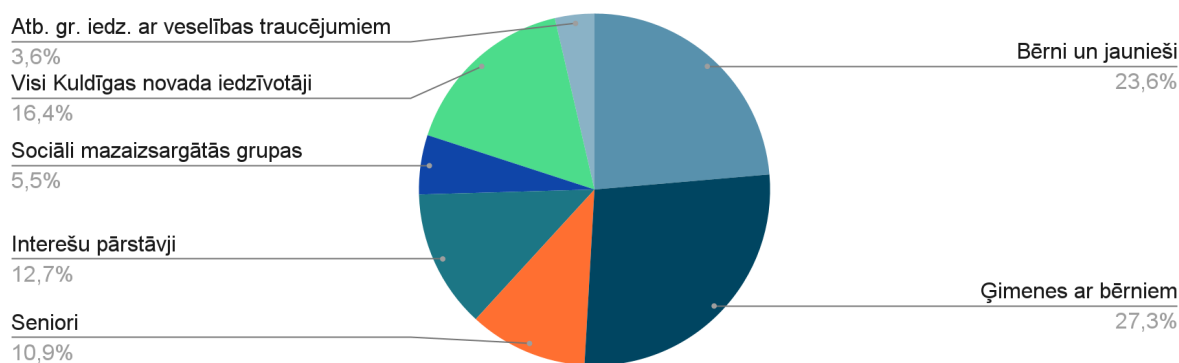
3. Biedru skaits Jūsu organizācijā

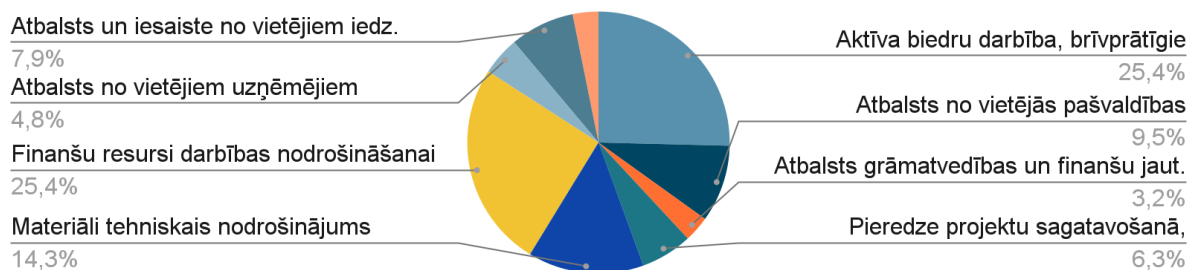
4. Organizācijas darbības joma

5. Iedzīvotāju grupas, ar kurām organizācijas darbība ir vistiešāk saistīta.

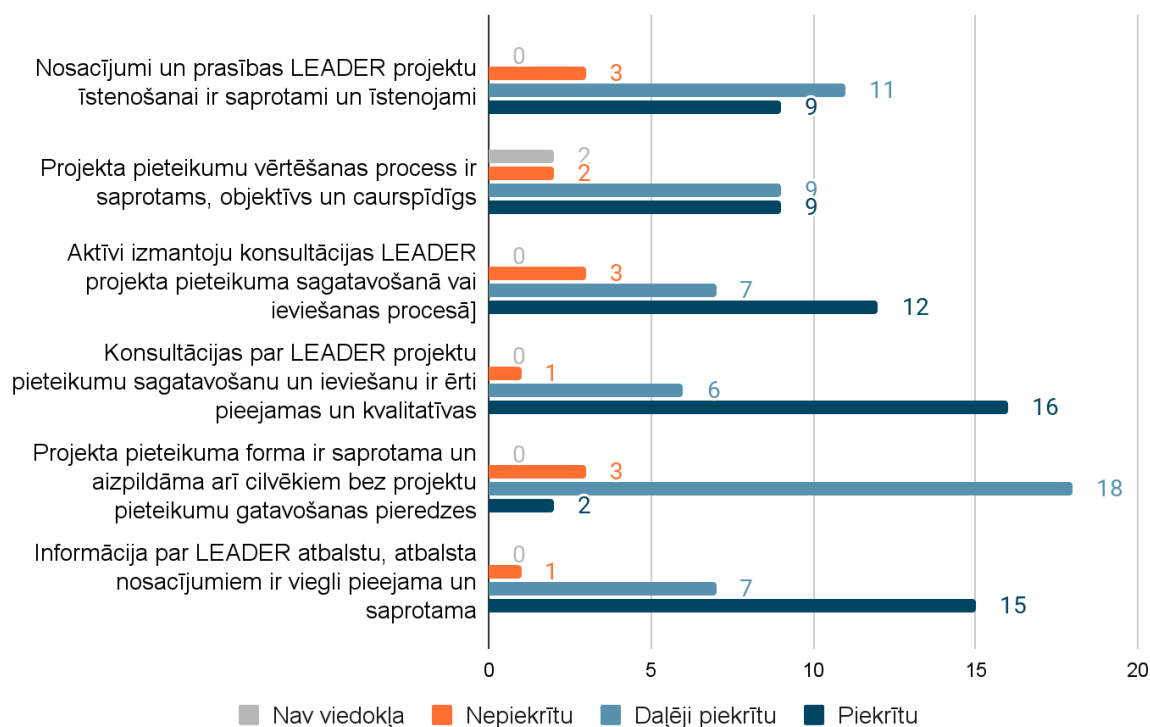
6. Kāds atbalsts visvairāk trūkst un ir nepieciešams Jūsu organizācijai, lai tā varētu aktīvi darboties?

7. Kādas, Jūsprāt, ir aktuālākās vajadzības Jūsu teritorijā, kuras varētu risināt ar biedrību/sabiedrisko organizāciju palīdzību, izmantojot LEADER atbalstu?

- Teritorijas labiekārtošana; pakalpojumu dažādošana; atbalsts uzņēmējdarbībai (Alsungas, Gudenieku pagasti).
- Kvalitatīvas apmācības dažādām sabiedrības grupām par digitālajiem rīkiem.
- Mūsu pagastā bērnu rotaļu laukumi neatbilst nekādām mūsdienu drošības prasībām, tāpēc šobrīd tā ir viena no aktuālākajām tēmām (Nīkrāces pagasts).
- Atbalsts sociālajai jomai, telpu noma utt. esošo pasākumu īstenošanai Kuldīgā.
- Vides pieejamības jautājums (Kuldīgas pilsēta).
- Telpas, aprīkojums utt. (Kuldīgas novads)
- Veidot iekļaujošu vidi jauniešiem visā novadā vienmērīgi, lai veicinātu viņu pilsonisko aktivitāti un izpratnes līmeni par notiekošajiem procesiem
- Brīvā laika pavadīšanas iespēju dažādošana pagastos, ciemos. Brīvprātīgo piesaiste, jo ir ļoti mazattīstīts brīvprātīgo darbs, prasmes un iemaņas, ko var apgūt brīvprātīgi darbojoties.
- Īsti nezinu
- Pagasta teritorijā rotaļu laukumu izveide
- Jauniešu intereses Kuldīgas novadā.
- Sporta parka izveide visām vecuma grupām! (Kuldīgas novads)
- Pakalpojumu pieejamība, teritoriju labiekārtošana (Snēpeles pagasts).
- Fizisko un izglītojošo aktivitāšu dažādošana (Kuldīgas pilsēta un novads)
- Finances
- Teritorijas labiekārtošana, jaunu āra aktivitāšu piedāvāšana (Kuldīgas pilsēta).
- Vides sakārtošana, jaunu aktīvās atpūtas veidu ieviešana (peldvieta, vingrošanas laukums) (Vārmes pagasts).
- Jaunu rekreācijas objektu - pastaigu takas, peldošu ierīču iegādāšanas koplietošanai publiskajās ūdenskrātuvēs, jaunu vides objektu uzstādīšana; "Brīvbody", kur cilvēki varētu dalīties ar sev nevajadzīgām lietām, izveidošana, "Jauniešu štābiņa" izveide (Īvandes pagasts).
- Labiekārtot rotaļu un sporta infrastruktūru (Kuldīgas novads).
- Šobrīd nav viedokļa.
- Dažādas izglītojošas un radošas aktivitātes visām iedzīvotāju grupām, nometnes, teritoriju labiekārtošanu, sadarbību ar pašvaldību (Viss Kuldīgas novads).
- Stiprināt skolas ilgspēju, jo tā ir vietējās kopienas attīstības nodrošināšanas viena no pamatnosacījumiem (Turlavas pagasts).
- Pagastu daudzdzīvokļu māju iekšpagalmu labiekārtošana, rotaļu laukumu daudzveidošana (Nīkrāces, Raņķu, Rudbāržu, Skrundas pagasti un Skrundas pilsēta).
- Saprast, ka nav tāda "Jaunā" pašvaldība, kas speciāli vai aiz bezdarbības dara kaut ko, lai iedzīvotājiem būtu sliktāk/ palielinātos rēķini. Katram jābūt pilsoniski atbildīgam un aktīvam, informējot pašvaldību, jautājot, rakstot iesniegumus un tad būs iespējas ietekmēt notiekošo (Alsungas pagasts).
- Pamatlīdzekļu iegāde, būvniecība, teritorijas labiekārtošana (Snēpeles pagasts).

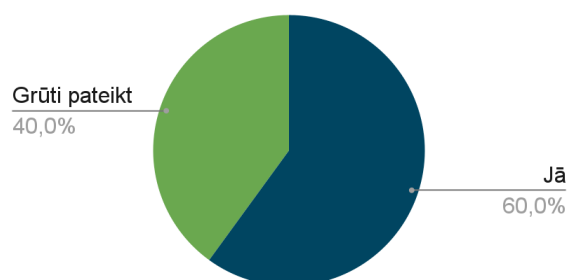
8. Ja Jūsu organizācija ir pretendējusi uz LEADER atbalstu, lūdzu, sniedziet novērtējumu šādiem apgalvojumiem (n=22):

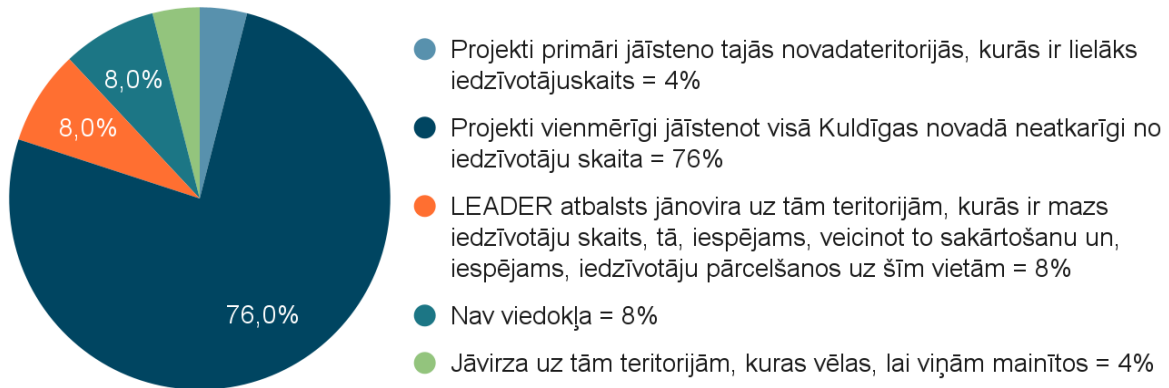
Citi komentāri:

- Derētu kādi paraugi dažādām veidlapām, biedrības valdes lēmumiem u.tml. dokumentiem, kas jāpievieno projekta pieteikumam.
- Daži nosacījumi lobē konkrētas nozares, piemēram, mājažotājus.
- Daži nosacījumi ir diskutējami, jo atbalsta vairāk kādu noteiktu nozari.

9. Vai Jūs plānojat pretendēt uz LEADER atbalstu nākošajā plānošanas periodā (2023.-2027.g.)?

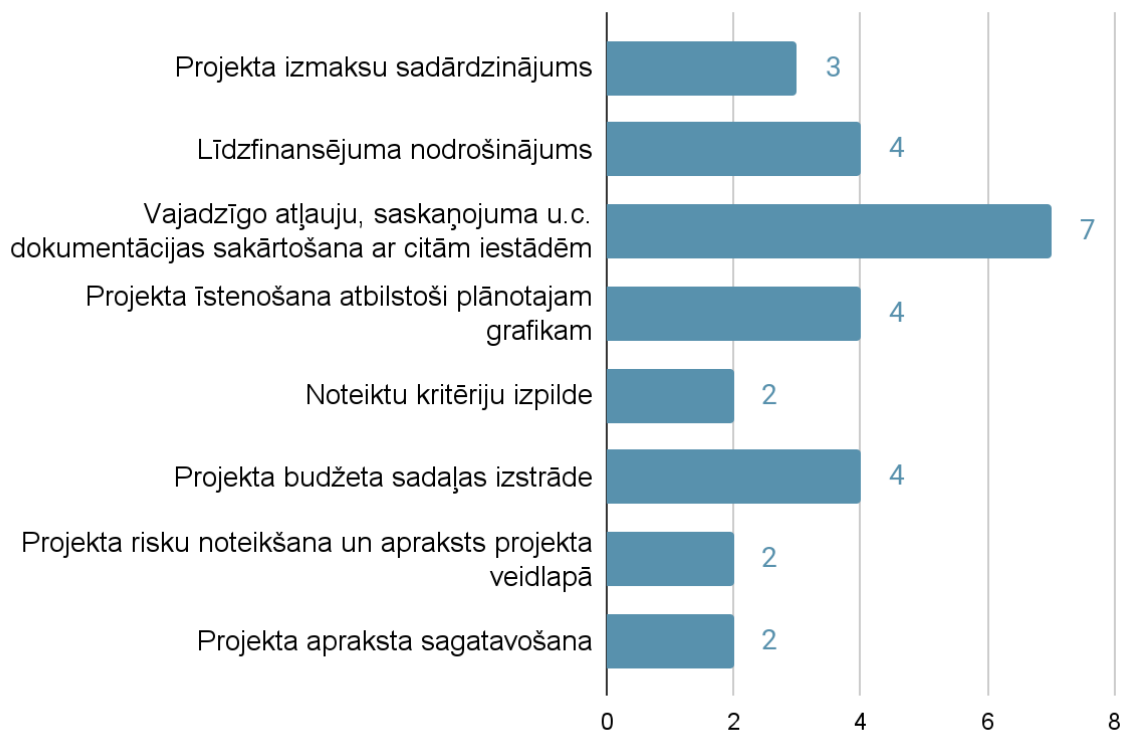

10. Kā, Jūsaprāt, būtu jāīsteno LEADER atbalsts Kuldīgas novadā?

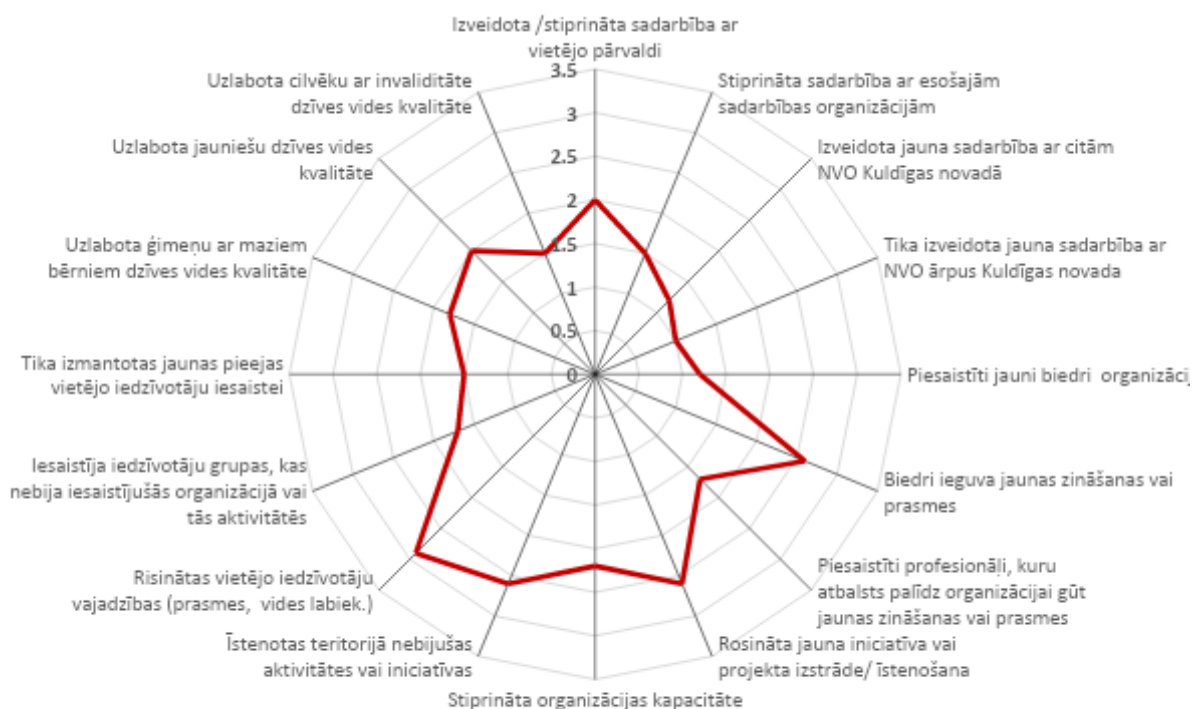

JAUTĀJUMUS ATBILDĒJA NVO, KAS IR ĪSTENOJUŠAS PROJEKTUS AR LEADER ATBALSTU (N-13)

11. Kādas bija lielākās grūtības, ar ko saskarēties pieteikuma sagatavošanā vai projekta īstenošanā?

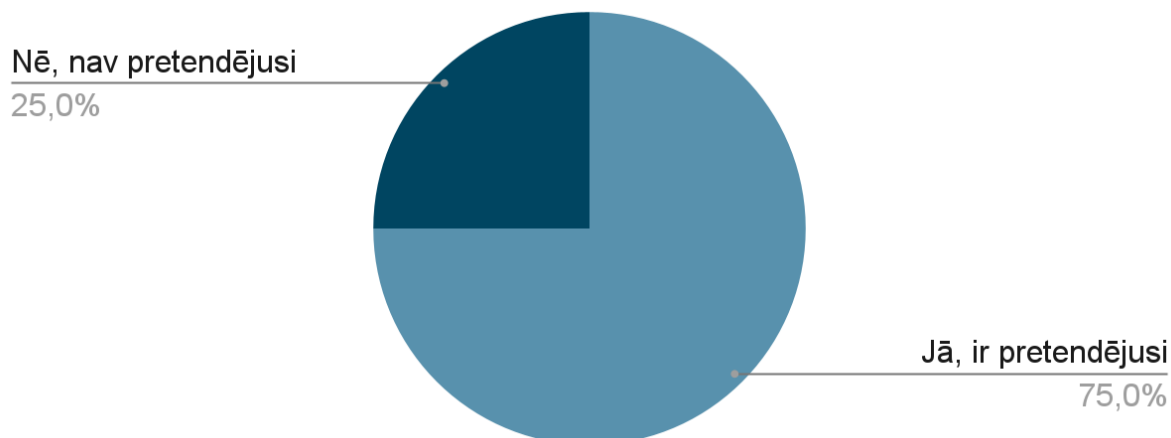
12. Novērtējiet, kāda ir Jūsu īstenotā projekta ietekme uz minētajiem aspektiem

Vērtējums 0 nozīmē, ka projektam nebijusi nekāda ietekme uz konkrēto jomu, 1 – minimāla vai īstermiņa ietekme; 2 – vidēja termiņa ietekme; 3 – būtiska vai ilgtermiņa ietekme

JAUTĀJUMUS ATBILDĒJA NVO, KAS NAV ĪSTENOJUŠAS PROJEKTUS AR LEADER ATBALSTU (n=12)

13. Vai Jūsu organizāciju ir pretendējusi uz LEADER atbalstu savu aktivitāšu īstenošanai Kuldīgas novada teritorijā?

14. Iemesli, kādēļ organizācija nav pretendējusi uz LEADER atbalstu.

- *Nav pieredzes projektu sagatavošanā vai īstenošanā, tamdēļ pagaidām neesam pretendējuši uz LEADER atbalstu.*
- *Nav pietiekoši resursu, lai sagatavotu vai īstenotu projektus (piem., grūti sagatavot projektu pieteikumu, piesaistīt dalībniekus).*
- *Plānojam šogad pirmo reizi pamēģināt.*

Kritēriji viedo ciemu, potenciālo viedo ciemu un iedzīvotāju grupām ar kopienas potenciāla noteikšanai

Kritēriji	Viedais ciems	Potenciālais viedais ciems	Iedzīvotāju grupas ar kopienas potenciālu
Ciēmā ir identificējama iedzīvotāju kopa	Kopienā ir aktīvs biedrības līderis, kas kopienu virza uz kopīgu darbošanos un komandas veidošanu. Kopiena ievieš tādas aktivitātes, kas ir interesantas visiem. Kopiena apzinās savu identitāti. Kopienas virzība ir balstīta stratēģijā, kas tiek papildināta ar kopienas izvirzītajiem mērķiem. Kopienā darbojas uz ikviena iesaistes un ieguldījumu pamata. Veiksmīga sadarbība ar pašvaldību.	Ir aktīvs līderis un domu biedri. Cilvēki lepojas ar savu teritoriju, tās dabu un kultūras vērtībām. Tiek īstenotas aktivitātes vienotu mērķu sasniegšanai.	Nav identificēta kopiena. Ir atsevišķi aktīvi indivīdi un iedzīvotāju grupas. Tiek veiktas atsevišķas darbības noteiktas iedzīvotāju grupas ietvaros.
Ciēmā ir identificējami inovatīvi risinājumu ieviešana	Kopienā identificētas sociālās inovācijas sadarbības veidošanā un koordinēšanā. Digitālās un sociālās inovācijas veicina iedzīvotāju (īpaši jauniešu) iesaisti un kopienas ideju attīstību.	Digitālās un sociālās inovācijas veicina kopienas ideju attīstību.	Nav identificētas inovācijas.
Iedzīvotāju kopas atvērtība un mijiedarbība	Kopiena aptver dažāda vecuma, nodarbošanās un interešu pārstāvjus, kas savstarpēji mijiedarbojas, radot kopēju pienesumu. Kopiena ir atvērta, iesaistoša un atbalstoša sadarbībai ar apkārtnējiem ciemiem.	Kopienā sadarbojas dažādu interešu un vecuma pārstāvji. Notiek aktivitātes apkārtnējo ciemu iesaistei.	Ir identificēta iedzīvotāju atsevišķu grupu savstarpēja sadarbība.
Esošo resursu apzināšana un izmantošana	Lielākais resurss ir aktīvie iedzīvotāji, kuri izmanto arī savus finanšu un tehniskos resursus, zināšanas un kompetences izvirzīto mērķu sasniegšanā. Kultūras mantojums ir resurss, kurš arī veicina kopienas sadarbību un izpratni par kopīgām vērtībām. Stratēģijas izstrādes laikā ir apzināti pieejamie resursi.	Ir apzināti vietējie resursi, kuri daļēji tiek izmantoti.	Ir apzināti resursi, taču netiek pilnvērtīgi izmantoti.

Iedzīvotāju
kopas
pārvaldība

Kopiena aptver iedzīvotājus, kuri
darbojas pašvaldībā, uzņēmējdarbībā un
citās biedrībās.

Kopiena darbības pamatā ir brīvprātīga
dalība, kā arī vienota komanda un
interese par to, ko dara un kopīgi
izvirzīts mērķis.

Lēmumi par kopienas darbību tiek
pieņemti kopīgi vienojoties, ņemot vērā
resursu pieejamību, kopienas dalībnieku
un sabiedrības intereses, attiecīgās
aktivitātes aktualitāti un atbilstību
izvirzītajiem darbības mērķiem.

Kopiena ietver
aktīvākos
iedzīvotājus, un
līderi, kas vada
kopienas procesus,
izvirzot kopīgus
mērķus un
darbojoties to
sasniegšanā.

Nav konkrēta
iedzīvotāju kopas
pārvaldība -
atsevišķi cilvēki,
kas raksta projektu
pašvaldības
konkursiem un
piesaista projektu
finansējumu skolai,
kultūras namam,
PII un tml.

Nevalstiskās organizācijas Kuldīgas novadā

Reģ.nr.	Nosaukums	Adrese	Darbības joma	Papildu informācija ¹⁵
ALSUNGAS PAGASTS				
40008014259	Mednieku klubs "Jūrkalne"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., "Pļavsargi"	Mednieki/zvejnieki	I
40008064940	ETNISKĀS KULTŪRAS CENTRS "SUITI"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., Alsunga, Ziedulejas iela 1	Kultūra un māksla	I, SL
40008118088	"Suitu novads"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., "Dīķenieki"	Kultūra un māksla	
40008125041	"Zvirgzdezers"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., Alsunga, Pils iela 1 - 6	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	
40008137708	"Maigā Bio-Enerģētika"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., Alsunga, Ēdoles iela 13	Cits	I
40008152105	"I-DEJAS MĀJA"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., "Stalti"	Kultūra un māksla	I
40008172099	"Suitu amatnieki"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., Alsunga, Ziedulejas iela 3	Amatniecība	I
40008189146	Biedrība "KUKŠU EZERS"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., Alsunga, Skolas iela 9 - 1	Mednieki/zvejnieki	I
40008199110	Kultūrizglītības centrs "Riekstiņplava"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., Alsunga, "Riekstiņi"	Kultūra un māksla	
40008205648	"Alsungas keramika"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., Alsunga, Magoņu iela 1	Amatniecība	I
40008217628	Meža īpašnieku kooperācijas atbalsta centrs	Kuldīgas nov., Alsungas pag., "Dīķenieki"	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
40008217647	Suitu kultūras mantojums	Kuldīgas nov., Alsungas pag., "Dīķenieki"	Kultūra un māksla	I
40008223516	"Sabiedrība par vidi-Dadzis"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., "Vanagi"	Dabas aizsardzība, vide	
50008235131	"Ziedupīte"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., Alsunga, Kalēju iela 6	Seniori	I
40008238297	Mednieku klubs "GUDENIEKI"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., Alsunga, Aizputes iela 9	Mednieki/zvejnieki	
50008257181	"Mednieku klubs "AUSTRUMI""	Kuldīgas nov., Alsungas pag., "Ķīši"	Mednieki/zvejnieki	
40008261753	"Alsungas viedais ciems"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., Alsunga, Krasta iela 6 - 15	Pilsoniskā līdzdalība	I
40008265721	"BOKSA KLUBS PĒRKONS"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., "Vētras"	Sports	I
40008280788	Liepu ielas radošais kvartāls	Kuldīgas nov., Alsungas pag., Alsunga, Bērzu iela 2	Jaunieši, bērni, ģimenes	I
50008285081	Biedrība "Alsunga, Skolas iela 6"	Kuldīgas nov., Alsungas pag., Alsunga, Skolas iela 6 - 3A	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I

¹⁵ "I" – Ienākumi, NVO ir uzrādījusi ienākumus gada pārskatā; "SL" – NVO ir piešķirts sabiedriskā labuma statuss. Datu avots: SIA LURSOFT, 2021

Reģ.nr.	Nosaukums	Adrese	Darbības joma	Papildu informācija 15
ĒDOLE				
40008067595	Ēdoles pagasta invalīdu biedrība	Kuldīgas nov., Ēdoles pag., Ēdole, "Liepas" - 16	Cilvēki ar invaliditāti	I, SL
40008120966	"Ēdoles skola nākotnei"	Kuldīgas nov., Ēdoles pag., Ēdole, "Skola"	Izglītība	
40008150513	Pinku ezers	Kuldīgas nov., Ēdoles pag., "Bērzi"	Dabas aizsardzība, vide	
40008220473	"Dārza iela 5 Ēdole"	Kuldīgas nov., Ēdoles pag., Ēdole, Dārza iela 5 - 14	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	
40008251331	Sporta klubs Teku Taku	Kuldīgas nov., Ēdoles pag., "Avotkalni"	Sports	
40008267402	Biedrība "SENĀ SUITU SĒTA"	Kuldīgas nov., Ēdoles pag., "Ezernieki"	Kultūra un māksla	
40008283106	Ēdoles Pūra lāde	Kuldīgas nov., Ēdoles pag., Ēdole, Dārza iela 6	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
GUDENIEKU PAGASTS				
40008016692	Mednieku klubs "BASĪ"	Kuldīgas nov., Gudenieku pag., "Krastiņi"	Mednieki/zvejnieki	I
40008117913	"SUITU NOVADA ATDZIMŠANA"	Kuldīgas nov., Gudenieku pag., "Dziļinas"	Kultūra un māksla	
50008128251	"Ventaskalni"	Kuldīgas nov., Gudenieku pag., "Upenieki"	Jaunieši, bērni, ģimenes	
40008225451	"Makšķerīnieku klubs "Tēraudi""	Kuldīgas nov., Gudenieku pag., "Tēraudi"	Mednieki/zvejnieki	I
ĪVANDES PAGASTS				
40008011498	Īvandes mednieku klubs	Kuldīgas nov., Īvandes pag., "Plāņi"	Mednieki/zvejnieki	I
40008112009	"Mūsu mājas Īvande"	Kuldīgas nov., Īvandes pag., "Skola"	Pilsoniskā līdzdalība	
40008209118	"Laimīgie zirgi Zāģeros"	Kuldīgas nov., Īvandes pag., "Zāģeri"	Sports	I
KABILES PAGASTS				
40008053542	Mednieku klubs "Kabile"	Kuldīgas nov., Kabiles pag., "Strēlnieki"	Mednieki/zvejnieki	I
40008105609	Latvijas Meža īpašnieku apvienība "ALRA 1"	Kuldīgas nov., Kabiles pag., "Avoti"	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	
40008122064	"KOPĀ KABILEI"	Kuldīgas nov., Kabiles pag., Kabile, "Spārītes"	Pilsoniskā līdzdalība	
40008122990	"KABILE"	Kuldīgas nov., Kabiles pag., Kabile, "Spārītes"	Seniori	I
40008217967	Dzīvokļu īpašnieku biedrība "Kalniņi"	Kuldīgas nov., Kabiles pag., Kabile, "Kalniņi" - 3	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
40008254874	MEDNIEKU KLUBS "Masti"	Kuldīgas nov., Kabiles pag., "Purmalji"	Mednieki/zvejnieki	
KULDĪGA				
40008006887	"K. K. KLUBS"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Virkas iela 27	Cits	
40008006942	Kuldīgas daudzbērnu ģimeņu biedrība "Šūpulītis"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Vienības iela 55	Jaunieši, bērni, ģimenes	I, SL

Reģ.nr.	Nosaukums	Adrese	Darbības joma	Papildu informācija 15
50008011381	"Kuldīgas Rotari klubs"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Ēdoles iela 40	Cīts	
40008011619	Mednieku klubs "LŪSIS"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Virkas iela 31 - 3	Mednieki/zvejnieki	I
40008011905	Mednieku klubs "Pilskalni"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Dārza iela 2	Mednieki/zvejnieki	
40008013408	Kuldīgas garāžu biedrība "Venta"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Lapegļu iela 5	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
40008013785	Dārzkopības biedrība "RUMBA"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Jelgavas iela 67	Dārzkopība	I
40008014121	Kuldīgas pilsētas dārzkopības biedrība "Kurzemīte"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Ganību iela 25	Dārzkopība	I
50008014941	"Mednieku klubs Rudupe"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Nomales iela 2	Mednieki/zvejnieki	I
40008015038	Mednieku klubs "OZOLS"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Planīcas iela 38	Mednieki/zvejnieki	I
40008016029	"VULKĀNA MEDNIEKS"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Dzintaru iela 9 - 52	Mednieki/zvejnieki	I
40008017880	Kurzemes kultūras mantojuma centrs "Kūrava"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Baznīcas iela 34	Kultūra un māksla	I
40008025093	Kuldīgas aviācijas sporta klubs	Kuldīgas nov., Kuldīga, Lapegļu iela 1	Auto, moto, avio	
40008032517	Kuldīgas Diabēta biedrība	Kuldīgas nov., Kuldīga, Liepājas iela 14	Veselība	
40008036078	MC GANDRI-98	Kuldīgas nov., Kuldīga, Dzintaru iela 2 - 35	Auto, moto, avio	I
40008037406	Nekomerciālās kultūras attīstības centrs	Kuldīgas nov., Kuldīga, Vītolu iela 24	Kultūra un māksla	I
40008038577	"Kurzemes NVO centrs"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Mucenieku iela 9 - 1	Pilsoniskā līdzdalība	I, SL
40008041721	Kuldīgas pilsētas Alternatīvās sākumskolas biedrība "ANNELE"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Piltenes iela 25	Izglītība	
50008043141	"Kuldīgas tehniskais sporta klubs"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Tehnikas iela 14	Sports	
40008045954	Kuldīgas rajona mednieku un makšķernieku biedrība	Kuldīgas nov., Kuldīga, Liepājas iela 63A	Mednieki/zvejnieki	I
40008055083	Kuldīgas pilsētas pensionāru apvienība "Rumbiņa"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Liepājas iela 14	Seniori	I, SL
40008059244	Kuldīgas Invalīdu biedrība	Kuldīgas nov., Kuldīga, Pilsētas laukums 4	Cilvēki ar invaliditāti	I, SL
40008061446	Kurzemes tūrisma asociācija	Kuldīgas nov., Kuldīga, Baznīcas iela 5	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	I
40008061997	Kultūras projektu koordinācijas centrs	Kuldīgas nov., Kuldīga, Raiņa iela 21	Kultūra un māksla	I
40008064014	Kuldīgas futbola klubs "Cerība"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Virkas iela 29 - 8	Sports	
40008066053	Kuldīgas pilsētas un rajona Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība	Kuldīgas nov., Kuldīga, Ventspils iela 15	Profesionālās biedrības	I

Reģ.nr.	Nosaukums	Adrese	Darbības joma	Papildu informācija 15
40008072774	Invalīdu biedrība "TU VARI"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Raiņa iela 6 - 2	Cilvēki ar invaliditāti	I, SL
40008083782	"Savējie savējiem"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Ventspils iela 12	Sociāli pakalpojumi, mazaizsargātās grupas	I, SL
40008089817	"Melise K"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Strautu iela 1	Sociāli pakalpojumi, mazaizsargātās grupas	
40008090981	"Īve"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Vienības iela 23	Mednieki/zvejnieki	
40008093329	Mednieku biedrība "Struņķkrogs"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Kalna iela 5 - 2	Mednieki/zvejnieki	I
40008093969	Laikmetīgās mākslas mākslinieku grupa "Asni"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Zemeņu iela 10	Kultūra un māksla	
50008096581	Mednieku klubs "Kuldīgas ATU"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Alsungas iela 1	Mednieki/zvejnieki	I
40008101058	Mednieku klubs "Spāres mednieks"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Vienības iela 60	Mednieki/zvejnieki	I
40008105562	Latvijas Meža īpašnieku apvienība "Kuldīgas zaļie meži"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Liepājas iela 64	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaimniekošana)	
40008106426	Biedrība "Darīsim paši!"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Pilsētas laukums 2	Profesionālās biedrības	I
40008106695	Kuldīgas Onkoloģijas biedrība "Irbene"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Raiņa iela 6 - 4	Veselība	
40008106888	Šaha klubs "Kuldīga"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Kalna iela 6	Sports	I
50008108791	Meža īpašnieku apvienība "Kurzemieņi"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Kaļķu iela 1	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	
40008109278	Biedrība "PŪRS"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Gaismas iela 3 - 19	Kultūra un māksla	
40008111639	"INVALIDU SPORTA KLUBS" KURZEME"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Raiņa iela 6 - 2	Cilvēki ar invaliditāti	
50008111861	"Zero Defect"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Grants iela 29 - 1	Kultūra un māksla	I
40008114870	"Kuldīgas biznesa apvienība "KBA""	Kuldīgas nov., Kuldīga, Liepājas iela 37	Cits	
40008127004	Biedrība BOBTEAM MIŅINS	Kuldīgas nov., Kuldīga, Meža iela 5	Sports	
40008128692	Jātnieku sporta klubs "MONTEPALS"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Jelgavas iela 27 - 1	Sports	I
40008130818	"MESS"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Pētera iela 5	Izglītība	I, SL
40008133937	Sieviešu basketbola klubs "Ģertrūde"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Apšu iela 35	Sports	I
40008137981	"Kurzemes Kino-Foto amatieru biedrība"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Baznīcas iela 18 - 3	Kultūra un māksla	
40008142751	Biedrība "Kuldīgas novada psihologu prakse"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Grants iela 33	Veselība	I
50008144701	"Podnieku mantojums"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Mucenieku iela 19 - 4	Amatniecība	

Reģ.nr.	Nosaukums	Adrese	Darbības joma	Papildu informācija 15
40008145067	"Skaistuma studija"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Ēdoles iela 3 - 8	Cits	
40008145264	Biedrība "Vade Mecum!"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Skrundas iela 19 - 2	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	
40008145457	Mobilā atbalsta biedrība "UVE"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Mucenieku iela 30A - 25	Pilsoniskā līdzdalība	
50008147661	"Semper Effectus"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Raiņa iela 7 - 3	Sports	
40008147848	"Veselības atbalsta un izglītošanas centrs "Kurzeme""	Kuldīgas nov., Kuldīga, Rumbas iela 10	Veselība	
40008151398	Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma profesionālās vidusskolas jauniešu biedrība "BUMS"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Liepājas iela 31	Jaunieši, bērni, ģimenes	I
40008152868	Meža īpašnieku biedrība "MEŽA KONSULTANTS"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Vidus iela 35	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
40008153990	"KULDĪGAS SVĒTĀS ANNAS BAZNĪCAS ATBALSTA BIEDRĪBA"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Dzirnau iela 12	Reliģija	I
40008154356	"WRC LATVIJA"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Bērzu iela 19	Auto, moto, avio	
40008154360	"No kabatas kabatā"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Piltenes iela 18 - 10	Pilsoniskā līdzdalība	
40008155741	Biedrība "Dzīvo sportiski, vesels, laimīgs!"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Ievu aleja 13	Pilsoniskā līdzdalība	I
50008155921	CĪŅU KLUBS "KULDĪGA"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Vienības iela 87	Sports	I
40008157545	"IR VIEGLI BŪT LABAM"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Ķelšu iela 22	Sociāli pakalpojumi, mazaizsargātās grupas	I
40008157687	Biedrība "SEPTIŅAS KĻAVAS"	Kuldīgas nov., Kuldīga, 1905. gada iela 5 - 7	Veselība	
40008157973	"Kurzemes pilskalns"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Torņa iela 6 - 2	Cits	I
40008158659	"SDK jaunieši"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Ziedoņa iela 25	Jaunieši, bērni, ģimenes	I, SL
40008159245	Kuldīgas kultūras biedrība "LĪVIJA"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Baznīcas iela 25 - 1	Kultūra un māksla	I
40008159584	"Baltie spārni"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Tīrgus iela 2	Reliģija	
40008161165	Biedrība "PUĶU SĒTA 2010"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Ēdoles iela 33	Dārzkopība	I
40008163414	"Labā vecā Kuldīga"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Skolas iela 6	Pilsoniskā līdzdalība	
40008164208	"Nākotnei un attīstībai"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Liepājas iela 29 - 1	Sports	
40008167416	Biedrība "Patvērums ģimenēm"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Jelgavas iela 26 - 1	Sociāli pakalpojumi, mazaizsargātās grupas	

Reģ.nr.	Nosaukums	Adrese	Darbības joma	Papildu informācija 15
40008168267	"Kultūras, izglītības un mākslas centrs METRO"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Liepājas iela 8	Pilsoniskā līdzdalība	
40008168500	Ģimeņu biedrība "Dzirkstelīte"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Jelgavas iela 3 - 1	Jaunieši, bērni, ģimenes	I, SL
40008170011	"SĒTAI UN DĀRZAM"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Dārzniecības iela 5 - 1	Dārzkopība	
40008170632	"Kurzemes vides serviss"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Skrundas iela 39 - 2	Dabas aizsardzība, vide	
40008170789	"Jaunie tehniķi"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Dārzniecības iela 11A	Auto, moto, avio	
50008177261	"Kuldīgas florbola klubs"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Graudu iela 10	Sports	I, SL
40008177274	Biedrība "Tradīcijas. Arhitektūra. Tehnoloģijas."	Kuldīgas nov., Kuldīga, Dārza iela 3/7	Kultūra un māksla	
50008178271	"KGP"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Atpūtas iela 3	Veselība	
40008178528	"Dabas spēka aģentūra"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Ērgļu iela 9	Dabas aizsardzība, vide	
40008179754	"Kurzemes Varavīksne"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Dzintaru iela 6 - 33	Sociāli pakalpojumi, mazaizsargātās grupas	
40008180700	"Mēs savai skolai un pilsētai"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Mucenieku iela 6	Izglītība	
40008181157	Biedrība "SKAŅU LAIPA"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Baznīcas iela 17 - 5	Jaunieši, bērni, ģimenes	
40008181975	"KULDĪGAS MANTOJUMS"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Kaļķu iela 33	Izglītība	I
40008182237	"Speciālais sporta centrs"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Skrundas iela 14 - 2	Cilvēki ar invaliditāti	I, SL
40008184030	Starptautiskā kultūras projektu veicināšanas biedrība "Cantare"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Smilšu iela 6	Kultūra un māksla	I
40008185271	"ES PAR FUTBOLU"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Vienības iela 70	Sports	I
40008186120	"Pienepūka"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Virkas iela 29 - 12	Seniori	
40008186597	"K-Volejs"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Baznīcas iela 19 - 1	Sports	
40008187376	"ZELTA BITE"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Alejas iela 5	Amatniecība	
40008187554	Kuldīgas dejotāju biedrība	Kuldīgas nov., Kuldīga, Pētera iela 10	Kultūra un māksla	I, SL
50008188161	Sporta aktivitāšu centrs	Kuldīgas nov., Kuldīga, Piltenes iela 17	Sports	
40008188259	Kuldīgas Meža kapu labiekārtošanas biedrība	Kuldīgas nov., Kuldīga, Baložu iela 6	Cits	
40008190060	"Itāļu valodas un kultūras studija "Avanti""	Kuldīgas nov., Kuldīga, Vienības iela 49 - 2	Kultūra un māksla	
40008190624	"Eguss"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Pļavas iela 5 - 9	sports	I
50008190791	Popgrupas "Putas un Putiņas" atbalsta grupa	Kuldīgas nov., Kuldīga, 1905. gada iela 10	Kultūra un māksla	I

Reģ.nr.	Nosaukums	Adrese	Darbības joma	Papildu informācija 15
40008190982	Kuldīgas novada dzīvnieku aizsardzības biedrība "Mīļās ķepiņas"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Zaļā iela 4 - 4	Dzīvnieku aizsardzība	L
40008191687	"MDT motorsport"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Mucenieku iela 25 - 1	Auto, moto, avio	
40008191865	"Biznesa osta"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Mednieku iela 8	Cits	
50008191871	"MIKĒLMĀJA"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Mālu iela 16A	Kultūra un māksla	
50008193001	"SPORTA KLUBS ROZENTAL TEAM"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Strēlnieku iela 9	Sports	
40008197181	"No visas sirds"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Ziedu iela 18	Jaunieši, bērni, ģimenes	
40008201453	Biedrība "Sporta klubs "KATRĪNA""	Kuldīgas nov., Kuldīga, Dzirnau iela 13	Sports	I, SL
40008204801	"Kuldīgas mākslinieku rezidence"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Mālu iela 14 - 1	Kultūra un māksla	I, SL
40008205101	Sporta klubs "Fitnesa studija"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Darba iela 13	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	I
40008205243	"Par veselīgu dzīves veidu"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Dzintaru iela 8 - 15	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	
40008207846	"Kurzemes pirtnieki"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Gaismas iela 4 - 28	Kultūra un māksla	
40008211076	"Vingrosim kopā"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Virkas iela 29 - 36	Sports	
40008215580	"Čaupe"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Pils iela 5	Amatniecība	I
40008215595	"Sporta klubs "Kuldīgas Hercogs""	Kuldīgas nov., Kuldīga, Dzirnau iela 13	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	I
40008216730	Biedrība "Galda tenisa klubs "HERCOGS""	Kuldīgas nov., Kuldīga, Virkas iela 13	Sports	I
40008217933	"Iedvesma izaugsmei"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Piltenes iela 28 - 10	Veselība	
40008223450	"Piektdienis"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Piltenes iela 25	Izglītība	
40008226635	"GRANTS 29"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Grants iela 29 - 10	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaimniekošana)	I
40008227024	"Par veselīgu, sportisku novadu"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Virkas iela 22 - 64	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	
40008230791	"Kuldīgas 2.vidusskolas "Esi savējais!" atbalsta biedrība"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Jelgavas iela 62	Izglītība	I
40008233904	"BĒRNS BĒRNAM"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Gaismas iela 1 - 32	Jaunieši, bērni, ģimenes	
40008233976	"Kurzemes labklājības un mentālās pilnveides aģentūra"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Grants iela 29 - 10	Sociāli pakalpojumi, mazaizsargātās grupas	I
40008239714	"Kursas raksti"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Vidus iela 24	Profesionālās biedrības	I

Reģ.nr.	Nosaukums	Adrese	Darbības joma	Papildu informācija 15
40008244166	"Labākai ikdienai"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Lapegļu iela 6 - 16	Pilsoniskā līdzdalība	
40008245157	"Ventas Dzirkstis"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Raiņa iela 21	Pilsoniskā līdzdalība	I
40008247139	"Mākslas un radošuma telpa M22"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Mālu iela 22	Pilsoniskā līdzdalība	I
40008249553	Biedrība "DD24"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Stendes iela 24 - 1	Amatniecība	
40008253243	Kuldīgas jauniešu biedrība Kaktuss	Kuldīgas nov., Kuldīga, 1905. gada iela 10 - 1	Jaunieši, bērni, ģimenes	I
40008258927	Biedrība "Sporta klubs "KURZEMES SPĒKS""	Kuldīgas nov., Kuldīga, Gaismas iela 9 - 51	Sports	
40008262161	"SIBOR motorsport"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Gaismas iela 5 - 45	Auto, moto, avio	I
40008266426	"Goldingen tenisa parks"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Saules iela 11	Sports	I
40008266604	"KURLAND motorsport"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Vienības iela 5 - 2	Auto, moto, avio	
40008267065	Profesionālās izglītības iestāžu latviešu valodas un literatūras skolotāju biedrība	Kuldīgas nov., Kuldīga, Liepājas iela 31	Profesionālās biedrības	I
40008271431	"Katoļu Vēsturiskais Kwartāls"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Tīrgus iela 2	Reliģija	
40008272437	Biedrība "Goldingen cycling club"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Apšu iela 30	Sports	I
40008280167	"Mākslas horizonti"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Planīcas iela 33	Kultūra un māksla	I
40008281800	"Kuldīgas Senioru skola"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Virkas iela 31 - 15	Seniori	I, SL
40008282717	Biedrība Kalna 9	Kuldīgas nov., Kuldīga, Kalna iela 9 - 2	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaimniekošana)	
40008283568	"Šautriņu mešanas klubs "Kuldīga""	Kuldīgas nov., Kuldīga, Ēdoles iela 40	Sports	I
40008286653	"Sporto gudri"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Ēdoles iela 32	Sports	I
40008286738	"Kacir Rav"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Liepājas iela 9 - 17	Reliģija	I
40008286992	Kuldīgas aktīvo jauniešu biedrība "Sprādziens"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Jelgavas iela 26	Jaunieši, bērni, ģimenes	I, SL
40008294256	Dzīvokļu īpašnieku biedrība "Virkas iela 4"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Virkas iela 4 - 3	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
40008295139	"Skrundas 18"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Skrundas iela 18 - 3	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
50008295681	Biedrība "I.S. Sports Agency"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Planīcas iela 8 - 10	Sports	I
40008301242	"Growth Catchers"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Vidus iela 34	Jaunieši, bērni, ģimenes	
KURMĀLES PAGASTS				
40008016442	Mednieku klubs "KURMĀLE"	Kuldīgas nov., Kurmāles pag., "Planīcas" - 1	Mednieki/zvejnieki	I

Reģ.nr.	Nosaukums	Adrese	Darbības joma	Papildu informācija 15
40008081796	Līnijdejojāju klubs "Jautrie zābaciņi"	Kuldīgas nov., Kurmāles pag., Uptīskalns, "Strautiņi"	Kultūra un māksla	I, SL
40008083157	"KULDĪGAS MEŽA ĪPAŠNIEKU APVIENĪBA"	Kuldīgas nov., Kurmāles pag., "Stumbri" - 3	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaimniekošana)	I
40008083867	Bērna un ģimenes lietu atbalsta centrs "Kurzemes Talanti"	Kuldīgas nov., Kurmāles pag., "Talanti"	Jaunieši, bērni, ģimenes	I
40008096170	"KURZEMES MEŽA ĪPAŠNIEKU APVIENĪBA"	Kuldīgas nov., Kurmāles pag., "Vāveres"	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
40008099849	"Medību klubs Goldingen A"	Kuldīgas nov., Kurmāles pag., Priedaine, "Čiekuri"	Mednieki/zvejnieki	
40008115240	Meža īpašnieku apvienība "Ābeļkalni"	Kuldīgas nov., Kurmāles pag., Priedaine, "Ābeļkalni"	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaimniekošana)	
40008169718	Biedrība "KALNU PUTNI"	Kuldīgas nov., Kurmāles pag., "Putnukalni"	Cits	
40008169864	Biedrība "Lauku sēta-dzīvosim zaļāk"	Kuldīgas nov., Kurmāles pag., "Vankas"	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	I
40008170596	Biedrība "Ideju mezgls"	Kuldīgas nov., Kurmāles pag., Priedaine, "Tērces" - 8	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	I
40008188189	"AIX Motorsport"	Kuldīgas nov., Kurmāles pag., "Kumbri"	Auto, moto, avio	
40008191225	"Kuldīgas MC cīņas sports"	Kuldīgas nov., Kurmāles pag., Priedaine, "Ābeļkalni" - 8	Sports	
40008220280	Create for Freedom organisation	Kuldīgas nov., Kurmāles pag., "Kalnsētas"	Pilsoniskā līdzdalība	
40008272333	"MĀKSLAS UN TEHNOLOĢIJU CENTRS"	Kuldīgas nov., Kurmāles pag., "Lāčsētas"	Amatniecība	I
40008285643	Mūsu skola - mūsu mājas	Kuldīgas nov., Kurmāles pag., Vilgāle, "Vilgāles pamatskola"	Izglītība	I, SL

LAIDU PAGASTS

40008015019	Laidu Mednieks	Kuldīgas nov., Laidu pag., Laidi, "Virši" - 2	Mednieki/zvejnieki	I
40008040779	Ogu audzētāju biedrība "Kurzemes dārza ogas"	Kuldīgas nov., Laidu pag., Valtaiķi, "Lāses"	Dārzkopība	I
40008112738	"LAIDU LAIPA"	Kuldīgas nov., Laidu pag., Laidi, "Gnomiķi"	Kultūra un māksla	I
50008246281	"Kopā Cits Citam"	Kuldīgas nov., Laidu pag., Valtaiķi, "Sedolas" - 3	Kultūra un māksla	
40008246561	"Sermītes mednieki"	Kuldīgas nov., Laidu pag., "Ozolnieki"	Mednieki/zvejnieki	
40008211771	Vide ap Mums	Kuldīgas nov., Laidu pag., "Kļaviņas", LV-3330	pilsoniskā līdzdalība	
40008112738	"LAIDU PILS ATTĪSTĪBAI"	Kuldīgas nov., Laidu pagasts, Laidi, "Gnomiķi", LV-3317	Pilsoniskā līdzdalība	

NĪKRĀCES PAGASTS

40008016508	"NĪKRĀCES MEDNIEKS"	Kuldīgas nov., Nīkrāces pag., Dzelda, Vēju iela 8	Mednieki/zvejnieki	I
-------------	---------------------	---	--------------------	---

Reģ.nr.	Nosaukums	Adrese	Darbības joma	Papildu informācija 15
40008125569	"NĪKRĀCNIKĒI"	Kuldīgas nov., Nīkrāces pag., Dzelda, "Pagasta padome"	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I, SL
40008171337	Biedrība "AVA"	Kuldīgas nov., Nīkrāces pag., Dzelda, Ozolu iela 2 - 21	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	
40008229010	"MMK Vēris"	Kuldīgas nov., Nīkrāces pag., "Kraštmalas" - 3	Mednieki/zvejnieki	I
40008239786	"Nīkrāces pamatskolas jauniešu biedrība "BITES""	Kuldīgas nov., Nīkrāces pag., Dzelda, Dārza iela 3	Jaunieši, bērni, ģimenes	I, SL
40008250139	"ALATA PLUS"	Kuldīgas nov., Nīkrāces pag., "Ventmaļi"	Dabas aizsardzība, vide	
PADURES PAGASTS				
40008008939	"Mednieku klubs Padure"	Kuldīgas nov., Padures pag., "Umuļi"	Mednieki/zvejnieki	I
40008098449	Makšķernieku klubs "PADURE"	Kuldīgas nov., Padures pag., "Teikas 18"	Mednieki/zvejnieki	
40008117735	Biedrība "PADURE"	Kuldīgas nov., Padures pag., Ķimale, Skolas iela "Alejas"	Pilsoniskā līdzdalība	I, SL
40008135158	Biedrība "GRT-Kuldīgas bānīša biedrība"	Kuldīgas nov., Padures pag., "Pīlāgi"	Auto, moto, avio	I
40008152196	"Viduskurzemes tūrisma apvienība"	Kuldīgas nov., Padures pag., "Līdumnieki"	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	I
40008162796	Biedrība "Nabīte"	Kuldīgas nov., Padures pag., "Nabīte"	Pilsoniskā līdzdalība	
40008190817	"MAZAIS ZINĀTNIEKS"	Kuldīgas nov., Padures pag., Padure, "Lieknes" - 17	Jaunieši, bērni, ģimenes	
40008213999	"Ķīmales māju apsaimniekošanas biedrība"	Kuldīgas nov., Padures pag., Ķimale, "Šalkas" - 11	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
40008214388	"Lielrūķi"	Kuldīgas nov., Padures pag., "Vārpas"	Pilsoniskā līdzdalība	
40008239042	"Padures muiža"	Kuldīgas nov., Padures pag., Padure, "Pils"	Kultūra un māksla	I
40008245392	"Kuldīgas futbola skola"	Kuldīgas nov., Padures pag., "Kalnsaulieši"	Sports	I
40008250285	"MKM motorsport"	Kuldīgas nov., Padures pag., Padure, "Dukātu darbnīcas"	Sports	I
40008278158	Dzīvokļu īpašnieku biedrība "Krāči"	Kuldīgas nov., Padures pag., "Krāči" - 1	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
40008292842	Dzīvokļu īpašnieku biedrība "Gaidas"	Kuldīgas nov., Padures pag., Keramika, "Gaidas" - 1	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
40008303328	Kimahlen	Kuldīgas nov., Padures pag., Ķimale, "Padures", LV-3321	Pilsoniskā līdzdalība	
40008278158	Krāči	Kuldīgas nov., Padures pag., "Krāči" - 1, LV-3321	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	
40008157282	Mazā nabe	"Ezermaļi", Padures pag., Kuldīgas nov., LV-3321, LV-3321	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	

Reģ.nr.	Nosaukums	Adrese	Darbības joma	Papildu informācija 15
PELČU PAGASTS				
40008017503	MEDNIEKU KLUBS "PELČU MEDNIEKS"	Kuldīgas nov., Pelču pag., Pelči, "Pārslas" - 21	Mednieki/zvejnieki	I
40008112437	"MĒS PELČIEM"	Kuldīgas nov., Pelču pag., Pelči, "Pagastlejas"	Pilsoniskā līdzdalība	
40008123248	Biedrība "Autodidakts"	Kuldīgas nov., Pelču pag., "Smaidas"	Auto, moto, avio	
40008144822	"Mobilais izglītības centrs"	Kuldīgas nov., Pelču pag., Ābele, Jasmīnu iela 3	Izglītība	
40008159762	"DZILS"	Kuldīgas nov., Pelču pag., Pelči, "Saules Stari"	Izglītība	I
40008177236	"Dzīvokļu īpašnieku biedrība Sarmas"	Kuldīgas nov., Pelču pag., Pelči, "Sarmas" - 5	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
40008183181	Biedrība "MMA GENERATION"	Kuldīgas nov., Pelču pag., "Olarāji"	Sports	
40008189112	Hokeja Klubs "Kaupo"	Kuldīgas nov., Pelču pag., Pelči, "Liepas" - 3	Sports	
40008204695	"King of Glory"	Kuldīgas nov., Pelču pag., "Mikas"	Reliģija	I
40008218159	"Debesmanna.com"	Kuldīgas nov., Pelču pag., "Dziedoņi"	Veselība	I
40008266784	"Kuldīgas, Jeruzālemes biedrība - Ciāna"	Kuldīgas nov., Pelču pag., Pelči, "Avoti" - 15	Jaunieši, bērni, ģimenes	I
RAŅĶU PAGASTS				
40008015004	Mednieku biedrība "Raņķi"	Kuldīgas nov., Raņķu pag., Raņķi, Ventas iela 6 - 18	Mednieki/zvejnieki	I
RENDAS PAGASTS				
50008011771	Biedrība Mednieku klubs "ABAVA"	Kuldīgas nov., Rendas pag., "Gulbjī"	Mednieki/zvejnieki	I
40008016461	Mednieku klubs "Ezeri"	Kuldīgas nov., Rendas pag., "Ezeri 1"	Mednieki/zvejnieki	I
40008016777	Klubs "DIŽRENDA"	Kuldīgas nov., Rendas pag., "Gaudiņi"	Mednieki/zvejnieki	I
50008018411	Mednieku klubs "EZERMAĻI"	Kuldīgas nov., Rendas pag., "Ezermaļi"	Mednieki/zvejnieki	I
40008029803	Biedrība "K.A.Group"	Kuldīgas nov., Rendas pag., "Īvandes"	Mednieki/zvejnieki	
40008098805	Mednieku klubs "SKUDRA"	Kuldīgas nov., Rendas pag., "Alņi"	Mednieki/zvejnieki	
40008112456	"Patapa"	Kuldīgas nov., Rendas pag., "Bumbieri"	Pilsoniskā līdzdalība	
40008131404	"SLUJAS EZERS"	Kuldīgas nov., Rendas pag., "Mazstraumītes"	Mednieki/zvejnieki	
40008218553	"Jātnieku sporta klubs "Zāgkalni""	Kuldīgas nov., Rendas pag., "Zāgkalni" - 1	Sports	I
40008225875	"Sapņu tilti"	Kuldīgas nov., Rendas pag., "Skujnieki"	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	
40008240643	"Aqua Incognita"	Kuldīgas nov., Rendas pag., "Avoti"	Dabas aizsardzība, vide	
40008273945	"Usmas ezera zvejnieki"	Kuldīgas nov., Rendas pag., "Zāgkalni" - 1	Mednieki/zvejnieki	I

Reģ.nr.	Nosaukums	Adrese	Darbības joma	Papildu informācija 15
RUDBĀRŽU PAGASTS				
50008016711	"Mednieku Klubs Rudbārži"	Kuldīgas nov., Rudbāržu pag., "Atmatas"	Mednieki/zvejnieki	I
40008094964	Biedrība "ŠĒRA"	Kuldīgas nov., Rudbāržu pag., Rudbārži, Jubilejas iela 6 - 2	Jaunieši, bērni, ģimenes	
40008273729	"AirBase Skrunda"	Kuldīgas nov., Rudbāržu pag., "Pļavnieki"	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	
40008101043	"Amatieru Video"	Kuldīgas nov., Rudbāržu pag., "Apšenieki", LV-3325	Kultūra un māksla	
RUMBAS PAGASTS				
40008007952	Daudzbērnu ģimeņu biedrība "Atvasīte"	Kuldīgas nov., Rumbas pag., Mežvalde, Riežupes iela 1	Sociāli pakalpojumi, mazaizsargātās grupas	
40008015818	Medību klubs "RUMBAS MEDNIEKS"	Kuldīgas nov., Rumbas pag., Mežvalde, "Grantiņi"	Mednieki/zvejnieki	
40008045808	"Riežupes dabas parka attīstības biedrība"	Kuldīgas nov., Rumbas pag., Mežvalde, Riežupes iela "Ilgas"	Dabas aizsardzība, vide	
40008051819	RVR mednieku klubs	Kuldīgas nov., Rumbas pag., Mežvalde, Mangenes iela 10 - 5	Mednieki/zvejnieki	
40008058484	Rumbas mazturīgo biedrība "Mūsu cerība"	Kuldīgas nov., Rumbas pag., Venta, Abavas iela 4 - 8	Sociāli pakalpojumi, mazaizsargātās grupas	I, SL
40008084576	Meža īpašnieku apvienība "Sauleskalni"	Kuldīgas nov., Rumbas pag., Mežvalde, Mežvaldes iela 7-23	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	
40008142910	Biedrība "KURLANDE"	Kuldīgas nov., Rumbas pag., "Gravas"	Sports	I
40008145298	"Radošo profesiju pārstāvji Kurzemes reģionam"	Kuldīgas nov., Rumbas pag., "Mucenieki"	Kultūra un māksla	
40008191244	"Manadaba"	Kuldīgas nov., Rumbas pag., Venta, Klusā iela 3	Pilsoniskā līdzdalība	
40008216694	DzĪB "VENTAS LĀSES"	Kuldīgas nov., Rumbas pag., Venta, Abavas iela 1 - 3	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
40008217327	"Rumbas Kokles"	Kuldīgas nov., Rumbas pag., Venta, Abavas iela 6 - 6	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
40008217986	"Sarmas plus 8"	Kuldīgas nov., Rumbas pag., Venta, Abavas iela 4 - 4	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
40008227236	"LabaDaba Dū"	Kuldīgas nov., Rumbas pag., "Līči"	Pilsoniskā līdzdalība	I, SL
40008227414	"Solīti pa solītim"	Kuldīgas nov., Rumbas pag., "Laimas"	Pilsoniskā līdzdalība	
50008085681	Invalīdu biedrība "Veldze"	Kuldīgas nov., Rumbas pag., "Ābeles", LV-3301	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	

Reģ.nr.	Nosaukums	Adrese	Darbības joma	Papildu informācija 15
40008204341	Mammas bērniem	Kuldīgas nov., Rumbas pag., Mežvalde, Mangēnes iela 6-2, LV-3301	Jaunieši, bērni, ģimenes	
40008084576	Sauleskalni	Kuldīgas nov., Rumbas pag., Mežvalde, Mežvaldes iela 7-23, LV-3301	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	
40008205258	Sporta klubs MX FAVORĪTS	Kuldīgas nov., Rumbas pag., Venta, Abavas iela 4-2, LV-3301	Sports	
SKRUNDA				
40008009949	Biedrība "MMK Skrunda"	Kuldīgas nov., Skrunda, Bānīša iela 14A	Mednieki/zvejnieki	I
40008040497	Mednieku biedrība "Kārdzes"	Kuldīgas nov., Skrunda, Amatnieku iela 27	Mednieki/zvejnieki	I
40008074188	"Ventas krasti"	Kuldīgas nov., Skrunda, Kalēju iela 4	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaimniekošana)	I, SL
40008104016	"Kuldīgas novusa klubs"	Kuldīgas nov., Skrunda, Egļu iela 10	Sports	I
40008126193	Lejaskurzeme	Kuldīgas nov., Skrunda, Kalēju iela 4	Pilsoniskā līdzdalība	
40008145230	Biedrība "CURONICA"	Kuldīgas nov., Skrunda, Upes iela 7	Kultūra un māksla	
40008175131	"VIDUSKURZEMES MEDIJU CENTRS"	Kuldīgas nov., Skrunda, Kuldīgas iela 6 - 3	Kultūra un māksla	I
40008179167	"Divpadsmit Kalēji"	Kuldīgas nov., Skrunda, Kalēju iela 12A - 7	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	I
40008209955	"Mini SD"	Kuldīgas nov., Skrunda, Raiņa iela 16	Pilsoniskā līdzdalība	I, SL
40008216603	"Sieksātes Kalnakārkli"	Kuldīgas nov., Skrunda, Klusā iela 4	Mednieki/zvejnieki	
50008221381	EPĒ MOTORSPORT	Kuldīgas nov., Skrunda, Vakara iela 3	Auto, moto, avio	I
40008246576	"Dārza ielas saimniecība"	Kuldīgas nov., Skrunda, Dārza iela 6 - 5	Pilsoniskā līdzdalība Sports	I
40008266905	"Skrundas galda hokeja klubs"	Kuldīgas nov., Skrunda, Dārza iela 12 - 8		
40008275880	Mājražotāju, amatnieku un tūrisma biedrība "Skrundas KLĒTE"	Kuldīgas nov., Skrunda, Amatnieku iela 1	Amatniecība	I
40008063714	"SOMA"	Skrunda, Liepājas iela 12, LV-3326	Pilsoniskā līdzdalība	
40008138686	Fonds "Apgādnieks"	Skrunda, Oskara Kalpaka iela 4, LV-3326	Pilsoniskā līdzdalība	
40008001803	Latvijas Samariešu apvienības Skrundas nodaļa	Skrunda, Kuldīgas iela 6, LV-3326	Sociāli pakalpojumi, mazaizsargātās grupas	
40008239729	SK Ciecere	Kuldīgas nov., Skrunda, Ventas iela 15-12, LV-3326	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	

Reģ.nr.	Nosaukums	Adrese	Darbības joma	Papildu informācija 15
40008030588	Skrundas ģimeņu biedrība "Atvasītes"	Kuldīgas nov., Skrunda, Kalēju iela 6, LV-3326	Sociāli pakalpojumi, mazaizsargātās grupas	
40008104035	Skrundas meža īpašnieku apvienība	Kuldīgas iela-4, Skrunda, LV-3326	Nekustamie īpašumi (t.sk. mežu apsaim.)	
40008302553	"Kurzemes Ugunsdzēsēju arodbiedrība"	Kuldīgas nov., Skrunda, Nākotnes iela 6, LV-3326	Profesionālās biedrības	
40008300637	Sporta klubs Skrunda	Skrunda, Egļu iela 10, LV-3326	Sports	
SKRUNDAS PAGASTS				
40008094019	Reģionālās attīstības atbalsta centrs "Ritums"	Kuldīgas nov., Skrundas pag., "Ritumi"	Pilsoniskā līdzdalība	I
40008293903	"Kušaiņi"	Kuldīgas nov., Skrundas pag., Kušaiņi, Ceriņu iela 1 - 4	Nekustamie īpašumi	I
40008107258	"Jaunmuižas mednieku kolektīvs"	Kuldīgas nov., Skrundas pag., Bračas, LV-3326	Mednieki/zvejnieki	
40008004871	BŪDNIEMI	Kuldīgas nov., Skrundas pag., "Kalna Būdnieki", LV-3307	Mednieki/zvejnieki	
40008113184	Vienkopa	Kuldīgas nov., Skrundas pag., Jaunmuiža Pasaku iela 3, LV-3307	Pilsoniskā līdzdalība	
SNĒPELES PAGASTS				
40008014901	Biedrība "Snēpeles mednieku klubs"	Kuldīgas nov., Snēpeles pag., Snēpele, "Aploki"	Mednieki/zvejnieki	I
40008060402	Kuldīgas tūrisma un orientēšanās klubs "TAKA"	Kuldīgas nov., Snēpeles pag., Snēpele, "Vālodzītes" - 3	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	I
40008091991	Aktīva un veselīga dzīvesveida - mednieku, makšķernieku un tūrisma biedrība "Mazsālijas"	Kuldīgas nov., Snēpeles pag., "Mazsālijas"	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	I
40008099980	Snēpeles pagasta ģimeņu biedrība "SVĒTELIS"	Kuldīgas nov., Snēpeles pag., Snēpele, "Pagastmāja"	Jaunieši, bērni, ģimenes	I
40008170721	Biedrība "Kundu mazciems"	Kuldīgas nov., Snēpeles pag., Kundi, "Kalēji"	Aktīvs dzīvesveids, tūrisms	
40008187179	Snēpeles pagasta deju kolektīvs	Kuldīgas nov., Snēpeles pag., Snēpele, "Pagastmāja"	Kultūra un māksla	I, SL
40008271605	Snēpeles mūzikas biedrība "Kā ir, tā ir"	Kuldīgas nov., Snēpeles pag., Snēpele, "Skolotājmāja" - 9	Pilsoniskā līdzdalība	I
50008286481	"Snēpei"	Kuldīgas nov., Snēpeles pag., "Ošarāji"	Pilsoniskā līdzdalība	I
40008014901	Snēpeles mednieku klubs	Kuldīgas nov., Snēpeles pag., Snēpele, "Aploki", LV-3328	Mednieki/zvejnieki	
40008211343	AV-RAM	Kuldīgas nov., Snēpeles pag., "Pilskalni", LV-3328	Cits	
40008091991	Mednieku un makšķernieku biedrība "Mazsālijas"	Kuldīgas nov., Snēpeles pagasts, "Mazsālijas", LV-3328	Mednieki/zvejnieki	

Reģ.nr.	Nosaukums	Adrese	Darbības joma	Papildu informācija 15
TURLAVAS PAGASTS				
40008017518	Mednieku klubs "Turlavas mednieks"	Kuldīgas nov., Turlavas pag., Turlava, "Niedres" - 9	Mednieki/zvejnieki	I
40008029447	"Dzīvotprieks"	Kuldīgas nov., Turlavas pag., Ķikuri, "Gundegas"	Pilsoniskā līdzdalība	I
40008190997	"KK Studija"	Kuldīgas nov., Turlavas pag., Turlava, "Sarmas" - 1	Pilsoniskā līdzdalība	
40008221905	Dižavots	Kuldīgas nov., Turlavas pag., Turlava, "Novadnieki", LV-3329	Pilsoniskā līdzdalība	
40008306644	"EZERS"	Kuldīgas nov., Turlavas pag., Ķikuri, Ezera iela 2-7, LV-3329	Kultūra un māksla	
40008303489	"Kuršu brīvcieņi"	Kuldīgas nov., Turlavas pag., "Atāļmauljas", LV-3329	Pilsoniskā līdzdalība	
VĀRMES PAGASTS				
40008017043	Mednieku kolektīvs "Vārme"	Kuldīgas nov., Vārmes pag., "Lāčkalni"	Mednieki/zvejnieki	I
40008111925	Vārmes pagasta attīstības biedrība "Vārme"	Kuldīgas nov., Vārmes pag., "Avotiņi"	Pilsoniskā līdzdalība	I
40008153666	LATVIJAS GAĻAS UN PIENA ŠĶIRŅU LIELLOPU AUDZĒTĀJU ASOCIĀCIJA	Kuldīgas nov., Vārmes pag., Vārme, "Liepziedi" - 12	Cits	I
40008156840	Biedrība "Mēs savai skolai"	Kuldīgas nov., Vārmes pag., Vārme, "Vārmes pamatskola"	Izglītība	
40008282149	"AKĀCIJAS 1"	Kuldīgas nov., Vārmes pag., Vārme, "Akācijas" - 12	Nekustamie īpašumi	I
40008293778	V.ZELMEŅI	Kuldīgas nov., Vārmes pag., Vārme, Zelmeņi - 8, LV-3333	Nekustamie īpašumi	
40008289518	Vārmes klēts	Kuldīgas nov., Vārmes pag., "Kalves", LV-3333	Kultūra un māksla	